

KÖNYVHÉT

KÖNYVES HAVILAP • XIII. ÉVFOLYAM • 5-6. SZÁM • 2009. MARCHIUS • ÁRA 440 FT • ELŐFIZETŐKNEK 330 FT • WWW.KONYV7.HU

„A hagyományos
értelemben vett nagy
vers ritka madár...”

Várady Szabolcs

„A munkásruha
alatt mindig lapult
egy könyv...”

Molnár Vilmos

Kertész Ákos
**Minden minket
minősít**

Tarján Tamás
Három ász

Murányi Gábor
Áruvédjegy

Fotó: Szabó J. Judit

nka
Nemzeti Kulturális Alap

BBS-INFO WWW.BBS.HU

Közérthetően minden, amit a számítógép kezeléséhez tudni kell!

SECONDORB
WWW.SECONDORB.HU
WWW.SECONDORB.COM

Ingyen is játszható internetes városépítő stratégiai játékok

Kiment a divatból a szingli

Fejős Éva

Kiss Ottó
CSILLAGSZEDŐ MÁRIÓ
versek gyerekhangra

1890 Ft

63 oldal, ill.
Paulovkin Boglárka

Márió megfigyelte, hogy a csillagok mindig ugyanabban a messzi távolban maradnak. Mégis megígérte a szomszéd kislánynak, hogy kihalássza őket a tóból, nappal üveg-szekrényben őrzi, s éjszakára újra felrakja az égre mindet. A kislány gyermeki hangján bizalom és csalódás, szeretet és fájdalom, bölcsesség és naivitás egyszerre szólal meg. A kötet apró gondolatföredékek versfüzérére.

Dóka Péter
AZ ELLOPOTT ZSIRÁF

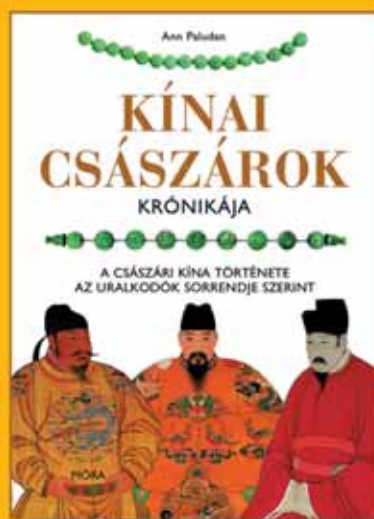
1590 Ft

160 oldal,
ill. Szántói Krisztián

Vidékről érkezett, pipázik, hatalmas bajusza van, és imádja a pacalpörköltet. Ő Szalai tata, Jenci és Barnabás nagypapja, aki úgy dönt, felcsap nyomozónak, és megkeresi unokáival az állatkertből ellopott zsiráfot. Hogyan lesznek hőseinkből tévésztárok, miért eszik mindig parizert a kétbalkezes nyomozó, és kik a rejtélyes zsiráfoltvajok? Egyáltalán mi a csudának lopnak el egy zsiráfot?...

Ann Paludan
KÍNAI CSÁSZÁROK KRÓNIKÁJA

A császári Kína története az uralkodók sorrendje szerint
(Krónika sorozat)

6500 Ft

224 oldal, ford. Zsuppán András, 368 illusztráció, ebből 126 színes

A császári Kína története kétezer évet fog át a cserép hadseregével együtt a Kr. e. 3. században eltemetett Első Császártól a Tiltott Város 1911-ben megbukott utolsó lakójáig. A *Kínai császárok krónikája* beszámol mind a 157 császár életéről és tetteiről, és szemlélteti a császárság rendszerének hihetetlen rugalmasságát, amellyel alkalmazkodott az örökké változó világ kihívásaihoz.

A fontosabb eseményeket tartalmazó időrendi táblázatok mellett a könyv tartalmazza minden császár kínai írásjegyekkel leírt nevét, gyermekeinek számát, feleségének és fontosabb ágyasainak nevét, síremlékét és más fontosabb adatait.

ÁLLAT- ÉS NÖVÉNYHATÁROZÓ természetjáróknak

4990 Ft

560 oldal, ford. Nagy Erika és Schmidt Egon

Végre egyszerűen eligazodhatunk a természet világában! Könyvünk közel 800 állat- és növényfaj meghatározását tartalmazza, 900 színes, természetű fotóval együtt. Megtalálhatjuk benne az Európában honos gomba-, moha-, páfrányfajokat, virágos

növényeket, fákat és bokrokat, az állatvilágból pedig a kagylókat, csigákat, rákokat, pókokat, rovarokat, halakat, puhatestűeket, a madarakat és emlősöket. A könyv jelrendszere egyszerű, segítségével villámgyorsan meghatározhatók, és így megismerhetők az utunk során látott élőlények.

A kötetek megrendelhetők a Móra Könyvkiadó webáruházában: www.mora.hu

• **Megjelenik havonta**

• Ár: 440 Ft

• Előfizetőknek: 330 Ft

Előfizetési díj: 3960 Ft egy évre

• Kiadja:

Kiss József Könyvkiadó,
Kereskedelmi és Reklám Kft.

Az 1795-ben alapított

Magyar Könyvkiadó és

Könyvterjesztők Egyesülésének
a tagja

• Szerkesztőség,

hirdetésefvétel, előfizetés:

1114 Budapest,

Hamzsabégyi út 31.

• Telefon/fax: 466-0703,

telefon: 209-1875, 209-9140,

209-9141

• E-mail:

konyvhet@t-online.hu

• Főszerkesztő, felelős kiadó:

Kiss József

• Főszerkesztő-helyettes:

Csokonai Attila

• Lapmenedzser:

Könnnyű Judit

• Művészeti vezető:

Szabó J. Judit

• Marketingvezető:

Jakab Sára

• Szedés, tördelés:

Blasits Ildikó

• Nyomás:

Pauker Nyomdaipari Kft.

• Felelős vezető:

Vértes Gábor

ügyvezető igazgató

• ISSN 1418-4915

• **A hirdetésekben**

közöltekkért a kiadó

és a szerkesztőség

nem vállal felelősséget

• Terjeszti:

a Bookline.hu Nyrt.,

a Lira és Lant Zrt.,

a Magyar Lapker Rt.,

a Libri Kft., a Magyar Posta Rt.

Hírlap Üzletág, Fok-ta Bt.,

előfizethető a kiadónál.

Külföldön előfizethető

a Hungaropress

Sajtóterjesztő címén:

1097 Budapest, Táblás u. 32.

Magunkat ajánljuk

Könyvhét, 2009. március

Könyves tavaszra várva

■ Lapzártánk idején még nagy a tél és a hó, fagyos dermedtség uralkodik mindenben, a fagy felengedésére, a könyves tavaszra várunk mi magunk is, ami csak annyit jelent, az idei első félévben a nagy események, azaz a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál és az Ünnepi Könyvhét előttünk állnak, hogy aztán majd a nyári pihenés után a tanévkezdés és a téli könyvvásár adjon új lendületet. A nagy események előttünk állnak: e számunk nyomdába adását követően már a Könyvfesztiválra készülünk (sok telet megértem már, mégis újra meg újra megdöbben, hogy milyen hihetetlen gyorsan telik az idő: nemrég volt karácsony, még hóbuckák mindenütt, mi pedig már lapunkkal egy április 23-án kezdődő eseményre készülünk február végén). Kis előleg az eseményre: baráti segítséggel sikerült lapunk számára interjút készítenünk a világszerte ismert és kicsik és nagyobbak között egyaránt rendkívül népszerű Sven Nordqvisttel, a Pettson és Findus sorozat alkotójával, aki vendége lesz az emlegetett fesztiválnak. Akik csak rajzos meséit ismerik, most sok mindent megtudhatnak róla is: gyerekkoráról, tanulmányairól, szokásairól és persze Findus sem marad említetlen.

A Könyvhét hűséges olvasói talán már unják is önmeghatározásunk néha történő megismétlését, aminek oka a bennem rejtőző aggodalom, hogy vannak talán, akik félreértenek, félreismernek bennünket, és másnak látnak, mint amik vagyunk. Egyszerűen szólva, könyvesújság vagyunk, számunkra minden fontos, ami könyv, a könyv fontosságának ez az univerzalitása azonban sajnos – és természetesen – terjedelmi korlátok miatt sohasem tud az egyes lapszámainkban tükröződni. A könyvesújság kifejezés jelentését sokféleképpen lehetne leírni, most azonban megmaradok kedvenc képmnél: a Könyvhét úgy jelenik meg előttem, mint a kedvenc könyvesboltom, ahova betérek böngészni és könyvekről beszélgetni.

Fejős Évával is beszélgetett Mátraházi Zsuzsa, így megtudhattuk, Fejős Éva a két sikeres, és olvasói által nagyon kedvelt regény után a harmadik regényének megjelentetésére készül.

Ócsai Dorottya Várady Szabolccsal beszélgetett, megtudhatjuk, hogyan indult

el annak idején pályáján Várady Szabolcs, hogyan keresett mestert magának, és hogyan látja a mai pályakezdőket.

Illényi Mária a technikát is segítségül hívva az erdélyi Csíkszeredán élő Molnár Vilmosttal beszélgetett, aki idén januárban kapott Márai Sándor-díjat, és a határon inneni és túli magyar alkotók helyzetéről is beszél saját története mellett.

Természetesen nem csak irodalomról beszélgetünk, most például szóba kerül a történelem is, méghozzá az érdekes, izgalmas oldala: a közelmúltunkat vizsgáló televíziós sorozatnak, a XXI. századnak a legjobb történeteiből szerkesztettek könyvet a műsor készítői, kulisszatitkok a kulisszák mögött, a kötetet szerkesztőként jegyző Lázs Sándor előadásában.

Szóba kerül e számunkban a konyhaművészet is, az egyik legismertebb magyar szakácskönyv-szerző, Frank Júlia mondja el lapunknak, hogyan főz otthon, és milyen visszajelzéseket kap olvasóitól.

Tudjuk persze, hogy a főzés, a gasztronómia a könyvkiadás ősi sikertémái közé tartoznak, valószínűleg, mert szeretünk enni, és ha nem is készítjük el az ételleket, azért jó dolog egy-egy érdekesebb recept olvastán elképzelni, hogy vajon milyen lehet, beleillik-e saját ízvilágunkba. Laik Eszter egy csokorra való érdekes szakácskönyv-újdonságot ismertet, mindenki megtalálhatja közöttük a számára alkalmasat.

A könyvek sokszor filmek alapanyagául szolgálnak, emiatt egy évben legalább egyszer, a Magyar Filmszemle alkalmából szemügyre vesszük a film és irodalom összefüggéseit, most Budai Katalin cikkében olvashatnak beszámolót a január végén és február elején lezajlott idei filmszemléről.

Emberben könyv c. rovatában Mátraházi Zsuzsa most a Kaláka együttes alapítóit, Gryllus Vilmost és Gryllus Dánielt kérdezte költészetről és muzsikáról, és amit Dániel mondott, azzal egyetértünk:

„Lehet, hogy a könyvnek pár évszázad jut osztályrészül. Én nagyon sajnálnám, mert nekem a kézbe fogható könyv, vers, irodalom nélkülözhetetlennek tűnik.”

A Szerk.

110

■ „Megjelenik benne a harmadik évezredi modern nő karaktere, aki már nem szingli, nemcsak a karrierre hajt, hanem szeretne egy rá felnéző férfival boldog lenni, aki teret hagy neki. Igazi anya és gyengéd társ, de a szakmai életében is igyekszik megvalósítani magát.” – Fejős Éva

110. oldal Kiment a divatból a szingli

Fejős Éva mesél magáról
és regényeiről
(Mátraházi Zsuzsa)

111. oldal Kálvin emlékezete

(Pompor Zoltán)

112. oldal

PANORÁMA

Thomas Pynchon:

Súlyszivárvány

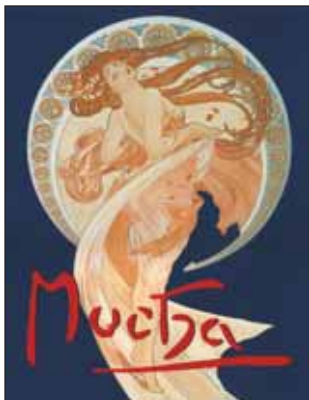
Michel Deguy:

Ami nem múlik el soha

R. Várkonyi Ágnes:

Zrínyi Ilona „Európa
legbátrabb asszonya”

Mucha

Határtalan nők

(Szerk.: Bakó Boglárka,
Tóth Eszter Zsófia)

115. oldal

KÖNYVBÖLCSŐ

Tarján Tamás

Három ás

116. oldal

Megjelent könyvek

2009. január 23. – február 19.

K A forgalomba került
könyvek válogatott
listája a Könyvtárel-
látó adatbázisa alap-
ján. A teljes lista és a
művek további adatai a Könyvtár-
ellátó honlapján (www.kello.hu)
tekinthetők meg.

120. oldal

LAPMARGÓ

Murányi Gábor

Áruvédjegy

Nem tudom, illik-e bevallani,
hogy Gyertyán Ervin önletraj-
zi könyvét, az előzőt, a *Lidérc és
ingoványt*, amely évtizeddel ez-
előtt jelent meg, csak azt köve-
tően olvastam el, hogy felkérés
kaptam, mutassam be a folyta-
tást, a *Visszajátszást*.

122. oldal

GYERMEK, IFJÚSÁGI

Ha újdonság, ha nem,
érdemes elolvasni

(Cs. A.)

123. oldal

Utópia a föld mélyén

(P. Z.)

Randi, szex, család

(Cs. A.)

124. oldal

Noszogatni kell
az ihletet

Beszélgetés

Várady Szabolccsal

Várady Szabolcs író, költő,

műfordító: gyűjt. Kötetre.

Leginkább versesre. Manapság

több ideje van írni, de az ihle-

tet nem lehet sürgetni. Vi-

szont készenlétben kell lenni.

Addig G. B. Show-t, Cyranót

fordít, esszéket ír...

(Ócsai Dorottya)

127. oldal

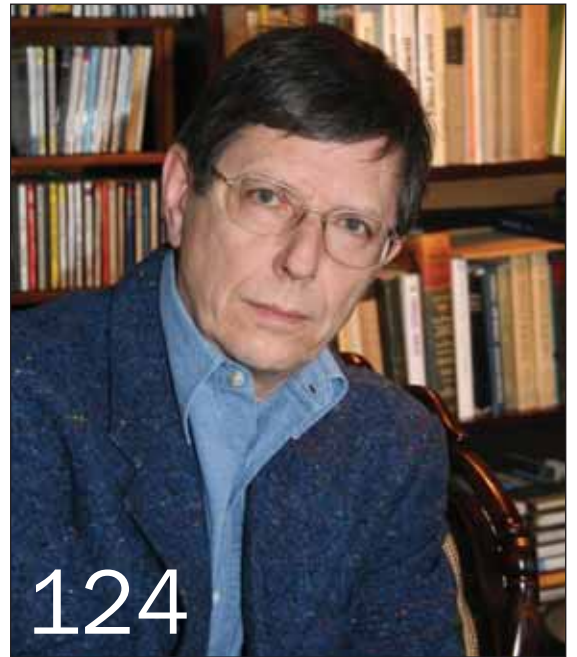
Abból főzök,
amit otthon találok

Frank Júlia háziasszonyként

gondolkozik a konyhában

Receptjein, az egykori Magyar

■ „Az előző rendszer nagyon irtózott attól,
hogy bármilyen irodalmi csoportosulás létrejő-
jön. A rendszerváltás után elkezdtek rohamosan
szaporodni a különböző folyóiratok, talán több
is, mint amennyire egy ekkora országnak szüksége
volt.” – Várady Szabolcs

124

konyhában adott tanácsain
több nemzedék lányai nőttek
fel. Akkor kezdett szakácsköny-
veket írni, amikor ez még nem
volt divat, és egyike azoknak,
akik divattá tették a főzést.
(Szénási Zsófia)

128. oldal Mesés ízek, ízes mesék

Friss szakácskönyvek kínálata
Az első szakácskönyv minden
bizonytalán úgy született, hogy
a gourmand ősember rácsapott
a tudatlan ősember kezére,
aki szárított juharlevéllel
akarta meghinteni a tűzön pi-
ruló mamutcombot, hiszen a
legostobább neandervölgyi is
tudhatná, hogy a levél keser-
nyés mellékízt kap a tűzben,
és elrontja a vadhús zamatát.
(Laik Eszter)

132

■ „Folyton beszélnek az egységes magyar irodalomról, egységes magyar kultúráról, de a valóságban – tisztelet a kivételnek – az anyaországban kevesen tudnak, kevesen tartják számon a határon túli magyar irodalom és kultúra kiemelkedő személyiségeit.” – Molnár Vilmos

135

■ „Egyszer Kányádi Sándor mondta rólunk, talán kicsit ironikusan, hogy visszahelyezzük a költészetet homéroszi jogaiba. A verseket eredetileg zenélték, éneklésre szánták Balassi vagy más régiek, eleve odabiggyesztették: ilyen és ilyen dallamra.” – Gryllus Vilmos

127

■ „Mindent megveszek, ami megtetszik és úgy gondolom, valami finomat lehet készíteni belőle. Ha főzöm kell, benézek a hűtőbe és abból főzök, ami van.” – Frank Júlia

130. oldal

A történelem nem unalmas

Újabb kötet a XXI. század készítőitől
Beszélgetés László Sándorral
(Szénási Zsófia)

132. oldal

EMBERBEN KÖNYV Felöltöztetett versek

Gryllusék homéroszi jogokat érvényesítenek
Mátraházi Zsuzsa

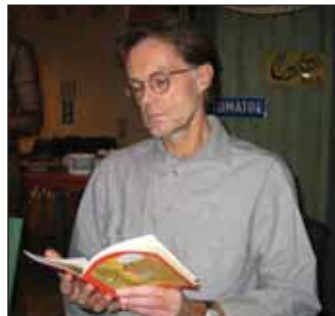
135. oldal

Nyomokban mogyorót tartalmaz

Beszélgetés Molnár Vilmostal
(Illényi Mária)

136. oldal

Pettson és Findus alkotója újra Budapestre jön

Interjú Sven Nordqvisttal
„Emlékszem, hogy sok dicséretet kaptam az iskolában, mert én rajzoltam a legjobban az osztályban. A mamám is sokat dicsért. Fontos, hogy az ember kis korában sok biztatást kapjon.”
(Kovács Kornél, fordítás Bontond Ágnes)

138. oldal

Mabinogion, walesi regék

Mit meséltek a walesi bárdok?
(Szepesi Dóra)

139. oldal

Választott elődök

(Alföldy Jenő)

140. oldal

PANORÁMA

Carlos Ruiz Zafón:

Angyali játszma

Polgár Dénes:

Egy Polgár a nagyvilágban

Fecseg a felszín és hallgat a mély. Tudatok és tudatalattik a gazdaságpolitikában

Ezerarcú humor (Szerk.: Daczi Margit–T. Litovkina Anna–Barta Péter)

142. oldal

Mérlegkészítés válságidőben

A világ nem tanult az ENRON botrányból. Hiába hozták meg Amerikában a SOX (Sarbanes-Oxley) törvényt, hiába szigorították a nemzetközi számviteli és könyvvizsgálati standardokat, a bankárok nem okultak.
(Dr. Bódis Béla)

143. oldal

A fordítás

(Csokonai Dániel)

144. oldal

KERTÉSZ ÁKOS Minden minket minősít

146. oldal

SIKERLISTA

148. oldal

Filmszemle 2009

(Budai Katalin)

150. oldal

Az elektronikus könyvkiadás forradalma

Beszélgetés Votisky Zsuzsával
A Typotex Kiadó mindenekelőtt szakkönyveinek és tankönyveinek köszönheti hírnevét a hazai könyvpiacra. Az elmúlt évben azonban a hagyományos könyvkiadás mellett új profillal, az elektronikus könyvkiadással jelentkeztek: az első DRM védett, e-könyveket jelentetik meg a „világhálón”.
(Maczkay Zsaklin)

Kiment a divatból a szingli

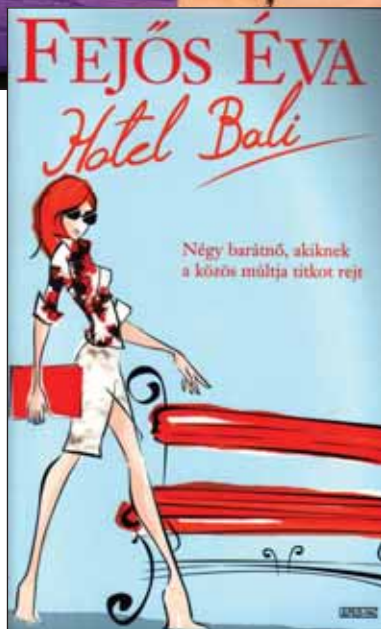
Fejős Éva mesél magáról és regényeiről

A Nők Lapja újságírója, Fejős Éva új regénnyel jelentkezett az Ulpius-ház Könyvkiadó gondozásában. A Hotel Bali hetekig állt a népszerűségi lista második helyén. Négy barátnőről szól, akik egy diákkori fogadalom hálójában vergődnek. A könyv megjelenése után a szerző szusszanásnyi időt kért rajongóitól, hadd olvassa el a regényírás hajszolt időszakában felgyülemlett könyveket. Faggattam, sikerült-e már behoznia a lemaradást.

előtt áll. Azon törtem a fejem, hogy lehet majd visszahozni ezt a szereplőt... Rámentem az olvasói visszajelzéseket is tartalmazó amazon.com-ra, s láttam, egyessel szavaznak a regényre, pedig nagyon izgalmas, jó a történet, csak nem tudta a közönség megemésztetni, hogy a szerző megölte a főhőst.

– Önt miként érintik a negatív megjegyzések, amelyek könyvei kapcsán felbukkannak a fórumokon?

– Az elején felkészítet a kiadóm, hogy minél jobban be fog futni a könyv, annál keményebb beszélőket fogok kapni. Most már túl vagyok az ilyesmin, rájöttem, a bejegyzések esetenként dühből születnek, de ezzel semmi baj, hiszen jobb, mintha a leírójuk a zebrán ütne el egy babakocsis kismamát.

■ – Újra elolvastam A rózsza nevét. Nádasztól az Emlékiratok könyve is mindig vissza-visszatér az életemben. Műfaji értelemben abszolút mindenevő vagyok, s a kiadóm is támogatja, hogy az író olvasson. Legújabban rákaptam a vámpír-könyvekre, aztán kiolvastam az új Rushdie-kötetet, közben thrillereket.

– Inspirálják regényírói pályáján az olvasmányok?

– Nem is tudom – kacagja el magát –, egy csomó minden egyszerűen csak tölt, mások elgondolkodtatnak. Kész lettem tőle például, hogy egy amerikai thrillerszerző a könyve végén másfél oldalon megöli a pozitív főhőst, aki éppen szép családi élet

Ám az olvasók többsége mégis inkább pozitív visszajelzést ad, és ez nagyon jólesik. Eleinte elgondolkoztam, miért mondják az olvasók, hogy előre ismerték a könyv fordulatait. A szakmabeli barátaim világosítottak fel, hogy ennek a közvetlen hangnem az oka, meg az, hogy a lelkemből jön a sztori, emiatt az olvasó azt gondolja, ennek pont így kellett a valóságban történnie, ezért könnyű lehetett megírni.

– Tényleg könnyű volt megírni?

– Az elejével mindig szenvedek, de onnantól, hogy életre kelnek a szereplők, már behúznak a sztoriba, magam sem tudom, hova fut ki majd a vége, de árad belőlem a történet, lehet, hogy a lendülettől még szó-

ismétlések is benne maradnak. Tíz ujjal gépelek, s állandóan biztonsági mentéseket végzek, mert volt már, hogy a sebeségtől lefagyott a gép és elvesztettem fájlokat. Nem hiszek abban, hogy hónapokig kell várni az ihletet, aztán leírni két oldalt, azt hetekig javíthatni. Én akkor is leülök a gép elé, ha nincs hozzá kedvem.

– Hogy történt a változás, melynek során női hetilap munkatársából regényíróvá lett?

– Első felnőttkori regényemet, a Bangkok, tranzitot eredetileg magamnak meg a barátaimnak írtam, akik folyton noszogattak a sok félbehagyott krimi, a nyolcvanadik oldalánál elakadt kamaszkori történet miatt. Szép lassan írogattam, s közben az elkészült részeket megmutattam a barátaimnak. Egyikük egyszer azt mondta, hogy David a legjobb fej a könyvben, akit én negatív hősként tettem bele. Megmondtam, hogy szomorú véget szánok neki. A barátom továbbra is állította, hogy David a legemberibb szereplő. David életre kelt, nem vihettem el oda, ahova eleinte terveztem.

– Melyik hasonlít leginkább Fejős Évára a Hotel Baliban szereplő négy lány közül?

– Judit nem annyira, ő ebben a könyvben a negatív főhős, de egyszer valahol még megmutatkozik más oldaláról is. Szerintem a három külföldre szakadt lány keveredése vagyok, szeretnék olyan laza és vidám lenni, mint Gabi, sokszor sikerül is, kicsit emésztgetem magam és a felnövés határára későn értem el, mint Szilvi, érzelmileg olyan sebezhető vagyok, mint Dóra.

– Önnek is volt valamilyen diákkori fogadalma, mondjuk, hogy ismert lesz, író lesz?

– Ezek nem fogadalmak voltak, csak jó érzések. Nyolcévesen a fürdőkádban adtam magamnak az interjúkat abból az időből, amikor majd nagy hollywoodi forgatókönyveket írok. A szüleim nem vették komolyan, gondolták, majd kinövöm. De én emlékszem, milyen jól szórakoztam, amikor az első novellámat cizelláltam, nem sokkal azután, hogy megtanultam írni. Tetszett nekem egy könnyed novella, de a vége nem annyira. A feléig meghagytam és más befejezést írtam neki. Ma sem írnak tartom magam, hanem történetmesélőnek, megszületnek bennem a sztorik, azokat leírom, persze csak egy részüket, mert nincs annyi időm, ahány történetem.

– Mit tud az olvasóiról?

– Leginkább nők és azok a férfiak, akik belenéznek kedvesük példányába. A párkapcsolati krízisekben gazdag Hotel Balinak utóhatása van: sok fiatal lány kér levélben tanácsot, mert elhagyta a barátja vagy szerelmes lett valakibe, de férje, gyereke van. Mivel nem vagyok pszichiáter, csak azt tudom megírni nekik, mit tennék én a helyükben.

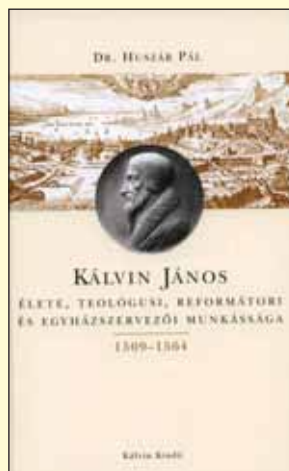
– Legtöbbször külföldre utaztatja, költözteti hőseit. Miért?

– Nagyon szeretek utazni, gyakorlatilag minden pénzemet erre költöm, s jó érzés írás közben oda képzelni magam, ahol szerettem lenni. De a következő könyvem, a Csajok című internetes szappanopera nyomtatott, továbbgondolt, új szereplőkkel és történetekkel bővülő változata lesz, abszolút Magyarországon játszódik. Megjelenik benne a harmadik évezredi modern nő karaktere, aki már nem szingli, nemcsak a karrierre hajt, hanem szeretne egy rá felnéző férfival boldog lenni, aki teret hagy neki. Igazi anya és gyengéd társ, de a szakmai életében is igyekszik megvalósítani magát. Engedi érvényesülni a párját és megérti az új férfitípust, aki ki meri mutatni az érzelmeit és jól kommunikál.

– Találkozik ez az idill a mindennapok valóságával?

– Az én valóságommal és a széles ismeretségi körömmel mindenképpen, de azt hiszem, valójában minden nő a boldogságát keresi.

Mátraházi Zsuzsa

Kálvin emlékezete

■ A nyakas kálvinista jelző, vagy Debrecen mint a kálvinista Róma kifejezés a köznapi nyelvhasználatnak is részévé vált. Sokan – olyanok is, akik nem tartják magukat vallásgyakorló embereknek – hallottak már a predestináció (eleve elrendelés) tanáról, történelmi tanulmányaikból ismerős lehet, hogyan terjedt a reformáció korában a lutheránus és a kálvinista irányzat Magyarországon, valamint a protestáns iskolahálózat szerepe a XVI–XVII. századi műveltség

formálásában (elég csak Bethlen Gábor vagy I. Rákóczi György kultúrapártoló tevékenységére gondolnunk).

A magyar protestantizmus Kálvin-képe több forrásból táplálkozik. 1936-ban, Kálvin János Intitutiója megjelenésének négy száz éves évfordulóján, Debrecenben 1700 főt kérdeztek meg arról, mit gondolnak a genfi reformátorról, mennyire ismerik a tanítását, mit tartanak Kálvin és a magyarok kapcsolatáról, egyáltalán hogyan él Kálvin János alakja a magyar népi tudatban. Meglepően sokan ismerték Kálvin életművét, teológiájának alapvonásait, ugyanakkor érdekes módon legalább ilyen sokan gondolták, hogy Kálvin derék magyar ember volt, mások szerint nem volt magyar, de kiválóan beszélte a magyar nyelvet.

Dr. Huszár Pál teológiai professzor Kálvin életéről és munkásságáról publikált tudományos igényű, felvállaltan a szélesebb egyházi és világi közvéleményt megcélzó könyve – a Magyarországi Református Egyház által meghirdetett – Kálvin emlékév nyitányán jelent meg a Kálvin Kiadónál. A genfi reformátor 500. születésnapjának apropóján megírt munka szerzője történelmi hitelességű és téves eszméket ütköztet, több irányból közelít a kálvini életműhöz, és fejt fel annak a magyar történelemre és kultúrára gyakorolt hatását. Ennek a koncepciónak köszönhetően kerülhettek egymás mellé a Kálvin életének eseményeit, a svájci reformátor alapvető teológiai munkáit, illetve ezeknek Bocskai Istvánra és Bethlen Gáborra gyakorolt hatását bemutató fejezetek. Érdekessége a könyvnek, hogy a történelmi Kálvin-alak felől vizsgálja a magyar irodalomban fellelhető Kálvin-témájú műveket, különösen izgalmas Sütő András Csillag a máglyán című drámájának elemzése, a dráma történelmi háttéréhez a Huszár Pál könyvének egy másik fejezete (Kálvin és a Szentháromság-tagadó Szervét Mihály pere) pedig további adalékokat szolgáltat.

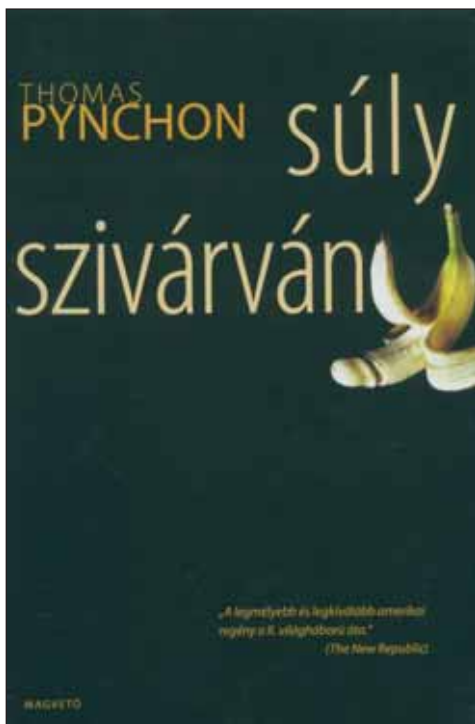
Kálvin János hatása a reformáció korabeli magyarságra egyértelmű és elvitathatatlan, eszméi máig meghatározzák a református egyház teológiáját, ugyanakkor abban a könyv szerzője is bizonyos, hogy az 1936-os vizsgálathoz képest a mai református gyülekezeti tagok jóval kevesebbet tudnak a jeles reformátorról. A Kálvin János élete és munkássága a református egyház identitásának erősítésén túl segít tisztán látni egy sokszor tévesen megítélt egyházatya szellemi örökségét.

Pompor Zoltán

Dr. Huszár Pál: Kálvin János élete, teológusa, reformátora és egyházszervezői munkássága Kálvin Kiadó, 224 oldal, 1800 Ft

Debrecenben, 2009. március 18-án veszi kezdetét a Kálvin-év ünnepélyes megnyitóval, és a Kálvin 500 éve című emlékkiállításal, valamint az évfordulóra megjelent tanulmánykötetek bemutatásával.

Megjelent magyarul az amerikai poszt-modern regények atyja

■ 36 év után régi adósságát törlesztette a magyar könyvkiadás (azért akad még bőven), megjelent ugyanis Thomas Pynchon 1973-as nagyregegye, a Súlyszivárvány. Magyarul mind ez ideig egy kisregény (A 49-es tétel kiáltása) és egy novella (Entrópia) volt csupán olvasható tőle, és még jó néhány műve (V., Vine-land, Mason & Dixon és Against The Day) vár fordítójára, Széky Jánosra. Ha jól értelmezzük a kiadó szavait, ezek a művek is napvilágot látnak majd a Magvetőnél.

Pynchonról vajmi keveset tudunk, évtizedek óta rejtőzködik, akárcsak Salinger – ezért egyesekben az is felmerült, a két szerző azonos. A díjátadásokon, irodalmi eseményeken Pynchont felesége, aki egyben az ügynöke is, szokta képviselni. Annyit tudunk róla, hogy a Cornell Egyetemen hallgatott angol irodalmat, és hogy az USA haditengerészeténél szolgált két évig. De mindezekon kívül elenyészően kevés információ áll rendelkezésünkre személyével kapcsolatban, és mindössze néhány fénykép van a birtokunkban róla.

Népszerűsége a Súlyszivárvány megjelenését követően lett egyre nagyobb, főként az 1974-ben neki ítélte Nemzeti Könyvdíj után. Ezt követően indult meg a találgatások sora, különféle útonmódon próbáltak és próbálnak a mai napig a nyomára bukanni, például valaki megpróbálta kinyomozni, milyen kocsi-val járt és merre élhetett a nyolcvanas években. Egyébként nagyon termékeny íróról van szó, a regényein kívül számtalan cikket publikált már az amerikai sajtó orgánumaiban.

Rajongás övezi, akár egy filmsztárt, időnként felbukkannak felvételek, melyeken állítólag ő szerepel, sőt a személyiségét is próbálják elemezni, megfejteni a művei alapján.

A Súlyszivárvány nem tartozik a könnyed olvasmányok közé. Olvasás közben ömlik ránk az információ, ráadásul az adatok, tények, események jó részét csak később – a könyvet továbbolvasva – tudjuk értelmezni. Ezenkívül tele van utalásokkal, reminiscenciákkal, melyeknek, jó, ha egy részét érti vagy értheti az olvasó, nem véletlen, hogy több szótárt is találunk az interneten, melyek segítenek helyre tenni a rengeteg nevet, helyet és egyéb utalást. Ezen utalások nem feltétlenül irodalmiak, hiszen Pynchon előszeretettel szór szét műveiben biológiai, fizikai, matematikai utalásokat is. Két olvasókönyv is megjelent a könyvről, amelyek szintén arra hivatottak, hogy megkönnyítsék az olvasást.

A regény felütésekor 1945-ben vagyunk Londonban, de senki ne higgye, hogy valódi

történelmi regényt tart a kezében. Az események a „Fehér Jelenés” nevet viselő örültekháza köré csoportosulnak, melyet Pudding dandártábornok vezet, aki még az első világháborúban tünnette ki magát és maga sem érti, most hogy került ide. Az intézmény tele van kutyákkal, melyeket azért gyűjtenek be, hogy a nyáltermelésüket tanulmányozzák a pavlovi ismérvek alapján. Az elmeegógyintézetben dolgozik dr. Rózsavölgyi Géza, a magyar orvos is, akiről annyit tudunk meg, hogy menekült és elszántan szovjetellenes. Egyébként Pynchon műveiben gyakran felbukkannak magyar vonatkozások, például az Against The Day több jelenete Magyarországon játszódik, de hogy ennek mi lehet az oka, azt még mindeddig nem sikerült kideríteni.

A intézmény dolgozóinak felkelti a figyelmét Tyrone Slothrop, aki érdekes módon reagál a folyamatosan záporozó V-2-es rakétákra: minden egyes becsapódás előtt átlagosan négy és fél nappal merevedése támad. Slothrop amerikai katona, aki rettentően magányosnak érzi magát Angliában, de érdekes módon a nőekkel való (alkalmi) kapcsolatfelvételei nagyon sikeresek, mondhatni hódítást hódításra halmoz. Alkalmi kapcsolatait térképén tartja nyilván, mely térkép hogy, hogy nem teljesen megegyezik a V-2-esek becsapódását jelző térképpel. Egy idő után fény derül arra is, hogy honnan ered Slothrop furcsa képessége: kisbaba korában dr. Laszlo Jamf kezei közé került, és kissé félresikerült a vele végzett pavlovi kísérlet, hiszen az orvos meglepetésként a reflex „zéruson túli néma kioltásáról” – vagyis megpróbálta kioltani az x ingerre adott választ, a merevedést, de a kioltás nem volt teljesen sikeres.

A cselekmény felvázolása nehézségekbe ütközik, hiszen annyi ága-boga van a történeteknek, annyi utalás,

elkanyarodás, fricska van bennük, hogy sokszor csak kapkodja a fejét az olvasó. Az egyik jelenetben például egy WC-ben történő utazást élvezhetünk, és ahogy egyre mélyebbre hatolunk a történetbe, rájövünk, hogy a Trainspotting hasonló jelenetnek előképét olvashatjuk. Mint ez a példa is mutatja, komoly tabudöntögetésnek lehetünk tanúi a könyvet olvasván, sokszor igen gusztustalan, obszcén, gyomorforogató részek is találhatóak benne, de emellett gyönyörű és igen mulatságos részletei is vannak. Van az egész könyvben valami filmszerű, olyan, mintha egy nagyon gyorsan pörgő filmet látnánk, amely időnként megszakad, vagy egy másik film lesz belőle. A tudatfolyamregénynek is nevezett mű úgy is olvasható, mintha hallucinogén szerek hatása alatt született volna, de úgy hiszem, ez is csak játék, amit tudatosan űz velünk a szerző, ezt alátámasztani látszik az igen feszes kompozíció is. A könyvet – ahogy talán az eddigiekből is kitudunk – sűrűn átszövik az ironikus és groteszk elemek.

A kötet nyelve is igen sajátos, bár ennek megítéléséhez természetesen eredetiben is el kellene olvasni, de igen érzékletes, szép hasonlatok, szóösszetételek kerültek ki Széky János keze alól, mint például: csogókaramellhang, szarvasgomba-igazság, könnycsepp-látkép és még sorolhatnánk. A kötetben jó néhány vers is olvasható, melyek nagy része Pynchon saját alkotása.

A borító igen sajátos: egy banánból „kifaragott” pénisz látható rajta. Tény, hogy a banán motívum igen hangsúlyos a könyvben, és ez ugyanígy igaz a fallikus motívumokra is, de talán kicsit erőse sikeredett a borító.

Jolsvai Júlia

Thomas Pynchon:

Súlyszivárvány

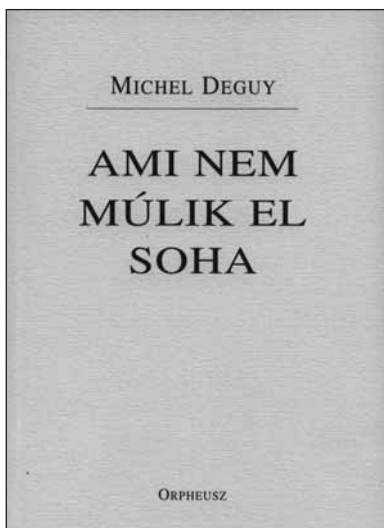
Fordította: Széky János

Magvető Kiadó

768 oldal, 4990 Ft

Külföldi irodalom

Francia gyászdal

■ Michel Deguy Párizsban született 1930-ban, s a költészet határainak feszegetéséről nevezetes. Filozófus, az Université de Paris VIII. (Saint-Denis) emeritus professzora. Részt vett a Critique, és a Sartre alapította Les Temps Modernes szerkesztésében, szerkeszti a saját maga alapította Po&Sie folyóiratot. 1990–1992 között a Collège International de Philosophie, 1992–1998 között a Maison des Écrivains elnöke volt. Saját, legalább ötven kötetén túl Heidegger, Góngora, Szapphó, Dante és különböző amerikai költők fordítója.

Tiszteletbeli magyarnak számít, jó kapcsolatot tartott a párizsi Magyar Műhellyel, s az 1960-as évek közepétől sokszor járt Magyarországon. Folyamatosan konzultál magyar fordítóival. Jelen kötete az Orpheusz Kiadónál már a második. (Az első, ugyanettől a fordítótól, saját válogatásban: Metszettek, 2001.)

Jelen kötete felesége halálának alkalmából írt 1995-ös gyászdalainak fordításait tartalmazza. „A könyvben nincs oldalszámozás – mert többé-kevésbé minden oldal lehetne az első, vagy akár az n-edik. Rendező elvű sor nincs. Minden egyes oldalon újra kezdődik minden; minden egyes oldalon befejeződik minden.”

Ars poetica-szerű az, amit Deguy a „valamivel végezni”

kifejezés értelméről ír. „Tehát a beszélő intonációjától függ – amikor a szóban forgó vég súlyos gondjával kerül szembe mondatában –, hogy jelölje a kívánt árnyalatot (vagy ennek hiányát), ami inkább a párbeszéd mondataiban érvényesül, amint (feltételezem) a zenész disszonanciáinak kimunkálásában, a zenélés pillanatában, amikor jelölnie kell a konzonancia hiányát vagy kudarcát.”

K. S. A.

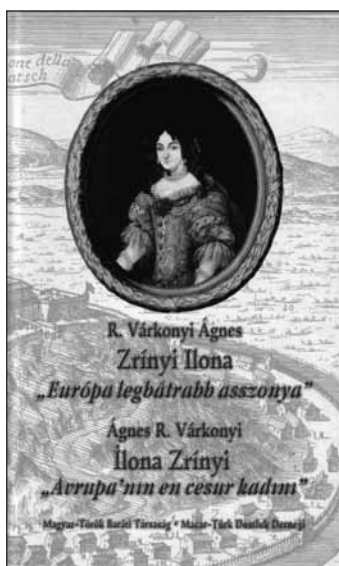
Michel Deguy: Ami nem múlik el soha (Gyászdal)

Fordította:

*Rombányi Török Gábor
Orpheusz, oldalszám nélkül, 1600 Ft*

Történelem

Európa legbátrabb asszonya

■ A törököknél már hagyomány, hogy náluk száműzetést töltött nagy magyarjaink emléket nemcsak őrzik, de szeretik és tisztelik. Bizonyítja ezt például a rodostói Rákóczi-, a kütahjai Kossuth-, vagy a nemrég átadott izmiri Thököly-emlékház, valamint különböző kiadványok és konferenciák. A Magyar–Török Baráti Társaság határozó közreműködésével december közepén Izmirben – Zrínyi Ilona egykori lakóhelyén – tudományos szimpóziumot rendeztek, bemutatták R. Vár-

konyi Ágnes Zrínyi Ilona életét feldolgozó kétnyelvű történelmi monográfiáját, illetve Karatepe falu főterén nagy pompával felavatták azt az emlékkövet, amelyet az izmiri Thököly Társaság állított fel Thököly és Zrínyi Ilona reliefjével. Az esemény a török sajtóban előkelő helyen szerepelt. A Magyar–Török Baráti Társaság az elmúlt években sorra adta ki kétnyelvű köteteit a Törökországban menedéket lelt magyar politikusok pályájáról, így egy az 1848/49. évi magyar forradalom és szabadságharc történetét és Kossuth Lajos kütahjai éveit feldolgozó könyvet, majd II. Rákóczi Ferenc, illetve Thököly Imre életét és emigrációját bemutató monográfiát. Sorozatuk záró darabja R. Várkonyi Ágnes Zrínyi Ilona életét átfogó munkája, melyben az ismert történész új módszerekkel és szempontokkal (pl. a nő szerepe és helye a korabeli társadalomban, kultúrák kölcsönhatása) állítja össze a politikus, feleség és reneszánsz személyiség életrajzát. Az iskolai tankönyvekből elsősorban Munkács hős védőjeként megismert asszony élete valóban nagyon kalandos és küzdelmes volt a szinte napról-napra változó bizonytalan történelmi környezetben. Egy sokszínű, nagyszerű diplomáciai érzékkel rendelkező, felmenői hagyatékát büszkén viselő asszony képe bontakozik ki előttünk, aki fokozatosan beletanult a számára kiszabott történelmi szerepekbe, előbb mint erdélyi fejedelemasszony, később mint rebellis Thököly-feleség, majd a Bécsbe elhurcolt, később Törökországba száműzött nagyasszony, aki soha nem adta fel a visszatérés reményét. Fokozatosan megtanulta, miként óvja és szerezzze vissza az elveszett, elkobzott óriási vagyont és őrizze gyermekei, főként fia, II. Rákóczi Ferenc számára. Ilona a horvátországi Ozaly várában nevelkedett, többnemzetiségű, többnyelvű környezetben, apja Zrínyi Péter, felmenői között találhatjuk a költő Miklóst, és a szigetvári hős Zrínyit. Az ország másik végébe ment férjhez és lett I. Rákóczi Ferenc felesége. A sorscsapásokból bőven kijü-

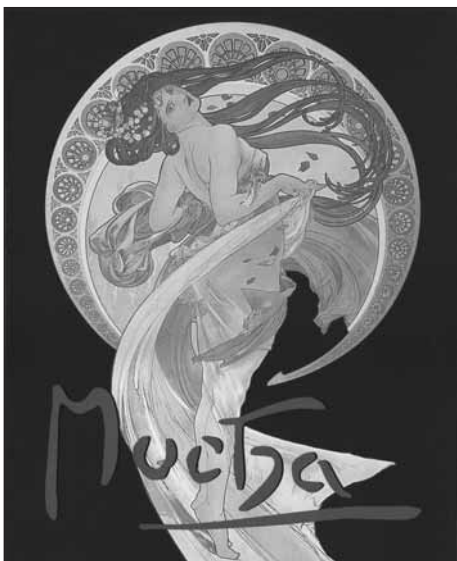
tott neki: hat gyermeket szült (kettő Thökölyé volt), közülük csak kettő maradt életben, összeesküvés miatt kivégezték az apját, az egyik nagybátyját, testvéröccse Bécsben raboskodott, első férje – aki szintén részt vett a Wesselényi-féle összeesküvésben – 31 évesen meghalt. Vagyonukat az apja és a férje halála után elkobozták. Második férje, Thököly Imre, akit igaz szerelemmel szeretett, szintén szembefordult a hatalommal, elbukott és száműzetésbe kényszerült, vele csak kilenc év múlva találkozik. Zrínyi Ilonának kétévnyi hősiesség védekezés után fel kellett adnia Munkács várát, újabb vagyonelkobzások és bécsi fogság várt rá és gyerekeire, fiát ekkor látta utoljára, azaz 12 évesen. Az eljövendő években csak levelezhettek. Hosszas hezitálás után Törökországba távozott Thököly Imréhez, és onnan próbálta meg védeni és visszaszerezni javait, illetve Thökölyvel együtt törekedni a visszatérésre. Ami sohasem teljesült, mindketten idegen földön haltak meg. Ugyanakkor az is kiderül, hogy Zrínyi Ilona olyan reneszánsz személyiség volt, aki nagyon szerette és élvezte az életet, érzéke volt ahhoz, hogy közösséget teremtsen maga körül, értett a politikai játszmákhoz. R. Várkonyi Ágnesnek gondos kutatással sok-sok forrás feldolgozásával kellett összeállítania a monográfiát, amelyben így is sok a talány. Nem tudni például Zrínyi Ilona pontos születési dátumát, nem tudni, első férje mi-
ben halt meg, és van olyan gyereke, akiről a források nem említik, mikor halt meg. Személye nemcsak a magyarokat és a császári udvart foglalkoztatta, de Nyugat-Európában is hősként tisztelték, portrék jelentek meg róla, és több helyről segítséget ígértek neki. Fia, II. Rákóczi Ferenc sikereit és történelmi teljesítményét már nem láthatta.

(Sz.Zs.)

R. Várkonyi Ágnes: Zrínyi Ilona „Európa legbátrabb asszonya” Magyar–Török Baráti Társaság, 4000 Ft

Megvásárolható: ELTE BTK Török tanszéki könyvtár, Múzeum krt. 4. D ép. I. 122-4.

Képzőművészet

A békeidők
korszerűsége

■ Alphonse Mucha (1860–1939) neve korszakot jelöl. A korai szecessziót a művészet-történészek le style Mucha-ként emlegetik. Nem véletlenül, hiszen ez az irányzat (nevezzük akár art nouveau-nak, akár Jugendstilnek) először az ő műveiben teljesedett ki.

A közelmúltban megjelent, szép kiállítású album képanyagából és a részletes tanulmányokból fogalmat alkothattunk e sokoldalú művész munkásságáról. A Morvaországban született Mucha mindenekelőtt festő volt és grafikus, de készített szobrokat is. Világhírűvé dekoratív grafikái, plakátjai tették. Számtalan könyvet, folyóiratot is illusztrált. Tervezett világiállítású pavilont (Bosznia-Hercegovina épülete, Párizs, 1900), üzletet a világhírű ékszerésznek, Fouquet-nak, ólomüveg ablakot a prágai Szent Vitus-székesegyházba, színházi díszleteket Sarah Bernhardt-nak, lakberendezési tárgyakat, jelmezeket, ruhákat, ékszereket, a független Csehszlovákia postai bélyegeit, pénzét. Tevékeny részt vett a Lumière fivérek kinematográfiai kísérleteiben, emellett szenvedélyes fotográfus is volt.

Vannak makacs közhelyek. Némelyiktől szinte lehetetlen megszabadulni. A jövőt a saját korába idéző, igazi művész

nyomorog, gúnyos meg nem értés övezi, csak a hálás és persze bölcs utókor karolja fel. – Nos, ezekkel a lapos megállapításokkal Mucha esetében semmire sem megyünk.

Igaz ugyan, hogy a prágai Szépművészeti Akadémiáról eltanácsolták, ám nem sokkal később gazdag pártfogója akadt, aki előbb müncheni, majd párizsi tanulmányainak költségeit fedezte.

A *Le Costume au Théâtre* című színházi lapban jelent meg első rajza Sarah Bernhardtról. A világ-

hírű színésznő néhány év múlva kizárólagos szerződést kötött az ő kedves Alphonse-ával plakátok tervezésére. Bonnard, Toulouse-Lautrec, Mallarmé és Verlaine mellett tagja volt a Salon des Cent szimbolista csoportnak.

Sikeres művész volt, alig győzött eleget tenni a megrendeléseknek. Egymást követtek rangos kiállításai Párizsban, Prágában, a bécsi Sezessionban, Budapesten, New Yorkban. Első amerikai útja 1904-ben fényes diadalmenetre emlékeztetett. Munkásságát egyre-másra díjakkal ismerték el: a Ferenc József-rend lovagjává ütötték, elnyerte a francia Becsületrendet. A kritikusok csaknem kizárólag dicsérték műveit, néhányan persze fanyalogtak is: például előszeretettel nevezték „makarónihajú”-nak nőalakjait.

1906-ban feleségül vette Maruska Chytilovát, néhány év múlva hazatelepdedek. A tízes években megfestette A szláv népek története című sorozatát. A hatalmas vásznak a cseh nemzeti ébredés meghatározó jelképévé váltak. – 1939-ben még megélte a németek bevonulását Prágába. A Gestapo le is tartóztatta: kikérdezték, majd elengedték. A megpróbáltatások megviselték, néhány hét múlva meghalt.

Mucha újrafelfedezésére nem kellett sokáig várni, munkássága igazából nem felejtődött el. Hiába hallgatták el előbb a nácik, majd a kommunisták, az emberek emlékeztek rá. A kilencvenes évektől gazdag anyagot bemutató múzeuma van Prágában.

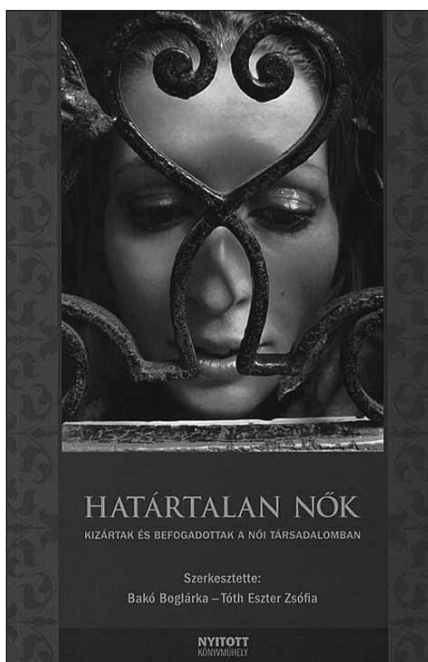
Bártfai László

Mucha

Helikon Kiadó

160 oldal, 5990 Ft

Szociológia

Különleges női
szerepek

■ A könyv címlapján kovacsoltvas kapu mögött egy női arcot láthatunk, a hölgy azonban nem néz a szemünkbe, pillantása lefelé mered. E borító is azt hivatott érzékeltetni, ami az egész kötetből árad, a kirekesztettséget, a kizártságot, a másságot. De ez a kívülállás nem (vagy nem meghatározó mértékben) a női létből adódik, sokkal inkább a vizsgált személyek egyéni életútjából, választott életstratégiájából, különleges helyzetéből.

A szerzők jórészt kulturális antropológusok, de van közöttük irodalmár, szociológus, történész, néprajztudós is. A kutatói módszereik sokszor hasonlóak: mélyinterjúkat, irányított beszélgetéseket rö-

zítanak, melyeket az elemzésbe, a körülmények ismertetésébe ágyazva közölnek.

Érdekes, alapos személyiségelemzést olvashatunk övegy Solymosi Jánosné Jakab Mária-ról, a Tiszaeszláron el-tűnt Solymosi Eszter édesanyjáról. Az anya személyének, motivációnak, viselkedésének utólagos rekonstrukciója persze nehézségekbe ütközik, de Kövér György a rendelkezésre álló különböző forrásokat alaposan kiaknázva megbirkózik a feladattal. Egészen más korba és milióbe kalauzol minket Horváth Sándor tanulmánya,

amely egy hetvenes évekbeli galeri életébe enged bepillantást, Hippi Ancsa sorsán keresztül. Bakó Boglárka Zsuzska, a rossz címmel egy erdélyi kis közösségben élő cigányasszony életútját tárja elénk. E tanulmány erénye, hogy az egyén sorsa felől láttatni tudja a közösség értékeit, normarendszerét, szokásait, melyek nagyon eltérnek az általunk megszokottól, és emellett bemutatja a szabályszegő asszonyt is.

A témák igen változatosak és érdekfeszítőek, többek között megismerkedhetünk egy Buenos Airesbe emigrált erdélyi magyar hölgygel, illetve újabb adalékokkal bővíthetjük ismereteinket Csokonai Vajda Julianájáról, az irodalomtörténész Szilágyi Márton jóvoltából. Az egyéni életutak mellett különböző normaszegő csoportok életébe is bepillantást nyerhetünk: például a prostituáltakéba az első világháború végén, a mai szingli nőkébe, és a leányanyákéba a szocializmus idején.

Jolsvai Júlia

Határtalan nők – Kizártak és befogadottak a női társadalomban, Szerk.: Bakó Boglárka, Tóth Eszter Zsófia, Nyitott Könyvtár-műhely, 416 oldal, 3600 Ft

Három ász

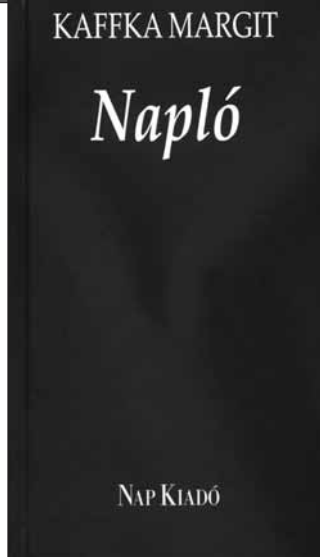
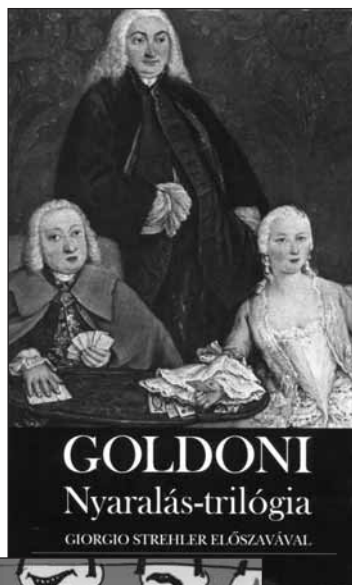
■ Az Európa Kiadó három vígjátékot ígér Carlo Goldoni műhelyéből – de ennél jóval többet ad az olvasónak. A

Nyaralás-trilógia

kötet cím alatt kisebb betűkkel ott áll: *Giorgio Strehler előszavával*. A kiváló olasz rendező még 1954-ben vetette papírra azokat a (valljuk meg egyébként, nem különösebben mélyenszántó) gondolatokat, melyek a *Nyaralás-mánia*, a *Nyári kalandok* és a *Nyaralás után* egy (igen terjedelmes) előadásba vont színrevitele kapcsán megfogalmazódtak benne. Jellegzetesen színházi, nem pedig literátus kis eszmefuttatás; érv a színházművészet, a rendező és a színészek szövegkezelési szabadsága mellett. Nem is e prológos az igazi ráadás, hanem a darabok friss, a nyelvi regiszterekre fogékony, szellemes fordítását átnyújtó *Magyarosi Gizella* (és a könyvet szerkesztő *Barna Imre*) döntése: Goldoni színházi reformjának kulcsfontosságú tandrámáját, *A komédiászínházat* is csatolták negyedikként, noha nem tartozik a trilógiához (címéből kitetszően a tárgya is egészen más). A gyűjteményben a *Jegyzetek* cím mögött 18. századi pénzváltási tábla és az akkor szokásos időpont-megjelölésben való eligazítás mellett Goldoni-életrajz, alapos commedia dell'arte-címszó és a szerző újításait taglaló néhány ismeretterjesztő oldal is megbújik. A textusok első rápillantásra nem tüntetnek a nevetetéssel. Szituációs és jellemhumoruk drámákat megillető figyelmet kér. Legfőbb témaként a képmutatást említhetjük (például a manapság is oly aktuálisnak tetsző című *Nyaralás-mánia* második felvonása végén az álszentség-álérmesség-jelenet Vitorria és Giacinta kettősében). A kiadványba foglalt művek iránt egyetlen hazai társulatok érdeklődése. Az Európa új bemutatókat indukálhat e „bónuszos” megjelentéssel. Azt nem nehéz megjósolni, hogy a mi színházaink, rendezőink, dramaturgjaink is átírják, rövidítik-toldják majd az anyagot. Az anyag pedig örvend – mert jellege szerint épp ilyen használatra íródott.

Kafka Margit

a *Napló* mindössze kilencven lapjára nyomtatott három munkája közül kettőnek Itáliával is van kapcsolata („röptükben” is elevenek a műemlék-zarandokhelyek „képeslapjai”), de az 1914-es, 1915-ös dátumozások jelezhetik: hiába a mediterrán nyaralásélmény is, ha az életre már ráborult a háború, s az írónőnek a férjéért is aggodnia kell. A belső címlapon a *Naplói* és a *Lírai jegyzetek egy évről* cím áll Kafka neve alatt (*Nap Kiadó*). Az utóbbi írás is erősen naplószerű, az *Utószót* készítő *Bodnár György* azonban (aki alighanem ezzel a jegyzettel búcsúzott kedves írójától és az élettől is) kisregénynek tekinti. A most közölt három szöveg közül egyértelműen csak a második helyre illesztett *Feljegyzések egy háztartási könyvben* mondható

hagyományos naplónak. Az 1914. augusztus inkább Szegedről és Budapestről indított útirajz. A tavalyi Nyugat-centenárium-ba illeszkedő könyvecske elárul egy-egy érdekes tudnivalót a folyóirat és környéke nevezetes személyiségeiről (még Kaffka Osvát Ernő bálványozó, már semmivé illant szerelmére is ott a célzás). Legfőképp a férje iránt mély szeretetet, vágyat érző, a kényszerű távollét miatt féltékenységgel küzdő asszony vonásai, szavai dominálnak – adalékként a Kafka-epika és -költészet világához. (A Lírai jegyzetek... érdekes párhuzamokba helyezhető Tersánszky J. Jenő *Viszontlátásra, drága...* című „háborús” levélregényével, a női beszélő ön- és világrételkezésével.) Kaffka Margit nagy író és nagy lélek lehetett, ám e feljegyzései nagyvonalúnak nem mutatják. Áldozatkésznek annál inkább.

Kaffka mint hosszú esztendőkön át aktív pedagógus, elegendő tapasztalatot szerezhetett a diáknyelvről. A

Diáksóder 2

(1995-ös előzményének folytatásaként) azokat a beküldött pályaműveket szótározza, amelyek a *Napkút Kiadó* 2006-os kezdeményezésére érkeztek a szerkesztőségbe. *Szűts László* a következő egységekbe szortírozta a szó- és szóláskészletet: Napjaink diáknyelvének szókincse; Közmondások, szólások, frazeológiai egységek; Nehogy már... kezdetű mondatok; Kevés vagy...

kezdetű mondatok; Szóláshasonlatok; Közmondások torzításai; Diáknyelvi szóláshasonlatok, kötött szókapcsolatok; Köznyelvi szavak diáknyelvi szinonimái. Nem lenne igazunk, ha úgy vélnénk: nincs új a nap alatt – de ezeknek a kifejezéseknek tekintélyes részét pár évtizede már magunk is koptattuk. Épp ez a ráadás, az ász (vagy a király) a kötetben: az áttekintő jelleg (az ász főnévi értelemben van csupán jelen, a király melléknéviben). Nem bizonyos, hogy a pizsi (pizsama) és számos más, kicsinyítéssel képzett szó, a palira vesz és egyebek szlengje, a literalizálódott fakabát és néhány szó-társa nagy meglepetést kelt és feltétlenül a diáknyelvet reprezentálja. A mezítnájk (mezítláb; vö.: NIKE?), a sömi (sms), a pizzafuci (kábitószérarus) stb. viszont kétségtelenül új – iskolai melegágyra valló – nyelvi fejlemény. Nem árt, ha a „mai magyar valóság-

got” feltérképezni kívánó írók, újságírók polcán ott díszleg az élénkzöld (*Vincze Judit* nem elsősorban az ízlésség mércéjét alkalmazó ábráival illusztrált) kötet (trágár kifejezéseket ne keressünk benne: ezeket a – vitatható – szerkesztői döntés kirekesztette. Pedig nem szótárak népszerűsítik a „csúnya” szavakat).

Három – egymás közeli – szó a gyűjtemény jó jelentésű szócsaládjából, szemlézett könyveink jellemzésére: a Goldoni – király (remek), Kafka 1914–1915-ben nem lehetett hepi (boldog), a Diáksóder 2 elismerésre méltóan domborít (jól teljesít).

Tarján Tamás

Az összeállítás a Könyvtárellátó adatbázisa alapján készült.
A művek további adatai a www.kello.hu honlapon tekinthetők meg.

ISMERETTERJESZTŐ ÉS SZAKIRODALOM

ÁLTALÁNOS MŰVEK

Írás. Jelek és szimbólumok

Keszeg Vilmos: Alfabetizáció, írásszokások, populáris írásbeliség. Kolozsvár: KJNT: BBTE M. Néprajz és Antropológia Tanszék. 493 p. (Néprajzi egyetemi jegyzetek, 3.) Fűzve 3640 Ft

Szekeres István: A székely és az ótörök írás jeltörténete: bevezetés a történeti összehasonlító jeltörténet módszertanába. Bp.: Mundus. 252 p. (Mundus – régészeti tanulmányok) Kve 3990 Ft

Művelődés. Kultúra. Civilizáció

Magyar Beck István: Kulturális marketing és kreatológia. Bp.: Semmelweis. 156 p. Fve 2200 Ft

Véghe László – Szám Dorottya – Hetesi Zsolt: Utolsó kísérlet: híradás a Föld állapotáról. Bp.: Kairosz. 211, [13] p. Fve 3800 Ft

Könyvtárügy. Könyvtárzan

Vidra Szabó Ferenc: Könyvtári partnerkapcsolatok, kommunikációs kérdések. Bp.: KI. 143 p. (A jó gyakorlat a könyvtári minőségirányítás bevezetéséhez, 2.) Fve 1455 Ft

Enciklopédiák, általános lexikonok

Révai új lexikona. 19., kieg. köt. A – Z. Szekszárd: Babits. 944 p. Kve 6800 Ft

Folyóiratok. Újsáírás. Sajtó

Szász István Tas: Beszéd hallgatás avagy. Kolozsvár: Kriterion. 179 p. Kve 2300 Ft

FILOZÓFIA

Balázs Sándor: Bölcelet az Erdélyi Múzeum Egyesületben. Kolozsvár: Kriterion: EME. 242 p. Fve 2100 Ft

Demeter Tamás: Mentális fikcionalizmus. Bp.: Gondolat. 206 p. (Kognitív szeminárium) Fve 2780 Ft

Gallagher, Shaun – Zahavi, Dan: A fenomenológiai elme: bevezetés az elmefilozófiába és a kognitív tudományba. Bp.: Lélekben Otthon K. 246 p. Fve 3900 Ft

Hajdu Péter: Fejezetek a filozófiai gondolkodás történetéből. Bp.: Trefort. 345 p. Fve 2500 Ft

Ludassy Mária: Felvilágosodás-értelmezések. Bp.: Áron. 165 p. Fve 1840 Ft

A másként-gondolkodó: Tamás Gáspár Miklós 60. Bp.: Élet és Irodalom. 299 p. Fve 2700 Ft

Platon összes művei kommentárokkal. [16.]. Törvények. Bp.: Atlantisz. 637 p. Kve 3695 Ft

Schreiner Dénes: Schelling és az antikvitás: a görög mitológia és művészet kapcsolata Schelling művészetfilozófiájában. Bp.: Áron. 208 p., [8] t. Fve 2480 Ft

PSZICHOLÓGIA

Démuth Ágnes: Amit a hallgatónak tudni illik a gondolkodásról. Szeged: SZEK JGYF K. 51 p. Fve 735 Ft

pszichológiai lexikon. Bp.: Helikon. 511 p. Kve 4990 Ft

Várkonyi Zsuzsa, F.: Sors és sérülés. Bp.: Mérték K. 286 p. Kve 2499 Ft

VALLÁS

Biblia. Bibliamagyarázatok. Jézus élete

Collins, John Joseph: A Biblia Bábel után: történetkritika a posztmodern korban. Pannonhalma: Bencés K. 371 p. (Napjaink teológiája, 10.) Fve 3850 Ft

Paglia, Vincenzo: Isten szava napról napra, 2009. Bp.: Kairosz. 511 p. Fve 3900 Ft

Pető Kovács Júlia: A Biblia aforizmái: évezredek bölcs üzenetei. Bp.: Hungarovox. 144 p. Fve 1500 Ft

Schlewer, Marcel: Így hát válaszd az életet. Bp.: Új Ember. 190 p. Fve 1850 Ft

Dogmatika. Teológia

Dávid Katalin: Egy asszony, öltözte a Nap: Isten anyja a tipológiában. Bp.: Szt. István Társulat. 365 p., [64] t. Kve 4200 Ft

Estrade, Jean-Baptiste: A lourdes-i jelenségek: egy szemtanú emlékiratai. Bp.: Kairosz. 348 p. Fve 2600 Ft

François de Sales: Segítség a szeretethez. Bp.: Kairosz. 125 p. Fve 2000 Ft

Grün, Anselm: Ünnepek és szokások, amelyek megszépiítik az életünket. Bp.: Jel. 225 p. Kve 2100 Ft

Mücher, Werner: Jézus Krisztus dicsősége. Bp.: Evangéliumi K. 72 p. Fve 600 Ft

Nicolaus de Cusa: A rejtett Istenről. Bp.: Kairosz. 78 p. Fve 2000 Ft

Schäfer, Daniel: Zátonya futottak temetője. Bp.: Evangéliumi K. 72 p. Fve 600 Ft

Kereszténység. Keresztény egyházak

Benedek (pápa, XVI.): Meghívó egy imára. Bp.: J LX. 115 p. Kve 2150 Ft

Bianchi, Enzo: Nem vagyunk különbek: a szerzetesek mint jelentéktelen laikusok. Pannonhalma: Bencés K. 434 p. Fve 3199 Ft

König, Friedhelm: Másként, mint gondolnánk: gondolatindító rövid történetek. Bp.: Evangéliumi K. 120 p. Fve 1200 Ft

Mari, Arturo – Mikolajewski, Jaroslaw: Találkozunk a paradicsomban. Bp.: Heti Válasz Lap- és Kvk. : Missio Christi Alapítvány. 136 p. Kve 2490 Ft

Molnár Antal: Lehetetlen küldetés?: jezsuiták Erdélyben és Felső-Magyarországon a 16–17. században. Bp.: L'Harmattan: ELTE BTK Történelemtud. Doktori Isk.: Nyitott Könyv. 286 p. (TDI könyvek, 8.) Fve 2600 Ft

Szabó Ferenc: Arcodat keresem: az élő Isten és az élet kultúrája felé: két nyári sorozat a Vatikáni Rádióban. Bp.: Kairosz. 113 p. Fve 1800 Ft

Ziólkowski, Andrzej: Könyű válaszok nehéz kérdésekre. Bp.: Jel. 235 p. Fve 1980 Ft

Általános és összehasonlító vallástudomány.

Nem-keresztény vallások. Mitológia

Husain, Ed: Az iszlamista: miért csatlakoztam a radikális iszlámhoz Nagy-Britanniában, mit tapasztaltam, és miért hagytam ott. Bp.: Konkrét Kv. 350 p. Fve 2999 Ft

Kéri András: Vudu világ Hispaniola szigetén. Bp.: Planetás. 130 p. Fve 1901 Ft

Kiss Irén: Miö isemük: tanulmányok a magyarok Istenéről. Bp.: Napkút. 181 p. Fve 1890 Ft

TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK

Szociológia. Társadalmi kapcsolatok és folyamatok. Szociográfia. Statisztika

Cigánynak lenni Magyarországon: jelentés, 2007: a gyűlölet célkeresztjében. Bp.: EÖKIK. 263 p. Fve 2600 Ft

Eriksen, Thomas Hylland: Etnicitás és nacionalizmus: antropológiai megközelítések. Bp.: Pécs: Gondolat: PTE BTK Kommunikáció- és Média tudományi Tanszék. 268 p. (Kommunikáció- és kultúratudományi tanulmányok) Fve 2690 Ft

Esélyek és korlátok: a magyarországi cigány közösség az ezredfordulón. Pécs: PTE BTK Neveléstud. Int. Romológia és Nevelésszociológiai Tansz. 98 p. (Gypsy studies, 8.) Fve 1637 Ft

Garde, Paul: Balkáni beszéd: szavakról és emberekről. Bp.: Kairosz. 382 p. Fve 4200 Ft

Hankiss Ővan? : találjuk ki...!: tanulmányok Hankiss Elemér tiszteletére. Bp.: Szombathely: MTA PTI: Savaria Univ. Press. 335 p. Fve 2500 Ft

Hídszerepek: cigány integrációs kérdések. Bp.: OSZK : Gondolat. 308 p. (Nemzeti téka) Fve 1950 Ft

Magyar-Nagy Kata: Gondolkozunk egy élhető jövőről. Bp.: Kairosz. 149 p. Fve 2600 Ft

Pierre (Abbé): Testvériség. Pannonhalma: Bencés K. 115 p. Fve 2200 Ft

Pokol Béla: Társadalomtudományi trilógia. 1. Szociológiai elmélet. Bp.: Századvég. 435 p. Kve 5040 Ft

Tamasi Mihály: A rendszerváltozás társadalmi mérlege. Szeged: Bába. 213 p. Fve 1309 Ft

Tomka Béla: Európa társadalomtörténete a 20. században. Bp.: Osiris. 646 p. Kve 4500 Ft

Vargyas Gábor: Dacolta az elkerülhetetlennel: egy közép-vietnami hegyi törzs, a brük kultúrája és vallása. Bp.; [Pécs]: MTA Néprajzi Kutint.: L'Harmattan: PTE Néprajz – Kult. Antropológia Tanszék. 371 p., XVI t. (Kultúrák keresztútján, 8.) Fve 3900 Ft

Politika. Politikatudomány

Botos Katalin – Kőrösi István: Az Európai Unió a XXI. század elején. Bp.: Szt. István Társulat. 214 p. (Közgazdaságtan joghallgatók számára) Fve 2500 Ft

Dénes Iván Zoltán: Liberális kihívásra adott konzervatív válasz. Bp.: Argumentum: Bibó I. Szellemi Műhely. 282 p., [16] t. (Eszmetörténeti könyvtár, 11.) Kve 2800 Ft

Dénes Iván Zoltán: Szabadság – közösség: programok és értelmezések. Bp.: Argumentum: Bibó I. Szellemi Műhely. 365 p. (Eszmetörténeti könyvtár, 9.) Kve 3200 Ft

Garadnai Zoltán: Iratok a magyar – francia kapcsolatok történetéhez, 1963–1968. Bp.: Gondolat: MOL. 513 p. (Magyarország és a világ) Fve 3850 Ft

Keresztes Sándor – Elmer István: A kiegyezés reményével: [Keresztes Sándor visszaemlékezései]. Bp.: Kairosz. 166 p. Fve 2700 Ft

Kína mellettünk?: kínai külügyi iratok Magyarországról, 1956. Bp.: História: MTA Történettudományi Intézet. 380 p. (História könyvtár, 5.) Kve 3800 Ft

Konszenzus és küzdelem. [Esszék] Bp.: Méltányosság Politikaelemző Közp.: L'Harmattan. 207 p. (Méltányosság-könyvek) Fve 2100 Ft

Liberalizmus és nemzettudat: dialógus Szabó Miklós gondolataival. [Tanulmányok] Bp.: Argumentum: Bibó I. Szellemi Műhely. 486 p. (Eszmetörténeti könyvtár, 8.) Kve 3500 Ft

Gazdaság. Közgazdaság-tudomány

Fehérvári Erzsébet: Online banking: elektronikus banki szolgáltatások. Bp.: Szt. István Társulat. 107 p. (Közgazdaságtan joghallgatók számára) Fve 1600 Ft

Koop, Gary: Közgazdasági adatok elemzése. Bp.: Osiris. 269 p. (Eltecon-könyvek) Kve 3980 Ft

Soros, George: A 2008-as hitelválság és következményei: a pénzügyi piacok új paradigmája. Bp.: Scolar. 208 p. Kve 2975 Ft

Jog. Jogtudomány. Kriminológia

Alkotmány – kormányzás – bírósádkodás az újkor Európában. Bp.: Új Ember. 275 p. (Acta Wenzeliana, 7.) Kve 2500 Ft

Csikós József: Börtönidő: Energol-ügyem. Bp.: Magyar a Magyarért Alapítvány. 245 p. (Kapu könyvek) Fve 1950 Ft

Czine Ágnes – Szabó Sándor – Villányi József: Strasbourgi ítéletek a magyar büntetőeljárásban. Bp.: HVG-ORAC. 546 p. Fve 5800 Ft

Fleck Zoltán: Bíróságok mérlegen. 2. A szervezettől a jogértelmezési gyakorlatig. Bp.: Pallas. 393 p. Kve 3200 Ft

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

Kedves Olvasónk!

Azt javasoljuk Önnek: fizessen elő lapunkra! Sokféle terjesztési módszert kipróbáltunk, és meg kellett állapítanunk, hogy egyik sem vetekszik az előfizetés módszerével.

A Könyvhetet megrendelheti a szerkesztőség címén:
1114 Budapest, Hamzsabégi út 31. levélben vagy az itt található kitöltött, kivágott megrendelőszelvényen,
vagy faxon a 466-0703 telefonszámon.

MEGRENDELÉS

Megrendelem a Könyvhetet 1 évre 3960 Ft előfizetési díjért. Kérem, küldjenek postai csekket az előfizetési díj befizetéséhez.

NÉV.....

CÍM.....

.....

- Enright, Anne:** A gyászoló gyülekezet. Bp.: Gondolat. 261 p. (Gondolat világirodalmi sorozat) Fve 2890 Ft
- Ercsey Gyula:** Farkasok árnyékában: kolozsváriak a Gulágon. Kolozsvár: EME. 239 p., [12] t. Fve 1901 Ft
- Erdős Virág:** A merénylet: drámák. Bp.: Palatinus. 227 p. Fve 2200 Ft
- Erian, Alicia:** Abroszfej. Bp.: Palatinus. 422 p. (eXtrém könyvek) Fve 2800 Ft
- Esze Dóra:** Kurt Cobain kardigánja: történetek zenére. [Elbeszélések] Pozsony: Kalligram. 125 p. Kve 1901 Ft
- Fazekas István:** Férfitánc. [Versek] Bp.: Hungarvox. 71 p. Fve 1200 Ft
- Ferenczi Enikő:** Kincseim városa: emlékek és álmok. Bp.: M. Nyelvtud. Alapítvány. 182 p. (Erdélyi műhely könyvek) Fve 2100 Ft
- Fombelle, Timothée de:** Ágrólszakadt Tóbiás. 1. köt. A számkivetett. Bp.: Móra. 316 p. Kve 2990 Ft
- French, Tana: A halott hasonmás. Bp.: General Press. 551 p. (Világsikerek) Kve 2290 Ft
- Fuller, Samuel:** A Nagy Vörös Egyes: [a legendás amerikai 1. gyaloghadosztály a II. világháborúban]. [Debrecen]: Gold Book. 405 p. Fve 2499 Ft
- Gerstácker, Friedrich:** Az indián bosszúja. Szeged: Könyvmolyképző K. 315 p. (Jonatán könyvmolyképző) Kve 2300 Ft
- Griffin, W. E. B.:** Az elnök embere. 1. kv. Elnöki parancs. [Debrecen]: Gold Book. 492 p. Kve 2999 Ft
- Gyárfás Endre:** Történelmi kalandok: a magyarság múltjában. Bp.: Napraforgó. 102 p. Kve 3990 Ft
- Gyertyán Ervin:** Visszajátszás: lelkiismereti regény. Bp.: Balassi. 185 p. Fve 2000 Ft
- Györgypál Katalin:** Lépésről lépésre: esszék. Bp.: Uránusz. 166 p. Fve 2625 Ft
- Győri antológia:** 2008: győri szerzők művei. Győr: Palatia. 167 p. Fve 2000 Ft
- Hadnagy József:** Labirintus. [Versek] Bp.: Rim Kvk. 120 p. Fve 2000 Ft
- Halász István:** A titkok városa. [Versek] Bp.: Accordia. 94 p. Fve 2000 Ft
- Hárs Ernő:** Áldozati füst: versek, műfordítások. Bp.: Orpheusz Kv. 154 p. Fve 2000 Ft
- Hemingway, Ernest:** A jéghegy csúcsa: Hemingway összes novellája. Szeged: Könyvmolyképző K. 862 p. Kve 5999 Ft
- Herczeg Ferenc:** Pro libertate! Kolozsvár: Kriterion. 424 p. (Történelmi regények) Kve 3500 Ft
- Høeg, Peter:** Az asszony és a majom. Bp.: Palatinus 313 p. (eXtrém könyvek) Fve 2800 Ft
- Iván Magda:** Negyvenhat új mese kicsiknek, nagyoknak. Szeged: Bába. 127 p. Fve 1964 Ft
- Jones, Sherry:** Aisha, a Próféta szerelme. Bp.: Athenaeum. 423 p. Fve 2990 Ft
- Juhász Bence:** Budapestpotting. Bp.: Masszi K. 221 p. Fve 1980 Ft
- Kafka, Franz:** Naplók. Bp.: Európa. 797 p. Kve 3599 Ft
- Kállai Vilmos:** Nádszálak az őszi szélben. Bp.: Barankovics I. Alapítvány: Gondolat. 566 p. Fve 3000 Ft
- Kaminsky, Stuart M.:** Véres napfény. Bp.: JXL. 313 p. (Helyszínelők) Fve 2390 Ft
- Kemény Zsigmond:** Özveggy és leánya. Kolozsvár: Kriterion. 294 p. (Történelmi regények) Kve 3500 Ft
- Kesselyák Péter:** Földindulás: emlékirat. Szeged: Belvedere Meridionale. 63 p. (Szentanu, 9.) Fve 1145 Ft
- Kézfogás:** válogatás napjaink görög és magyar költészetéből. Kétnyelvű kiad. Bp.: Eötvös J. Kvk. 510 p. Fve 4639 Ft
- Kinney, Jeff:** Egy ropi naplója: Greg Heffley feljegyzései. Szeged: Könyvmolyképző K. 223 p. Kve 2300 Ft
- Kipling, Rudyard:** A dzsungel könyve. Szeged: Könyvmolyképző K. 212 p. (Jonatán könyvmolyképző) Kve 2499 Ft
- Király László:** Míg gyönyörű késemet fenem: versek. Kolozsvár: Kriterion. 58 p., [10] t.fol. Kve 1400 Ft
- Kontra Ferenc:** Drávaszögi keresztek. Szabadka; Eszék; Bp.: Életjel: HunCro: M. Napló. 158 p. (Életjel könyvek, 129.) (Klasszikusaink, 1.) Kve 1995 Ft
- Kornhauser, Julian:** Otthon, álmok, gyermekkori játékok. Bp.: Gondolat. 87 p. Fve 1500 Ft
- Kornis Mihály:** Feliratok a fehér égen: válogatott írások, előadások, blogok. Pozsony; Bp.: Kalligram: Pesti Kalligram. 266 p. Kve 2800 Ft
- Le Clézio, Jean-Marie Gustave:** Terra amata. Bp.: Ulpius-ház. 419 p. Fve 3499 Ft
- Lezsák Levente:** Emerson & Tsa, avagy: meseregény. Bp.: Cor Leonis. 141 p. Fve 2500 Ft
- Loo, Tessa de:** Ikrek. Szeged: Könyvmolyképző K. 375 p. (Vörös pöttyös könyvek) Fve 2999 Ft
- Lowry, Lois:** Az emlékek öre. Bp.: Animus. 236 p. Fve 1980 Ft
- Lőrincz L. László:** A suttogó árnyak öble. Bp.: Gesta. 293 p. (Leslie L. Lawrence életmű-sorozat) Kve 2500 Ft
- Lőrincz L. László:** A tizenhárom kristálykoponya. Bp.: Gesta. 755 p. (Leslie L. Lawrence életmű-sorozat) Kve 2495 Ft
- Mahmoody, Betty – Hoffer, William:** Lányom nélkül soha. Bp.: Ulpius-ház. 574 p. Fve 3490 Ft
- Mailer, Norman:** A hóhér dala. 1–2. köt. Bp.: Ulpius-ház. 829 + 879 p. *A két kötet egyútt* Fve 9999 Ft
- Marshall, Peter:** Tombol a hold. Szeged: Könyvmolyképző K. 190 p. (Vörös pöttyös könyvek) Kve 2999 Ft
- Matheson, Richard:** Legenda vagyok. Szeged: Könyvmolyképző K. 291 p. Fve 2999 Ft
- Méhes György:** Kolozsvári milliomosok. Bp.: Ulpius-ház. 335 p. Kve 2480 Ft
- Mikes Kelemen:** Törökországi levelek. Kolozsvár: Kriterion. 489 p. (Kriterion kincses könyvtár) Kve 2300 Ft
- Mikszáth Kálmán:** Huszár a teknőben és egyéb elbeszélések. Repr. kiad. Bp.: Barnaföldi G. Archivum. 45 p. Fve 500 Ft
- Miler, Zdeněk – Doskočilová, Hana:** A vakond és a hóember. Bp.: Móra. 34 p. Kve 2390 Ft
- Molnár János:** Apokrif. Bp.: Barankovics I. Alapítvány. 403 p. Fve 2500 Ft
- Moss, Tara:** Fétis. Szeged: Könyvmolyképző K. 343 p. (Vörös pöttyös könyvek) Fve 2999 Ft
- Nabokov, Vladimir:** Ada, avagy: családi krónika. Bp.: Európa. 709 p. Kve 3800 Ft
- Órkény István:** Kisregények. Glória + Macskajáték + Tótek + „Rózsakállitás” + Egy négykezes regény tanulságos története. Bp.: Palatinus. 435 p. (Órkény István művei, 2.) Kve 3100 Ft
- Pártos Csilla:** Lélekút: 40 és egy vers. Bp.: Masszi. 111 p. Kve 2500 Ft
- Páskándi Géza:** Ézagh: történet- és gondolatfüzér. [Elbeszélések] Miskolc: Felsőmagyarország K. 250 p. Kve 2400 Ft
- Pétefy Gyergely:** Halál Budán. Pozsony: Kalligram. 192 p. Kve 2800 Ft
- Pozsgai Zolt:** Szerettek, fény: drámák. Bp.: Ad Librum. 368 p. (PodPress könyvek) Fve 2990 Ft
- Putney, Mary Jo:** Fortuna lánya. Bp.: General Press. 333 p. (Romantikus regények) Kve 2290 Ft
- Quinn, Daniel:** B története. Bp.: Katalizátor Kvk. 327 p. Fve 3200 Ft
- Ransmayr, Christoph:** A repülő hegy. Pozsony: Kalligram. 327 p. Kve 2989 Ft
- Rice, LuAnne:** Holdsugár. Bp.: JXL. 425 p. (Világsiker) Kve 3550 Ft
- Riordan, Rick:** Percy Jackson és az olimposziak. 1. kv. A villámtojás. Szeged: Könyvmolyképző K. 373 p. Kve 2999 Ft
- Roberts, Nora:** Lehull az álarc. Bp.: Gabo. 523 p. Fve 2490 Ft
- Roberts, Nora:** Meztelenül a halálba. [Debrecen]: Gold Book. 382 p. Fve 1298 Ft
- Román Tina – Tatay György:** Jakabék és a TÖFA. Bp.: Ciceró. 133 p. Fve 1691 Ft
- Rónay László:** Napok nyomában: naplójegyzetek. Bp.: Hungarvox. 143 p. Fve 1500 Ft
- Rushdie, Salman:** A firenzei varázslónő. Bp.: Ulpius-ház. 390 p. Kve 3999 Ft
- Sáfáry László:** Kötetek vagyok: összegyűjtött versek. Bp.: Szerző. 83 p. (Z) Fve 500 Ft
- Simor András:** Időutazás: versek. Bp.: Szerző. 69 p. (Z) Fve 500 Ft
- Skye, Obert:** Leven és az álnok árnyak. Szeged: Könyvmolyképző K. 391 p.
- Stewart, Paul – Riddell, Chris:** A szirt krónikái. [2]. Felleghajtó. Szeged: Könyvmolyképző K. 388 p. Kve 2999 Ft
- Stilton, Tea:** A titkos város. Pécs: Alexandra. 178, [37] p. (Tea angyalai, 3.) Kve 2999 Ft
- Sütő András:** A máglya füstje. Egy lócsiszár virágvasárnapja + Csillag a máglyán + Káin és Ábel + Vallomások. [Drámák] Bp.: Helikon. 325 p. (Sütő András összes művei, 2.) Kve 3990 Ft
- Sütő Csaba András:** Disintegration. [Versek] Bp.: Orpheusz. 66 p. Fve 1500 Ft
- Szabó Andrea:** Az emlékezés iszapja: esszék, 2003–2008. Bp.: Napkút. 109 p. Fve 1490 Ft
- Szabó Karmencita:** A hollywoodi álompár, álom nélkül. Sopron: novum Verlag. 332 p. Fve 3750 Ft
- Szabó Márton:** Égig érő jegyene. Kolozsvár: Kriterion. 345 p. Kve 2600 Ft
- Széki Soós János:** Holttengeri idők: széki metszetek. [Versek] Pomáz: Kráter. 144 p. Fve 1801 Ft
- Szemler Ferenc:** Hajnali eső: válogatott versek. Kolozsvár: Kriterion. 193 p. (Romániai magyar írók) Fve 1901 Ft
- Szép Ernő:** Lila ákác. Bp.: Ulpius-ház. 301 p. (Ulpius anno) Fve 2999 Ft
- Szirtes, George:** Angol szavak: George Szirtes válogatott versei. Kétnyelvű kiad. Bp.: Corvina. 115 p. Fve 2990 Ft
- Szomorj Dezső:** Harry Russel-Dorsan a francia hadszínterről. Bp.: Múlt és Jövő K. 438 p. (Szomorj Dezső művei, 3.) Kve 3200 Ft
- Tolkien, John Ronald Reuel:** Kürtő úr = Mr. Bliss. [Mese magyar és angol nyelven] Bp.: Partvonal. [52], 48 p. *Az eredeti kézirat fénymásolatával* Kve 2999 Ft
- Tompa Z. Mihály:** Az állomástartónök megkísértése. Bp.: M. Napló. 253 p. Fve 1995 Ft
- Urbán Gyula:** A hamburgi kaszárnya. Sopron: novum Verlag. 148 p. Fve 2990 Ft
- Varga László:** Felemelkedés. 1. köt. Újjászületve. Sopron: novum Verlag. 235 p. Fve 3250 Ft
- Vaszi Gábor:** Álomcsapat. Sopron: novum Verlag. 512 p. Fve 4990 Ft
- Végh Eszter:** Bárányfelhők: [macskatörténetek]. Bp.: Almandin. 148 p. + mell.: 1 DVD Kve 2490 Ft
- Végh Eszter:** Cézár, Cilamila és a többiek. Bp.: Almandin. 205 p., [32] t. + mell.: 1 DVD Kve 2990 Ft
- Villányi László:** Valaki majd: ismeretlen költőnk versei. Bp.: Orpheusz Kv. 73 p. Kve 1500 Ft
- Von Ziegesar, Cecily:** Bad girl. 7. Te vagy a legjobb. Bp.: Ulpius-ház. 347 p. Fve 2999 Ft
- Vörös István:** A Teremtő tenyerén: egy vadászó orvos önéletírása. Bp.: Tinta. 538 p. Kve 2990 Ft
- Wass Albert:** Magyar mondák. 8. Pomáz: Kráter. [30] p. Kve 1500 Ft
- Webster, Jean:** Gólyaláb Apó. Bp.: Arany Forrás K. 151 p. (A gyermek- és ifjúsági irodalom gyöngyszemei) Fve 1580 Ft

VÁRJUK KEDVES VÁSÁRLÓINKAT A KÖNYVTÁRELLÁTÓ BOLTJAIBAN!

A könyvjúdonások, CD-k DVD-k közel teljes választékával, valamint import kiadványokkal, tankönyvekkel várjuk vásárlóinkat, szerződött partnereinket és minden kedves érdeklődőt. Kérjük, tekintsek meg honlapunkat www.kello.hu, illetve jöjjenek el boltjainkba! Széles választékkal, kedvező árakkal és különböző akciókkal várjuk Önöket!

KÓDEX KÖNYVÁRUHÁZ ÉS TANKÖNYVCENTRUM
1054 Budapest, Honvéd u. 5.
Tel.: (06-1) 428-1010

KAZINCZY KÖNYVESBOLT
6722 Szeged, Jósika u. 34/a
Tel.: (06-62)-559-559

Áruvédjegy

■ Nem tudom, illik-e bevallani, hogy Gyertyán Ervin önéletrajzi könyvét, az előzőt, a *Lidérc és ingoványt*, amely évtizeddel ezelőtt jelent meg, csak azt követően olvastam el, hogy felkérést kaptam, mutassam be a folytatást, a *Visszajátzást*. Persze, ha jobban belegondolok, ez az önkritika elsősorban magamnak szól, hiszen a szerző kötetei iránti kíváncsiságom szakmai és emberi értelemben meglehetősen régi. Neve mindig előre kerül azon a listán, amelyre a mindenképp beszerzendő új könyveket írom fel, merthogy neve a számomra fontos könyvek – hát igen, élek közös kedvenc költőnk szófordulatával – áruvédjegye. Hogy mást ne mondjak, egyik könyvét – a hetvenes évekbeli ifjúkori botlás talán már elévült cselekedet – egy könyvtárból loptam el, mert hogy az nem lehet, hogy nekem, a József Attila-kötetek és szakirodalom elszánt gyűjtőjének ne legyen meg az 1960-as évek egyfajta irodalomtörténeti fordulópontja, a *Költőnk és kora*. De könyvespolcomon nem csak a József Attilával kapcsolatos Gyertyán-összes található meg, akad ott jócskán filmtörténeti munkáiból és regényeiből is.

Ennek fényében talán még inkább magyarázatra vár, hogy a Lidérc és ingovány miért maradt általam majd' egy évtizedig olvasatlan. Talán azért, mert azt gondoltam, hogy a szerzőt – ha távolról is, ha közvetve is – de „túl jól” ismerem, sok apró részlettel, adalékkal szolgálhat, ám nagy meglepetést nem szerezhet. Majd, amikor eljön az alkalom, akkor pótlom – nem először s nyilván nem is utoljára jutottam erre a praktikus következtetésre. S valóban: a „lekiismereti regény” két folytatását olvasva nagy meglepetés nem ért: azt kaptam, amit vártam, fogalmazhatnék úgy is: amit elvártam a korábbi írások alapján: részletes kifejtését, bizonyítását annak, amit úgy nagyjából sejtettem, tudtam, hallottam. Csak hát a részletek, nos, ezek olyan egészsé, olyan a további kíváncsiságot gerjesztő szövegfolyammá állnak össze, ami miatt mégis csak sajnálom a késedelmet. Arról az apróságról már nem is beszélve, hogy az, ami az olvasónak, a kortárs kollégának talán logikus, az a szerzőnek – bevallja vagy sem – korántsem az. Mi több: elfogadhatatlanul bántó (még ha netán más esetében maga is így jár el...)

Ráadásul, a könyvet elolvastva egyáltalán nem állíthatom, hogy a szerző megkönnyíti a könyvét elolvasó, az írására reagálni akaró dolgát. Egyfajta kényszerítés hatása alatt érzi magát. Már a tíz évvel korábbi könyvben is felbukkan az, ami a *Visszajátzásban* gyakran visszatérő momentum, szófordulat, miszerint a szerző kijelenti, ez az utolsó könyve, hogy tulajdonképpen „előleget vett a halálra”, már nem lesz ereje még egy nekifutásra stb. stb. Farizeuskodás lenne, ha a 83. évében járó, néhány esztendeje egy közlekedési balesetben hosszú időre mozgásképtelenné sérült, s abból teljeséggel fel nem gyógyult s közben cukorbetegséggel küszködő Gyertyán ezen gondolatait elhessegetném, úgy tennék, mintha le sem írta volna őket. Lényegi részétől fosztanám meg ezzel önéletrajzát, ám ha hagynám, hogy rajtam is elburjánozzék az egyébként egyáltalán nem (megint József Attila:) „festett vérzés”, nos, akkor pont azt a tisztánlátásra való törekvést adnám fel, mellyel (harmadszor, s ezúttal utoljára JA) „tisztán meglátni csúcsainkat”.

Gyertyán könyve(i) ugyanis nem igényel(nek) ilyesfajta kíméletet: gondolatgazdagok és főleg és elsősorban gondolatébresztők. Kérdé-

sek – igen, azt is állítom: megválaszolatlan kérdések – sorát ihleti, vitára, ellentmondásra késztet, (megint egy fokozás:) erre egyenesen ingerel. Csak mutatóba: a konzekvensen gondolkodó és író szerző, aki pályafutása során irigylésre méltó méltósággal tűrte el a politikai hatalom csőrccsavaros csapásait, embertársai kicsinyes gonoszkodásaival szemben miért volt olyannyira védtelen, hogy miközben élettapasztalatát a megértés és megbocsátás fogalma köré csoportosítja, a hétköznapi sérelmeket évtizedeken át volt képes magával cipelni, s oldalakat megtölteni velük. Aztán itt van ez az egész, a mindennapjainkra is ránehezedő ballaszt, az ügynök-ügyekként megemészthetetlen, a politikai kerékkötések miatt lezárhatatlan és tisztázatlansága miatt napi közérzetünket hervasztó akármí.

Emlékiratában Gyertyán jó néhány háromperhármasról fest portrét, anélkül idézi fel róluk személyes tapasztalatait, hogy magát a tényt megemlítené. Talán nem is tud-

ja róluk azt, ami nyilvánosságra került. S ez így rendben, nagyon is rendben van. Ami viszont könyve olvastán kérdésként fogalmazódott meg bennem, Szabó István esetében Gyertyán miért foglalt állást s miért úgy, ahogy – szerintem balul – tette? Miért írta alá azt a petíciót, amely „méltatlan támadásnak” nevezte az Oscar-díjas filmrendező úgymond lebuktatását. Gyertyán könyvbeli, számomra elfogadhatatlan indoklása így szól: „Fontosabbnak, jelentősebbnek éreztem kultúránk szempontjából életművét annál, hogy ne riasztott volna meg besározódásának, diszkreditálódásának a lehetősége.” Nem vitairatot szerkesztek, egy könyvről medítálva jelzem, mennyivel izgalmasabb lett, lehetett volna, ha szerzőnk azt az esztétikai megközelítést bontja ki, amit ő maga vet fel, s ami – Villon és Balassi a kézenfekvő példa rá – nagyon is érvényes művészettörténeti dilemma: „Megszülethettek volna-e kimagasló remeklései saját jellemhibáinak ösztönös kompenzálása nélkül?”

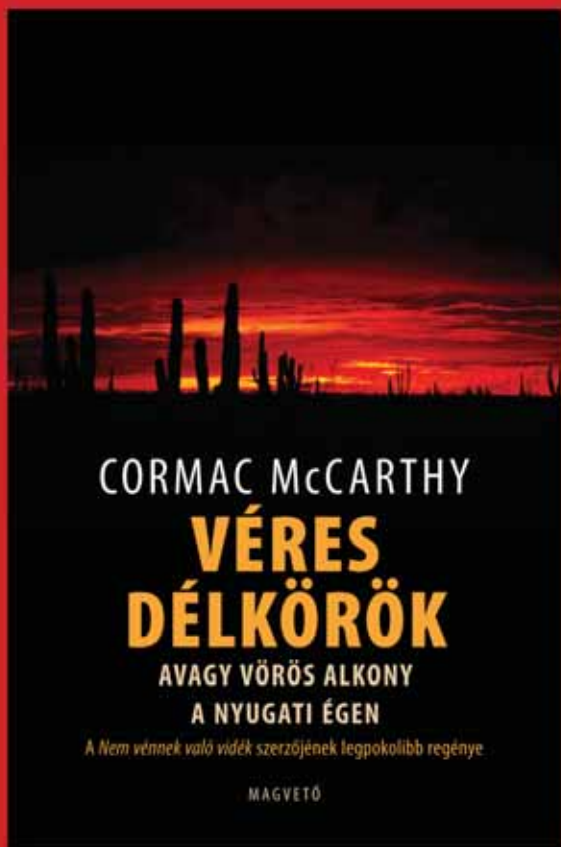
De nem csak vitatkozva lehet Gyertyánt olvasni, virtuális breviáriumként is. Ennek bizonyosságaként, most, hogy (vitathatatlanul kissé megkésve) pótoltam elmaradásomat, ide másolom ars poeticus tömörségű „kedvenc” idézetemet tőle: „Nincs ugyanis olyan nemes, humanitárius, felszabadító eszme, amely ne korrumpálódhatna, torzulhatna el, fordulhatna ki önmagából, válhatna nemtelenné, embertelenné, leigázóvá, ürügyé és spanyolfallá, ha totalizálódik. Legyünk hát óvatosak. S ne higgyünk egyetlen elv, eszme, igazság mindent megoldó teljességében és tökéletességében. Viszonylagos értékek, ambivalens folyamatok világában élünk, amelyben a jó is csak kevésbé rossz s csak kevésbé hazug.”

Könyve vége felé Gyertyán egyfajta leltárt készített, teljesítményét – húsz kötetét, megszámlálhatatlan tanulmányát, cikkét, (versét!) – önnön ambícióival szembesítve némiképp elégedetlenül azt mondja: mennyiségileg keveset, minőségileg egyetlen alkotott. Ravasz, ellentmondásra provokáló megállapítás, s én (be)ugrom rá, cáfолоm, már csak könyvtáram védelmében is: húsz könyvből ugyanis tizenhárom ott van a polcomon, forrásként, elemzésként, „kályhaként” várja az adott alkalmakat, amikor lehet, sőt kötelező is hozzá fordulni, kézbe venni.

Murányi Gábor

Gyertyán Ervin: *Visszajátzás. Lelkiismereti regény*
Balassi, 186 oldal, 2000 Ft.

A **Nem vénnek való vidék**
szerzőjének
legpokolibb regénye

CORMAC McCARTHY
**VÉRES
DÉLKÖRÖK**
AVAGY VÖRÖS ALKONY
A NYUGATI ÉGEN

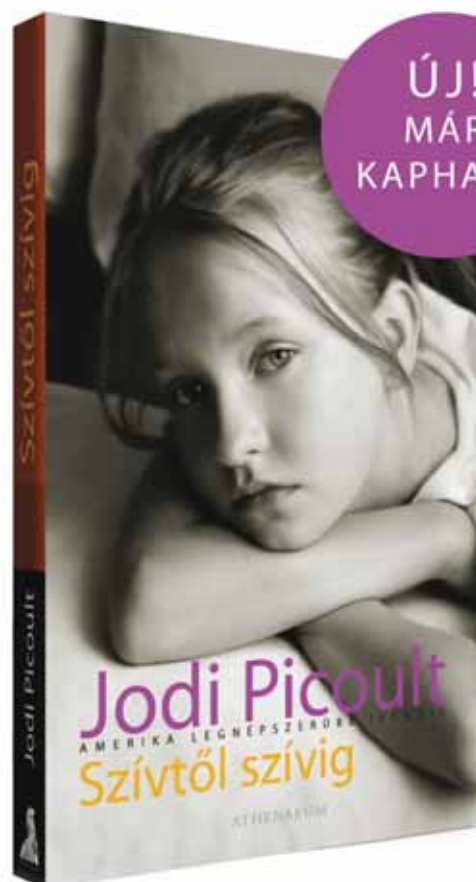
Fordította: Bart István

MAGVETŐ

AMERIKA LEGNÉPSZERŰBB
ÍRÓNŐJÉNEK ÚJ REGÉNYE

Jodi Picoult

Szívtől szívig. Egy életen át...

Fordította: Hussami Péter

ATHENAEUM

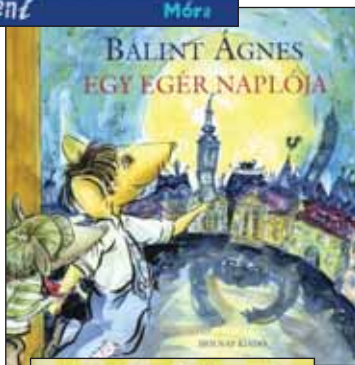
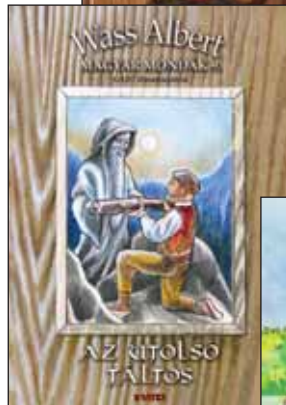
Ha újdonság, ha nem, érdemes elolvasni

„Élt valaha, réges-régen egy szépségesen szép fiatal lány, akit Radobisznak hívtak. Apja egyiptomi volt, anyja görög. Neve azt jelentette: rózsasaarcú...” A Kr. e. 7. században játszódó mese főszereplője nemcsak gyönyörű, hanem művelt is, akire a többi szolgálólány féltékeny. Egyébként Radobisz tanítójának neve, Aiszóposz (másképpen Ezoposz, a görög bölcs, mesemondó) ismerősen hangzik a mai olvasó számára is. Radobisz tehát rabszolga volt, ám a gazdája, Kiriakosz jól bánt vele. Mivel a lány mindenkinél szebben táncolt, vásárolt neki egy pár pompás sarut. Amikor a Fáraó koronázásának ünnepére Kiriakosz elutazik, Hórusz sólyma elragadja a lány egyik csodaszép saruját... Az isteni madár megjelenése természetesen fordulatot jelent Radobisz sorsában... A *Békés Dóra* fordításában olvasható *A fáraó menyasszonya* c. gyönyörű képeskönyv – a Kráter Műhely kiadványa – 2006-ban Bolognában méltán kapta az IBBY (a Gyermek- és Ifjúsági Könyvek Nemzetközi Tanácsa) díját: (Az eredeti szöveget átdolgozta: *Yacoub Sharouni*, illusztrálta: *Hani El-Masri*.)

Wass Albert *Az utolsó táltos* c. meséje abba a korba vezet olvasóját, amikor a magyarság, a magyar nép történelmének legmeghatározóbb lépését tette meg, „követte el”. Az ősi, pogány hitvilág képviselői helyét átvették a keresztény papok, az I. (Szent) István által behívott hittérítők. De az utolsó táltos kincse nem más, mint Attila kardja...

A nemrég elhunyt *Bálint Ágnes* *Egy egér naplója* c. mesenovella-sorozata a Holnap Kiadó gondozásában új illusztrációkkal, *Alpár Péter* színes rajzaival jelent meg. Egbert, az alapvetően kedves figura nem egyszerűen kíváncsi, hanem vakmerő. (Olykor pedig érthetetlenül mafla.) Jó családban, egy múzeumban született, ahol persze macskát és dúsan megterített reggelizőasztalt is csak festményen lát. Egbert egy időre búcsút mond szüleinek és húgának, és elindul világot látni. Barátságokat köt, szerelmes lesz, mindenféle életveszélyes kalandokba bocsátkozik. Egyszer-kétszer csapdába esik, de rettenthetetlen marad, nem esik kétségbe

Meg Cabot elsősorban *A neveletlen hercegnő naplója* révén lett (méltán) világhírű, melyet nálunk is százezrek olvastak és néztek, mivel hogy nagysikerű (Disney-) film is készült belőle, regény alapján. A *Mediátor* és a *Hívószám 1-800* a tinédzsereknek szóló kiváló sorozat után a kisebbeknek, mondjuk úgy, a tíz éven aluliaknak szól a részben Floridában, részben New Yorkban élő szerző *Allie Finkle szabályok kezdő tiniknek* c. sorozata. Allie kilencéves, negyedikes, amikor megtudja, meg kell válnia szép rózsaszín szobájától, értékes ásványgyűjteményétől és Mary Kay nevű legjobb barátnőjétől. Merthogy anyukája kiválasztott egy csikorgó padlós, sötét folyosós „kísértetházat”, ahol valamely rémfilmről „is-

meros” ZOMBI KÉZ nyúl le a padlásról. Allie első könyve remélhetőleg, valószínűleg, minden bizonnyal olyan sikeres lesz, mint az eddigiek. Hogyan szólnak Allie szabályai, ezt csak néhány példával próbálom meg illusztrálni. Ezek egyébként fejezetcímek: „Ne hagyd, hogy a családod kísértetházba költözzön! Ne ítéld meg egy házat annak alapján, ahogy felújítás előtt kinéz! Tovább: Ne tedd a macskádat a bőröndbe! Van aztán még egy „trükkje” ennek kiadványnak, és ez a borítója, amely meglepetést tartogat!

Dóka Péter, a tehetséges fiatal (ifjúsági író) első könyve, *Az ellopott zsiráf* új borítóval, új illusztrációkkal látott napvilágot. Barnabás és Jenci szüleinek hosszú idő után most van először alkalmuk arra, hogy kettesben elutazzanak Velencébe. A fiúkra a vidékről érkező nagyszülők vigyáznak ez idő alatt: Ili nagymama, aki kitűnően süt-főz, meg a nagybajuszú tata, aki azonkívül, hogy buzgón pipázik, szívesen be-

le-belekezd egy (szerinte) humoros történet mesélésébe... A srácok már attól félnek, nagyon unalmas lesz a nyaruk, amikor Dezsi nevű haverjuk beszámol nekik egy véletlenül kihallgatott beszélgetésről. Ezzel közvetlen összefüggésben megindul a nyomozás, miután az Állatkertből egy éjszaka ellopták az alig két hónapos zsiráfot. Az akcióban Barnabáson, Jencin, Dezsint kívül részt vesz egy pesti vagány, továbbá egy peches magán-detektív... (Illusztrálta: *Szántai Krisztián*.)

Nógrádi Gábor ifjúsági regényeiről köztudott, hogy mindenekelőtt ötletek, fordulatosak és vidámak. *A bátyám zseni* c. műve, amely most a Móra Kiadónál jelent meg (a továbbiakban ő az író műveinek gondozója), egy sorozat első kötete. A sorozat a 12 éves Molina Tomról és pár évvel idősebb bátyjáról, Geriről (Gergőről) kapta a nevét. Namármost, ha az öcs azt írja első mondatában, hogy „Az tuti, hogy a tesóm nem normális”, majd nem sokkal később, még az első fejezet végén így lelkendezik: „Megcsinálta! – Megcsinálta! A bátyám zseni!”, akkor ott két nagyon fontos dologról van szó: a kisebbik tesó elismeri bátyja zsenialitását, bár úgy néz ki, mintha nem szeretné, másrészt egy 2 millió dollárt érő fordító-programról. Egy ilyen sokat érő, zseniális találmány persze nincs biztonságban. A műfaj szabályai szerint ez valakinek el „kell” lopnia. És ugyanezen az alapon vannak gyanúsítottak, vannak fejezetről fejezetre szaporodó kérdések. És persze kell bele a humoron és a feszültségen (testvérek vetélkedése) kívül egy kis érzelmi szál is.

Cs. A.

A fáraó menyasszonya. Kráter Műhely Egyesület; *Bálint Ágnes: Egy egér naplója*. Holnap Kiadó; *Dóka Péter: Az ellopott zsiráf*. Móra Kiadó. 160 old., 1599 Ft; *Nógrádi Gábor: A bátyám zseni*. Móra. 240 old. 2190 Ft; *Meg Cabot: Allie Finkle szabályok kezdő tiniknek*. Ciceró Könyvtudó, 238 old., 2190 Ft; *Wass Albert: Az utolsó táltos*. Kráter Műhely, 30 old., 1500 Ft

Utópia a föld mélyén

■ Mikó Csaba első ifjúsági regényének hőse Marcó, átlagos tízéves a kiskamaszokra jellemző világhódító tervekkel – házuk pincéjében különleges gépet szerel össze, amellyel álmai földjére, a csodás Tükörvárosba szeretne eljutni, hogy a hős Daledon király szolgálatába állhasson, akinek pompás királyi udvaráról oly sokat olvasott a Daledon király hősi cselekedeteiben. Elege van az unalmas otthoni munkákból, apja hi-

ába óvja Tükörvárostól, fia gyávának tartja őt, és titokban arra készül, hogy megszökjön otthonról. Marcó végül eljut álmai földjére, igaz, nem úgy, ahogyan elképzelte: hűgát, Amirát is magával kell vinnie, hogy megmentsék bajba jutott apjukat, akiről időközben kiderül, hogy több egyszerű földművesnél.

Marcónak Tükörvárosba érve szembesülnie kell azzal, hogy az egykorvolt gyönyörű város nyomokban sem emlékeztet régi dicsőségére, az emberek éheznek és nyomorognak, mindenkinek ugyanazért a célért kell dolgoznia: egy különleges követ (Napkö) keresnek, melytől sorsuk jobbra fordulását remélik. Daledon király palotájából a gonosz Lunarda és csatlócai tartják (rém)uralmuk alatt az egyre fogyatkozó népet, mindeközben a Palota rejtett zugaiban örült tudósok furcsa gépezeteken kísérleteznek.

Mikó Csaba kiváló dramaturgiai érzékkel építi fel a történetet, ami nem véletlen, hiszen első ifjúsági regényének megjelenése előtt jobbára drámáiról volt ismert. A szerző mindvégig bizonytalanságban tartva az olvasót csak apránként fedi fel Tükörváros titkát, és amikor már úgy érezzük, hogy a felszínen mindent értünk, akkor a mélybe ránt, hogy egy teljesen új világot nyisson meg, amelynek csodái előtt legalább olyan megdöbbenve állunk, mint Marcó és húga. A több szálon futó cselekménynek köszönhetően a drámai feszültség az egész regény során fennmarad, hol Marcóék sorsát követjük nyomon, hol Lunarda és szolgálóinak sötét ármánykodását.

A *Tükörváros titka* az izgalmas kalandok mellett társadalmi vonatkozásai miatt is elgondolkodtató olvasmány. A felszín diktatúrája alatt megbúvó Gyermekváros demokráciája Daledon király országlásának föld alatti mása, tükörképe. Tükörváros elfeledett barlangrendszerében Menton vezetésével gyerekek valószínűleg meg a bölcs király által megálmodott ideális társadalmat, bizonyítva, hogy az elnyomó hatalom ugyan képes fanatizálni a tömegeket, de értelmes életcélokat csak az értelmes vezetőkkel bíró demokrácia adhat.

Mindezek mellett a könyv fejlődésregény is, a fantasztikus kalandok során Marcó álma beteljesül: igazi, életveszélyes próbák során kell bebizonyítania, hogy képes felülemelkedni önös érdekein, és lovaghoz méltóan életét is feláldozni barátaiért, családjáért.

Marcó kalandjait Árpá Attila álmodta meg, aki animációs filmet is szeretne készíteni a történetből. Reméljük, addig is sok kiskamasz fiú kézbe veszi a könyvet, és feledkezik bele a varázslatos Gyermekváros kalandjaiba, hiszen kell egy hely, ahová a felnőttek sokszor hazug, képmutatató világa elől el lehet menekülni...

P. Z.

Mikó Csaba: *Tükörváros titka*
Móra Kiadó, 560 oldal, 2990 Ft

Randi, szex, család

■ Különösen azoknak a felnőtteknek ajánlom ezt a két szakszerűen és olvasmányosan megírt, remek képekkel illusztrált opust, akik nem tudnak könnyedén, a legcsekélyebb zavar nélkül beszélni „a gyerekekkel” a sexualitás, a párkapcsolat és a családalapítás kényes és bonyolult, testi-lelki vonatkozású kérdéseiről.

A Wendy Darwill és Kelsey Powell ausztráliai szerzőpáros *Tuti válaszok tiniknek* c., *Szex, randi, védekezés, változások* alcímű könyve kérdés-felelet felépítésű, hiszen kötetüket nagyjából valódi, elhangzott, általános és középiskolásoktól kapott kérdésekre adott válaszokból állították össze. A szerzők persze olyasmikről is szólnak, amit a 10–14 évesek (akad 9 éves lány és fiú is az

érelklödők között!) nem kérdeztek meg. Pl. keretes összefoglalás található arról, mi történik a lányokkal illetve a fiúkkal a pubertás során: hogyan változnak meg külsőleg-belsőleg biológiailag, és mért lesz más a viselkedésük. Vagy éppen ők maguk tesznek fel kérdéseket („Tudtad?”) illetve felhívják a figyelmet olyasmire, „Amin érdemes elgondolkodni”. Tulajdonképpen a sexualitás körén túla is tekintenek, hiszen ahhoz is adnak tanácsot, hogyan maradhatnak a gyerekek, a tinédzserek egészségesek (tekintve: táplálkozás, mozgás, higiénia, alkohol).

Ahogy mondani szokás a felvilágosítás a célja a másik, német szerző-duó, Kirsten Bleich és Stefan Bleich *A szerelmeskedés könyve tinédzsereknek* c. kemény táblás „képeskönyvének”. Persze a kifejezés nem a hagyományos értelemben értendő. Az orvos szerzők színes fotókkal, szakszerű anatómiai ábrákkal és – csakúgy, mint az előbbi kötet – karikatúrákkal is illusztrált kötetében „mindenről szó esik, ami a pubertáskorral, a szerelemmel és a sexualitással kapcsolatos.” Ők is a pubertás szó jelentésével kezdik mondandójukat. Majd ismertetik és férfi és nő test (szervek működése) közötti különbségeket, azután elmondják ifjú olvasóiknak, mi megy végbe testükben, amikor nemileg éretté, illetve felnőtté válnak. Aztán szó van a szerelemről és a szexről, az örömszerzésről, a nem kívánt terhesség elleni védekezésről, a nemi úton terjedő betegségekről (megelőzésükről is persze!), majd a fogamzásról, a szülésről.

Nagyon fontos, hogy a nemi érés sok szempontból döntő szakaszába ért tizenévesek véletlenül se kapjanak (pl. egymástól) félrevezető válaszokat az őket gyöttrő kérdésekre, ezért ajánlatos, inkább így mondom: kell gyerekeink kezébe adni ezeket a friss kiadványokat. Attól persze, hogy végigolvassák őket, még kérdezhetnek bennünket (szülőket, nagyszülőket, rokonokat stb.). A legjobb tehát, ha felelevenítjük ismereteinket, és előbb mi olvassuk el figyelmesen őket.

Cs. A.

Wendy Darwill–Kelsey Powell: *Tuti válaszok tiniknek*
Animus Kiadó, 168 oldal, 2290 Ft

Kirsten Bleich–Stefan Bleich: *A szerelmeskedés könyve tinédzsereknek*
Tessloff és Babilon, 80 oldal, 2950 Ft

Noszogatni kell az ihletet

Beszélgetés Várady Szabolccsal

Várady Szabolcs író, költő, műfordító: gyűjt. Kötetre. Leginkább versesre. Manapság több ideje van írni, de az ihletet nem lehet sürgetni. Viszont készenlétben kell lenni. Addig G. B. Show-t, Cyranót fordít, esszéket ír...

tanában ritkulnak az ilyen találkozók (vagy csak én nem tudok ró-
luk, mert kiöregedtem belőle), de szaporodnak az irodalmi rendez-
vények, klubok, ahol felolvasóestek is vannak.

- Az azért nem ugyanaz...
- Persze. Nyitottabb, esetlegesebb.

■ - Lehet az irodalomtörténetben Ön szerint még egy olyan nagy és összetartó nemzedék, mint amilyen száz évvel ezelőtt a Nyugat körül jött létre?

- Abban a formában aligha. De nem lehet kiszámítani az irodalmat. Most mindenestre nincsenek erre utaló jelek, az irodalmi életre sokkal inkább a megosztottság a jellemző.

- Milyen szempontból?

- Nincs összefogó központ, és az igénye sem látszik. A Holmi című lapnak – ahol az 1989-es alapítás óta szerkesztő vagyok – kezdettől fogva az volt a törekvése, hogy irányzatoktól, nemzedékektől és minden mástól függetlenül jelentesse meg a tehetséges művészek írásait. Voltak ennek eredményei: néha egy-egy számban három, akár négy olyan nagy vers össze tudott jönni, ami maradandónak ígérkezik az irodalomtörténetben. Ma ez sokkal nehezebb. A hagyományos értelemben vett nagy vers ritka madár, és az irodalmat is – pláne a verseket – többen olvassák az interneten, mint folyóiratban.

- Szoros kapcsolatot tartanak egymással az írók, költők – úgy esetleg, mint a Nyugat idejében?

- A társas együttlétet valamivel talán felszínesebb lett az írók között. Húsz-huszonöt éve még – Géher István, Nádasdy Ádám, Ferenc Győző, Dávidházi Péter, Takács Ferenc, Kúnos László és én – havonta-kéthavonta összejöttünk valamelyikünk lakásán, és egész este valakinek az éppen aktuális írásait beszéltük meg. Mindenki komolyan felkészült, utánaolvasott. Vége lett. Az önképzőköröknek az a természete, hogy egy idő után kifulladásra kerülnek. Később fiatal költőkkel jártam össze: Szabó T. Anna, Tóth Krisztina, Mesterházi Mónika, Lackfi János és még néhányan szükségét érezték, hogy tüzetesen kielemezzék egymás új verseit. De ennek is vége lett. Mos-

- Sok ilyenre jár?

- Változó, nyilván egy csomóra nem tudok elmenni.

- Mi szerint választja?

- Függszereplőktől, a várható társaságtól. És megyek „hivatalból” is, ha éppen engem hívnak.

- Működik még a fiatal költők között a példakép-, mester-választás?

- Vannak mesterhez kötődők, például a Lator-tanítványok. De a fiatal íróknak egy nagyobb köre elsősorban egymásra figyel. Talán jellemzőbb a nemzedéki összetartás. Elég tudatosan le is választják magukat az elődöktől.

- Ennek köze van a rendszerváltáshoz?

- Talán csak annyiban, hogy szabadabb lett az irodalom. Az előző rendszer nagyon irtózott attól, hogy bármilyen irodalmi csoportosulás létrejöjjön. A rendszerváltás után elkezdtek rohamosan szaporodni a különböző folyóiratok, talán több is, mint amennyire egy ekkora országnak szüksége volt. Manapság pedig a nyilvánosság szerkezetét gyökeresen átalakította az internet. A költők jó részének saját honlapja van.

- Ön hogyan talált rá Vas Istvánra, mesterére?

- A József Attila Gimnáziumban volt egy baráti társaság: Papp Zoltán, aki Sumonyi Zoltán néven publikál, Bence György filozófus, aki akkor még irodalomkritikus, esztéta akart lenni és én. Komolyan akartunk irodalommal foglalkozni. Tizenhat évesen úgy gondoltuk, kell egy mester, akinek megmutatjuk az írásainkat. Először Füst Milánra gondoltunk, akiért rajongtunk, de ő hódolókat és utánpótlást szeretett látni maga körül, nem volt mester típus. Aztán valahogy kiszúrtuk magunknak Vas Istvánt. Elmentünk hozzá a New York palotába, az Európa Kiadóba, ahol

dolgozott, és átadtuk neki az írásainkat. Valamit láthatott bennünk, mert két hét múlva meghívott a lakásába. Sőt, az élet úgy hozta, hogy később kollégák is lettünk: az ő segítségével én is a kiadóhoz kerültem, ahonnan harminchét év után mentem nyugdíjba 2006-ban.

– **Azt mondta magáról, hogy: „veszedelmesen kész költő”. Megbeszéltek?**

– Úgy vélte, nem biztos, hogy hosszú távon jó egy költőnek, ha nagyon korán megtanulja a mesterséget, és túl könnyen megy neki a versírás. De ez azzal a kiegészítéssel érvényes, hogy a mesterségbeli készség nem társul elég megírnivalóval. Nagyobb a technikai készség, mint az élményanyag, amit feldolgoznék. Ebben igaza volt. Nemsokára el is döntöttem, hogy nem írok kötött formában, noha nekem az ment a legkönnyebben. A jambikus verselés. Annyira kényelmes lett, hogy álmomból felkeltve is tudtam írni. Akkor úgy láttam, hogy a forma magával hozza a kliséket, és elkezdtem szabad verseket írni, de nem a szokványos formában. Inkább a kötötten jambikus verssorokat fellazítva: kombinációkat antik metrumképletekkel. Mostanra megint írhatok kötötten. Az átmeneti időszakban mellékutakon éltem ki ezt az igényemet.

– **A fordításban?**

– Abban is. De főleg a színházi munkákban. Még 1974-ben Babarczy László rávette, hogy írjak verseket, dalszövegeket darabokhoz. Idővel kialakult, hogy többnyire Darvas Ferenc zeneszerzővel közösen dolgoztunk. Például a nyíregyházi Móricz Zsigmond Színháznál is volt egy csomó munkánk.

– **Most min dolgozik?**

– A Katona József Színháznál csinállok valami hasonlót. Arra kértek meg, hogy G. B. Shaw Fegyver és vitéz című darabjához – amiből új címmel zenés előadás készül – írjak dalszövegeket. Ezt hamarosan bemutatják. Ugyanők felkértek egy másik nagyon izgalmas munkára: Cyranót szeretnének csinálni, de nem a régi szöveggel. Prózába fogják lefordítani, rám az a része marad, ami csak versben szólhat meg. Ez persze kockázatos vállalkozás, hiszen a közönségnek szívéhez nőtt az Ábrányi-szöveg. „Giccs, de gyönyörű”, ahogy Szerb Antal írta.

– **Mennyire ragaszkodik fordításkor az eredetihez?**

– Amennyire csak lehet. Nekem ebben is Vas István volt a példadóm.

– **Nem is ír verseket mostanában?**

– Néha írok, de ijesztően eluralkodott a halálélmény a verseimben. Egy ideje főleg a hozzám közel állók halála indít versírásra. Remélem, nyugdíjasként lassacskán sikerül úgy alakítani az életemet, hogy ne csak az ilyen brutális pofonok kényszerítsenek.

– **Ahhoz, hogy versek szülessenek, ott kell ülni naponta sok órát az íróasztal mellett?**

– Sok igazság van abban, amit Kosztolányi Dezső tanácsolt: nagyon jó, hogyha a nap egy részét szisztematikusan és napi rutinnal az írásnak szenteli az ember. Az agyamat be kell állítani, hogy naponta legalább egy-két órát csak az írással törődjek. Egyáltalán nem biztos, hogy vers lesz belőle. De nem elég várni, hogy majd betoppan az ihlet, és mindent félresöpör. Pizskálni kell, noszogatni, és fülön csípni, ha előbukkan.

– **Utolsó kötete, A rejtett kijárat, 2003-ban jelent meg. Készül újabbal?**

– Ez kényes kérdés.

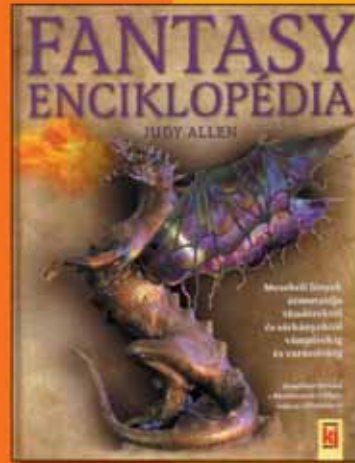
– **Miért?**

– Mert kevés az írás, kevés az új vers. Remélem, a következő években ez változik. Megfogadom a jó tanácsot, amit Kosztolányi nyomán adtam magamnak.

– **Prózában is gondolkodik?**

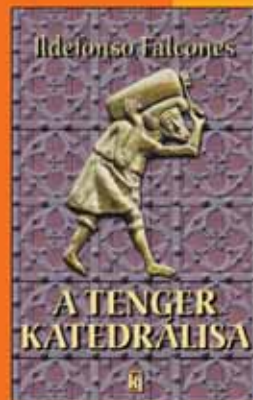
– Főleg esszéket írnék. Fiktív prózához nem érzek magamban elég tehetséget, önéletrajzot sem szeretnék írni. De néhány dolgot leírnék az életemből.

Ócsai Dorottya

Judy Allen
Fantasy enciklopédia
144 oldal, 400 színes fotó, kép illusztrációval, 4480 Ft

Tündérek, sárkányok, varázslók, mágia és bűbáj – ismeretterjesztő képekgyűjtemény gyerekek számára az emberiség képzeletében létező lényekről, a fantázia világáról.

Ildefonso Falcones
A Tenger Katedrálisa
486 oldal, 2990 Ft

A katalán középkor lenyűgöző regénye – életében a mennyet és a poklot egyaránt megjáró barcelonai Arnau Estanyol története.

Julia Navarro
A Szent Lepel titkos szövetsége
464 oldal, 2980 Ft

Gyilkos és öngyilkos küzdelem a torinói lepelért, Jézus halála óta... Mindenki a Szent Leplet akarja.

Thomas Gifford
Assassinók
664 oldal, 2990 Ft

Nyolc gyilkosság. Nem tudni, miért... A nyomok az egyházon belüli titkos csoporthoz, az asszassínokhoz vezetnek.

Ken Goddard
Máglyatűz
336 oldal, 2490 Ft

Nagyszerű krimi, kiváló olvasmány: Los Angeles az olimpiára készül – a terroristák szintén... Huntington Beachen úrrá lesz a káosz.

Csak keresni kell – a könyvesboltokban

www.konyv7.hu

A BUDAPESTI TELEKI TÉKA AJÁNLATA

A Suba-lyuk barlang

Neandervölgyi ősember a Bükkben
Bükki Nemzeti Park
A/4, kartonált, 224 oldal, 5000 Ft

A kötet előadások anyagát, valamint az időközben ismertté vált dokumentumokat, az ásatásokon készült eredeti fényképfelvételeket, valamint a korabeli sajtó-híradásokat tárja a nagyközönség felé.

Margit Kaffka Ameisenhaufen

Kortina Kiadó

A/5, keménytáblás, 200 oldal, 4500 Ft

Kaffka Margit Hangyaboly című kötetét Zádor Éva fordította német nyelvre.

Látás-viszonyok

Tanulmányok Angelusz Róbert
70. születésnapjára
Pallas Kiadó Kft.

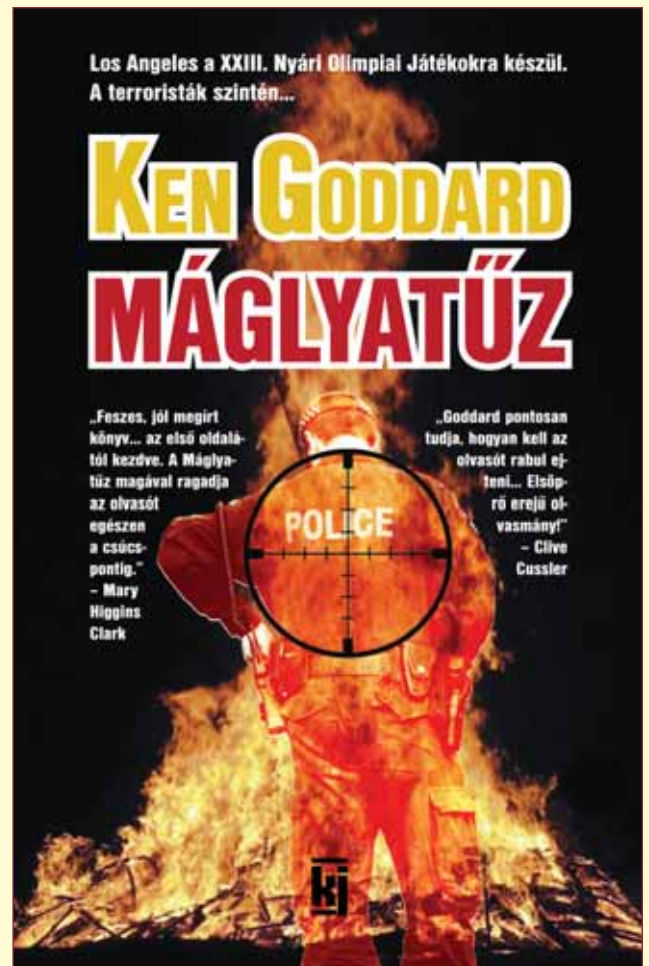
B/5, keménytáblás, 548 oldal, 3200 Ft

Ha valami, akkor a hetvenkedés nem jellemző Angelusz Róbert életének eddigi 70. évére. Annál inkább a lankadatlan kíváncsiság. Talán nincs is a valószínűleg olyan szegmense, amely iránt ne érdeklődne. De a jelenségnél is jobban foglalkoztatják az ezek mögött felsejlő mélyrétegek.

A kötetek megvásárolhatók: Budapesti Teleki Téka

1088 Budapest, Bródy S. u. 46. Tel: 787-5661;

Fax: 266-0857; E-mail: otkonyv@chello.hu; www.telekiteka.com

Los Angeles a XXIII. Nyári Olimpiai Játékokra készül.
A terroristák szintén...

KEN GODDARD MÁGLYATŰZ

„Feszés, jól megírt könyv... az első oldalától kezdve. A Máglyatűz magával ragadja az olvasót egészen a csúcspontig.”
– Mary Higgins Clark

„Goddard pontosan tudja, hogyan kell az olvasót rabul ejteni... Elsőprő erejű olvasmány!”
– Clive Cussler

Fordította Rácz Lívია, Révész Mária, Bencsik Júlia, Vándor Vera
333 oldal, kartonált, 2490 Ft, Kiss József Könyvkiadó

A Los Angeleshez közel eső, óceánparti kisváros, Huntington Beach békés nyugalom úrrá lesz a káosz. Okozója a terrorista, akinek feladatául szabták rejtélyes megbízói, hogy tartson rettegésben egy amerikai várost, és olyan nemzetközi méretű figyelmeztető akciót hajtson végre, amit nem lehet eltussolni... a terrorista munkához látott.

„Feszés, jól megírt könyv... az első oldalától kezdve. A Máglyatűz magával ragadja az olvasót egészen a csúcspontig.” – Mary Higgins Clark

„Goddard pontosan tudja, hogyan kell az olvasót rabul ejteni... Elsőprő erejű olvasmány!” – Clive Cussler

„Feszült bizonytalanságban tartó regény, mint A Sakál napja. Megrázó realitással elbeszélte történet.” – Steve Shagan

A GONDOLAT KIADÓ február-márciusi újdonságaiból

REICH, ROBERT B.

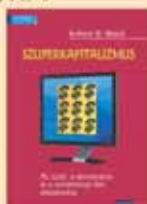
Szuperkapitalizmus

Fordította BERÉNYI GÁBOR és BOGOS JÁNOS

Demos-könyvek

Az 1970-es évek óta a kapitalizmus számos mértékadó mutató szerint jelentős mértékben megerősödött. Miközben azonban erősödött, a demokrácia meggyengült. A kapitalizmus egyre magasabb fokot képes kielégíteni fogyasztói igényeinket, miközben a demokrácia egyre kevésbé képes megfelelni állampolgári elvárásainknak. A fő kérdés mindezek alapján, vajon van-e összefüggés a két folyamat között, és ha igen, akkor ennek mi a tartalma.

360 oldal, A/5, kartonált
ISBN 978 963 693 147 6
Ár: 2990 Ft

Identitás, nyelvhasználat, asszimiláció

Etnikai folyamatok Magyarországi kisebbségi családokban
SZERKESZTETTE: MÁRIA HOMIÁSNÓVÁ

Kisebbségi monográfiák

A kötet egy magyarországi és szlovákiai kutatókból álló kutatócsoport munkájának eredményeit teszi közzé. A kutatás célja a Magyarországon élő német, horvát, szlovák és bolgár kisebbségi családokban jelenleg zajló etnikai folyamatok tanulmányozása és vizsgálata.

310 oldal, B/5, keménytáblás
ISBN 978 963 9610 92 7
Ár: 3500 Ft

KOVÁCS NÓRA

Szállítható örökség

Magyar identitás-teremtés Argentínában (1999–2001)

Magyar világok

A kötet a kulturális antropológia tudományterülete felől közelíti meg Buenos Airesben élő első, második és harmadik generációs magyarok azonosság-tudatát. A munka hepillantást nyújt a Buenos Aires-i magyar intézményekhez kapcsolódó közösségi élet mindennapjaiba, és szituációelemzéseken keresztül fejt fel a magyar azonosság-tudat fő alkotóelemeit.

240 oldal, vágott B/5, keménytáblás
ISBN 978 963 693 156 8
Ár: 2500 Ft

KOMENCZI BERTALAN

Elektronikus tanulási környezetek

Kognitív szeminárium

Ha a tanítást és tanulást – és tágabb értelemben az emberi kognitív fejlődését – egy olyan rendszerben vizsgáljuk, amelyben a biológiai, a társadalmi és a technológiai tényezők egységes kontinuumot alkotnak, láthatóvá válik, hogy az elektronikus tanulási környezetek nem egy hirtelen előbukkanó „édesi struktúrákat” jelentenek, hanem bennük egy újabb, a korábbiakból szervesen kibontakozó sajátos „kognitív habitus” manifesztálódik.

174 oldal, B/5, kartonált
ISBN 978 963 693 157 5
Ár: 2500 Ft

Gondolat Kiadó
1088 Bp., Szentkirályi u. 16.
Tel.: 486-1527
www.gondolatkiaado.hu

GONDOLAT KÖNYVESHÁZ

Nagy kedvezménnyel vásárolhat az irodalom, a társadalomtudományok, szak- és ismeretterjesztő kiadványok kirebőlt és a felsőoktatásban használatos tankönyvekből.

Nyitva tartás: hétfőtől péntekig
10-től 18 óráig,
szombaton 10-14 óráig

Cím: 1053 Budapest, Károlyi M. u. 16.
(Petőfi Irodalmi Múzeum bejáratánál)
Telefon: 266-4999

Abból főzök, amit otthon találok

Frank Júlia háziasszonyként gondolkozik a konyhában

Receptjein, az egykori Magyar konyhában adott tanácsain több nemzedék lányai nőttek fel. Akkor kezdett szakácskönyveket írni, amikor ez még nem volt divat, és egyike azoknak, akik divattá tették a főzést. Legyen az magyaros vagy modern, leves, sajtétel, hidegtál vagy éppen disznótoros fogás. Kacsaringós úton jutott a gasztronómia közelébe. Különleges, alt hangjával oratórium-énekesnek készült. De másként alakult. És bár a főzésben nagy karriert futott be, a zene máig hiányzik neki.

abból főzök, ami van. Háziasszonyközpontú a gondolkodásom. Rossz alvó vagyok és általában éjjel jönnek a jó gondolatok, amiket gyorsan felírok egy jegyzetfüzetbe. Aztán megfőzöm. Van egy különleges tulajdonságom: ami zenében az abszolút hallás, az a gasztronómiában az abszolút ízérzék. Becsukom a szemem és azt mondom, hogy majoránna, és abban a pillanatban érzem a fűszer ízét. Ennek köszönhetem, hogy össze merek rakni látszólag szokatlan és egymáshoz nem illő alapanyagokat.

■ – A szüleim korán, 17 éves koromban meghaltak, nem tudtam továbbtanulni, mert muszáj volt dolgoznom. Van egy fiatalabb öcsém, gondoskodnom kellett róla is... Mindenfélét csináltam: voltam könyvesbolti eladó, kottaeladó, adminisztrátor. Majd bekerültem az Athenaeum Nyomdába, ott korrektorként működtem. Elkerültem a Helikon Könyvkiadóba, ahol Szántó Tibor vezetése alatt dolgoztam műszaki szerkesztőként. Következett a Magyar Rádió Tömegkommunikációs Központja, ahol 17 éven keresztül először korrektorként, majd műszaki szerkesztőként dolgoztam a Jel-Kép című szociológiai folyóiratnál. Közben nagyon beteg lettem és másfél évig feküdtem itthon. Akkor kezdtem el szakácskönyvből főzni, Horváth Ilona könyvéből, aki maga is háziasszony volt és kiváló könyvet írt. A betegségemből felgyógyulva rendeztem a barátainak egy partyt, amelyre egy olyan rakott krumplit sütöttem, amit máig emlegetnek. És ekkor valaki egy mondattal az egész életemet meghatározta: „Miért nem írod le ezeket az ételeket?”-kérdzte. Ez indított el a pályán. Megvettem az összes létező vendéglátóipari főzéstechnológiai könyvet, és elkezdtem módszeresen tanulni a főzést. Másfél év alatt, autodidakta módon elsajátítottam az elméletet és hétvégeként a gyakorlatban megfőztem, amit tanultam. Elkezdtem pályázatokra jelentkezni, és mindent megnyertem.

– **Mi volt az első publikációja a témában?**

– 23 budapesti kiadónak beadtam 24 javaslatot. Páros lábbal rúgtak ki, mondván: főzni mindenki tud, a szakácskönyv nem kell. Pedig ez nem volt igaz, például a lakótelepi generáció egyáltalán nem tanult meg főzni. Az akkori Mezőgazdasági Kiadó volt az egyetlen, aki megbízott azzal, hogy írjam meg a sertés házi feldolgozását. Elvállaltam, bár egy élő malacot sem láttam még. Másfél év alatt 36 helyen voltam disznóölésen, mindent megfigyeltem, kitanultam, feljegyeztem, minden táji szokást. Félezer oldalas kézirat lett belőle, amit hárman lektoráltak és szakmailag kifogástalannak találták. Két hét alatt 50 ezer példány fogyott el belőle, három hónap alatt 350 ezer példányban elkaptokdták. Ez 1982-ben volt. Innentől fogva megnyílt az út előttem. Volt olyan kolbászreceptem, amit a szegedi szalámigyár meg akart venni, de nem adtam. Ma már másképp gondolnám.

– **Hányadik könyvnél tart most?**

– Talán a hetvenkettediknél. A Corvinánál megjelent *Levesek* könyv egy 12 részes sorozat része, amiből eddig hét jelent meg.

– **Hogy dolgozik egy gasztronómiai szakíró? Télen főzi és kísérletezi ki a nyári recepteket és fordítja?**

– Nem. Van egy hatalmas hűtőm, amiben mindig minden van. Mindent megveszek, ami megtetszik és úgy gondolom, valami finomat lehet készíteni belőle. Ha főznöm kell, benézek a hűtőbe és

– **Volt-e híres szakács, vagy irányzat, akitől tanult? Gondolom, a világot járva rengeteg receptet és ízt „összeszedett”.**

– Nem tanultam senkitől. Persze, ha külföldön járok, elsőként a piacra megyek el, aztán egy nagy supermarketbe. Végigjáróm az éttermeket, a helyeket, ahová a helyi közönség jár. Megtapasztalom, megkóstolom, és recepttel vagy anélkül megpróbálom előállítani az ízt.

– **Hogyan változott meg az elmúlt évtizedekben a hazai ízlés és a főzés technikája?**

– Kissé megváltozott. A változásnak több oka van és elsősorban nem az egészséges táplálkozás divatja miatt. Főként anyagi kérdés, valamint a munkavégzési szokások átalakulása. Az előző rendszerben nyolctól négyig dolgoztak az emberek, ma később kezdenek, viszont este nyolcig dolgoznak. Nincs idő főzni! Van a gyorsétterem, ami nagyon rossz, meg a félkész étel, ami borzasztó! És sajnos, ezen nőnek fel a gyerekek! Sok külföldi ételt megismertünk, sokféle külföldi étterem létezik, ami nagyon jó, de a magyar középkorú férfiak kilencven százaléka ma is pörköltet és rántott húst kér!

– **Ma már szinte minden alapanyagot megkapni.**

– Mindent lehet kapni, az összes ázsiai alapanyagot például. Én imádom a keleti ételeket, mert bármilyen furcsa is, az ízvilága és a fűszerezés hasonlít a magyarhoz, nagyon markáns, erős ízeket használnak. Kínában volt szerencsém valódi pekingi kacsát enni, amit itthon nem lehet elkészíteni. Az éghajlat miatt. Kínában a megtisztított kacsát fűszerekkel megtöltve kiteszik a negyven fokba a vendéglők ajtaja fölé, és több napig érlelik. Írtó gusztustalanul néz ki, de nem romlik meg és utána nagyon finom lesz.

– **Itthon vezet háztartást, rendszeresen főz?**

– Hogyne. Nem minden nap, mert általában nagyobb adagokat főzök és lefagyasztom. A vásárlás sok időmet elveszi. Nincsenek törzshelyeim. Egyébként azt tapasztalom, hogy mindenhol ugyanazt árulják. És nem jók az alapanyagok. A húsokon például mindig rajtahagynak valamilyen ehetetlen mócsingot. Ha veszel valahol egy jó krumplit, legközelebb biztosan nincs belőle. Sokszor zöld a krumpli, ez a rossz tárolás eredménye. Felszaporodik benne a szolanin, ami egy mérgező vegyület. A hagymának gyakran barna a belseje.

– **Milyen visszajelzéseket kap?**

– Fantasztikus e-mailjeim vannak. Van, aki a házasságát köszöni meg nekem, illetve a receptjeimnek. Ha bárhová megyek és meg kell mondanom a nevem, biztos, hogy valaki rám ismer, tanácsot kérnek, telefonálnak. Sikeresnek érezhetem magam.

Szénási Zsófia

Mesés ízek, ízes mesék

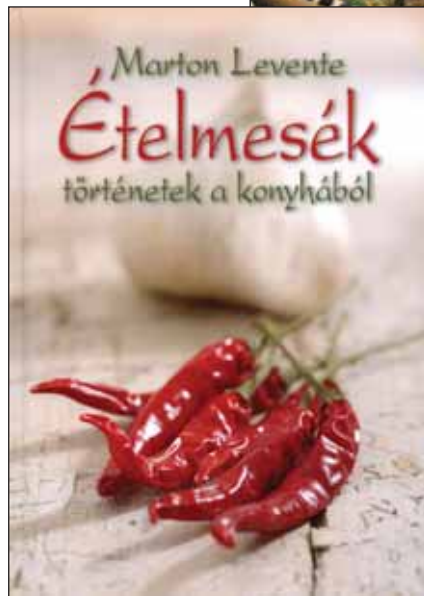
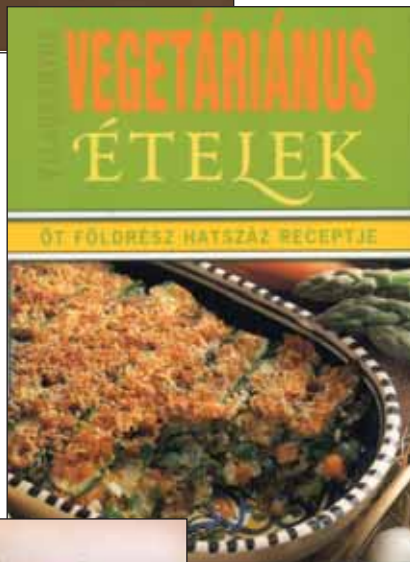
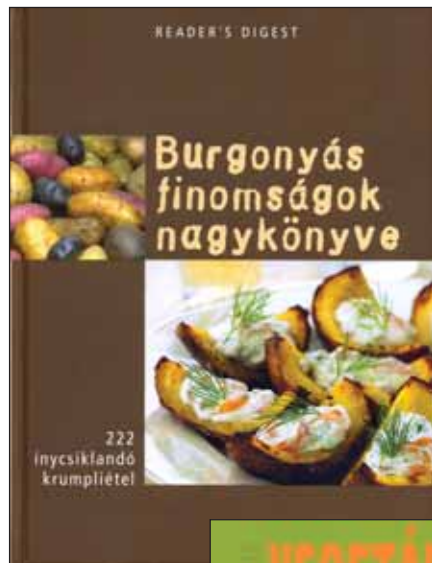
Friss szakácskönyvek kínálata

■ Az első szakácskönyv minden bizonytalansággal úgy született, hogy a gourmand ősember rácsapott a tudatlan ősember kezére, aki szárított juharlevéllel akarta meghinteni a tűzön piruló mamutcombot, hiszen a legostobább neandervölgyi is tudhatná, hogy a levél kesernyés mellékízét kap a tűzben, és elrontja a vadhús zamatait. Szükségesnek látszott tehát legalább a barlangfalon rögzíteni, hogy mamuthoz nem használunk juhart. Annyi bizonyos, hogy az embert az állatvilágból az eszközhasználaton és a beszéden túl a testi örömeiben való szofisztikált elmélyülés is kiemelte – gondolunk itt most szigorúan a gasztronómiára.

Tréfán kívül: a Wikipédia szerint az első szakácskönyv Kínában jelent meg mintegy három ezer évvel ezelőtt, amit Európában csak 1475-ben követett egy Platina néven író olasz humanista, Bartolomeo Sacchi munkája. Az első nyomtatott magyar nyelvű szakácskönyv 1695-ben látott napvilágot Kassán és Kolozsvárt, s mi más lenne az első recept benne, mint a kolozsvári töltött káposzta... Olyan szakácskönyvet azonban, amely a hozzávalók szükséges mennyiségét is feltüntette, elsőként csak Móra Ferencné írt! (Ez legalább olyan meglepően hangzik, mintha az első szerelői kézikönyv csak az autózás tömegessé válása után látott volna napvilágot...)

Ha fel akarnánk sorolni a jelenleg kapható szakácskönyv-kínálatot, talán egy bővített Könyvhét-különszám sem lenne elég, így csak felcsippentettük a könyves svédasztal néhány friss, látványos és ínycsiklandó kreációját, hogy az olvasó aztán megtalálja a saját szája íze szerinti műalkotásokat.

Induljunk hát a legősibb falatoktól. A Reader's Digest által megjelentetett *Burgonyás finomságok nagykönyve* mindjárt a történetébe is beavat ennek a több mint tízezer éves növénynek, amit az Andokban már Kr. e. nyolcezerben termesztettek. Itt egyébként a mai napig hagyományos módon dolgozzák fel a burgonyát: betakarítás után kivonják belőle a nedvességet – erről az ügyes módszerről szintén olvashatunk a kötet első fejezetében. Hogy Európába hogyan került a növény, arról több elmélet is született. A legismertebb, a Francisco Pizarro-féle „beszállítás” bizonyos, de akkor még csak egzotikus érdekességként hozták magukkal a krumplit. Haszonnövényként vagy II. Fülöp spanyol király küldött belőle Kolumbiából a beteg IV. Pius pápának, vagy Sir Francis Drake zsákmányolhatott először hajójúttja során – az an-

golos természetesen ez utóbbi változat mellett kardoskodnak. Európán belüli elterjedése még vitatottabb. Magyarországra valószínűleg német földről hazatérő diákok hozták, akiknek szegény fejét még perbe is fogták, hogy megmérgezik a népet. Azóta ebből a „veszélyes méregből” többféle finomságot készítettek a szegények eledelétől a főúri asztalokig, mint az összes haszonnövényből együttvéve. Aki nem hiszi – ne is járjon utána, csak üsse fel a Burgonyás finomságok nagykönyvét, hogy a „póriás” röstitől az egyszerű alufóliás-tepsis burgonyán át a modern és gyors fish and chips-ig és a különleges avokádós-garnélás burgonyasalátáig hányféle könnyű és gyors, avagy épp luxusfinomság készíthető ezekből a változatos méretű-színű gumókból. A kötet eligazít a számos burgonyafajta és azok praktikus felhasználási-elkészítési módzatai között is, valamint az Andoktól Írorszáig elkalauzol a nemzeti burgonyakönyvek tájékára.

Nem kevésbé szűkebb nemzetközi merítéssel, a növényi alapú táplálkozás híveinek készült a Kossuth Kiadó *Vegetáriánus ételek – Öt földrész hatszáz receptje* című összeállítása, amelynek formátuma igazán főzéshez való: az egy kézben is könnyen megtartható, félkemény táblák közé

fűzött mintegy ezer oldalnyi színes receptgyűjteménnyel könnyű jó barátságba kerülni. A kizárólag növényi alapú étrendet követők számára is fogyasztható ételek receptjét külön megjelölték. A húsfogyasztókat bizonyára elképeszti ez a közel hatszáz recept, amely arról tanúskodik, milyen páratlanul gazdagon és változatosan lehet hús nélkül is főzni-sütni. A zöldségek ráadásul gyorsabban is elkészülnek, mint a húsok, és elrontani is nehezebb a kötetben leírt finomságokat. De egyéb tanulságok is leszűrhetők a vegetáriánus konyhával most ismerkedőknek. Például, hogy télen sem kell nélkülöznünk a salátákat, vitamintalakat, itt van például az orosz céklasaláta, a téli saláta vinaigrette mártással vagy a szerb savanyúkáposzta; aztán hogy nem csak párolni, de sütnivaló is bőven akad a zöldek házatáján, például a töltött-sült cuk-

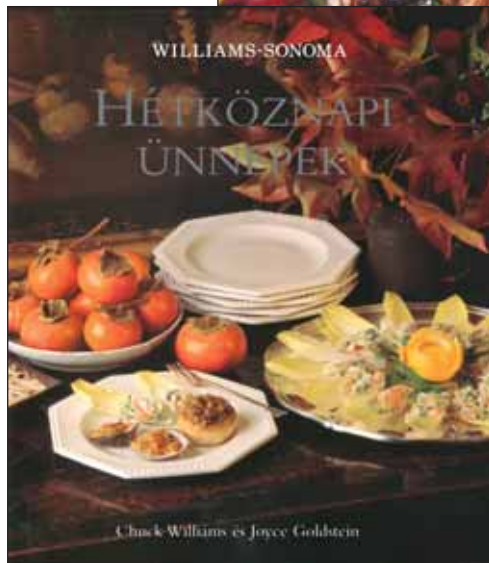
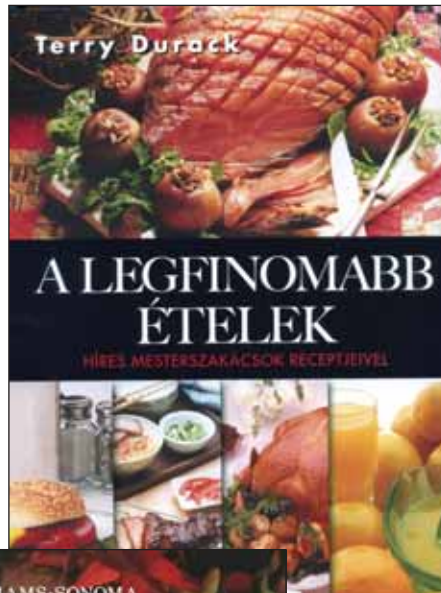
kinivirágok vagy a csőben sült spárga mandulával; vagy hogy az édességek alapanyagaként is remekül használhatók a zöldségek, lásd, azaz kóstold a napraforgómagos sárgarépatortát vagy az almás-pekándiósi tortát. A kötet végi alapreceptekben megtalálhatjuk azokat az összetevőket, amelyek gyakran szükségesek az ételek elkészítéséhez, így a tészta- és a pizzaalapot, a pesztót, a besamelmártást és a paradicsomszószt. A hússal

élőknek sok kellemes gasztronómiai kirándulást ígér ez a kötet, a vegetáriánusoknak pedig nélkülözhetetlen konyhai vademecum.

Aki a jó történeteket is szereti a főzés avagy evés mellé, Marton Levente személyében emberére (és szakácsára) találhat. Az történész-újságíró szerző az általa „gasztronovelláknak” nevezett receptgyűjteményt *Ételmesék* címen gyűjtötte össze. Marton Levente mesélve főz. Személyes, mondhatni rokoni viszonyban áll az alapanyagok, összetevők szinte mindegyikével, és úgy osztja meg történeteit a halakról, szárnyasokról, zöldségekről, tésztafélékről, mint a világjárásból hazatért nagybácsi a tengeren innen és túl látottról. A puliszka kapcsán például arról értekezik, hogy manapság divatosabb polentát kérni az éttermekben, holott a magyar puliszka és az olasz polenta lényegében ugyanaz, a különbség csupán annyi, hogy az előbbi kukoricadarából, az utóbbi pedig finomra őrölt kukoricalisztből készül, de még az olaszok is szokták használni olykor a kukoricadarát. Természetesen mindkét elkészítési mód megtalálható a kötetben. A Wellington-bélszínről megtudhatjuk, hogy maga az étel francia eredetű, neve filet de boeuf en croûte volt,

csak hogy angol nevéen terjedt el jobban. A monda szerint Arthur Wellesley, Wellington első hercege volt a névadó, de miután Wellington Waterloonál oly fényes győzelmet aratott Napóleon felett, hamar magának vindikálta a jogot a bélszín-keresztapaságra. Hogy teljes legyen a történelmi tabló, a Wellington-bélszín mellett mindjárt megtaláljuk a Sztroganoff-bélszín receptjét is, amely eredete a gazdag ogyesszai Sztroganov-családra vezethető vissza, csak ezzel az angolos írásmóddal terjedt el. Kiderül továbbá, hogy Jókai füstölt malackörömmel szerette a Jókai-bablevest, és ahol virslit találunk ebben az ínycsiklandó irodalmi eledelben, nyugodtan a pincérre boríthatjuk, mert kispórolták belőle a gyulai vagy a csabai kolbászt. Marton Levente kötete eligazít az alapreceptek elkészítésében is, ételei nem a soha-nem-hallott különlegességek sorát alkotják, ám annál egyedibb és elmélyültebb elkészítési móddal kerülhetnek az asztalra. Ízes falatok ízes történetekbe ágyazva: észre sem vesszük, és elkészült az ebéd.

Akinek a konyhai feszültségeket jól oldó történetek mellé a gyakorlati alapok elsajátítására is szüksége van, legpraktikusabbban Margit Proebst *A mi szakácskönyvünk* című „tankönyvét” forgathatja, amellyel a M-érték Kiadó azokra is gondolt, akik a szakácsművészetben a kezdő lépéseknél tartanak. Az alcíme szerint Alapkönyv minden alkalomra mind a hétköznapi, mind az ünnepi, társasági alkalmakhoz jól forgatható segítség. A főzés fortélyaiban lépésről-lépésre igazít el, mindezt huszonnégy szakács négyszáz receptje segítségével. De nem is csak a főzés, hanem a konyha és az étkezőasztal körüli tenni-és tudnivalók rejtelmébe is beavat: milyen a jó vendéglátó, hogyan kell tálalni, hogyan könnyíthetünk a vendéglátás nehéz-

ségein. A receptek között a „nagy klasszikusok” is megtalálhatók, így a sokat magasztalt-szidott bécsi szelet, de az egzotikus különlegességeket kedvelők is találhatnak ízlelőbimbóikat kielégítő falatokat.

Szintén mesterszakácsokra bízta magát az Akkord Kiadó, amely *A legfinomabb ételek* című súlyos korpuszában híres séfek receptjeiből válogat. E ponton a recenzens szégyenkezve ismeri be tájékozatlanságát, hogy a felsorolt tekintélyes névsorból csak az oly népszerű Jamie Oliver neve csengett ismerősen, de a bizonyos névsor láttán egy igazi gasztro-guru jóbarát oly hitelt érdemlően fordította áhítattal ég felé a szeméit, hogy kétség nem fér hozzá: a kiadó valóban istenek eledele-

it kínálja az olvasónak. A könyv végén eligazítást is kapunk a munkatársak és idézett szerzők tevékenységéről. A kötet a szakácskönyvek hagyományos felépítését követi: az előételeket, étvágygerjesztőket a levesek, saláták majd a tésztafélék követik, majd húsfélék, zöldségek, sajtos- és tojásételek, végül gyömlöcsök, desszertek, kenyérfélék, italok sorakoznak. Külön fejezet foglalkozik az itthon mostohább sorsú halételekkel és tenger gyümölcseivel. Minden fejezeten belül országok, tájegységek szerint sorakoznak a receptek, olyan elképesztően hangzatos-látványos-ízletes kreációkkal, mint a Jamaicából származó Jerk-csirke, a kasmíri bárányragu vagy az ausztráliai Pavlova-torta. A kötet legfőbb erénye a közel ezer oldalnyi tartalom ellenére könnyű tájékozódást biztosító szerkezet: ha

már eldöntöttük, milyen típusú étellel próbálkozunk, és nagyjából a tájegységet is kiválasztottuk, már adódnak is a számunkra megfelelő lapok. A különlegességek mellett a nemzeti konyhák alapételeinek elkészítési módját is megtaláljuk, így a kezdőknek sem kell visszariadni.

Ha egy nemes babérlevél odatűzhető e szemet és képzeletet gyönyörködtető könyvek sorában szubjektíve legszebbnek tartott példány sarkára, akkor érdemelje ki azt a Geopen Könyvkiadó *Hétköznapi ünnepek* című kiadványa, amelyet nyugodt szívvel sorolnék az album kategóriába. A kiadvány alapvetően látványkönyv: nem a receptek sokaságával varázsol el, hanem a festészeti albumok csendéleteit idéző fotók hangulatával, vizuális világával. Tematikailag a társas összefüggésekre fókuszál: családi ünnepek, nagy események, hivatalos vacsorák, kerti összefüggések tennivalóira, de még a hétfégi kártyapartira is gondoltak a szerkesztők. A recepteket „csomagban”, az egyes alkalmakra javasolt menük szerint közli, az előételtől a desszertig. A kötet végi rajzos-fotós fejezetnek köszönhetően az asztalterítés, szalvétahajtogatás és virágdíszkészítés fortélyait is elsajátíthatjuk, és végre egy kislexikon (ha nem is bőséges), amely az alapvető élelmiszerek, zöldségek-gyümölcsök eredetében, felhasználásban igazít el.

Ha beteltünk a szakácskönyvek szemlélésével, és álmodozás után tettekhez látunk, íme, egy javaslat a *Hétköznapi ünnepek*-ből egy télvégi-korlatavaszi időszakban is könnyen elkészíthető menühöz: széles metélt gombaszósszal, Cézár-saláta, rozmaringos kenyér, krémsajtpuding áfonyakompóttal. Kezdők is bátran belevághatnak.

Laik Eszter

A történelem nem unalmas Újabb kötet a XXI. század készítőitől

Beszélgetés Lázs Sándorral

„Ez a XXI. század, ahol a legendák velünk élnek” – hangzik az RTL Klub népszerű műsorsorozatának szlogenje. A készítők a „történelmi bulvár” műfaji fantázia-nevet adták a műsornak, és benne arra töreksenek, hogy egy adott korszak történelmi anekdotáinak, legendáinak utánajárjanak, felderítsék és a nagyközönség számára is fogyasztható módon közreadják. Válogatott riportjaik immár második alkalommal könyv formájában is megjelentek. Szerepelnek benne közismert személyiségekről készített portrék (Habsburg Ottó IV. Károlyról, Trockij halála, Horthy száműzetésben, Széchenyi Zsigmond, Soós Imre, Aczél György, Zsüti, a slágergyáros, Cserhádi Zsuzsa, valamint a Karinthyak) és kevésbé ismert történetek (mint a Pajtás gőzös halottai, Csepelék Tibetben, Bubópestisjárvány Budapesten, a Nyugati felüljáró építésének esete vagy Carlos feleségének visszaemlékezései). A kötetről Lázs Sándor felelős szerkesztővel beszélgettem.

■ – Hét éve készítjük a műsort. Ez a kereskedelmi televíziózásban szokatlanul hosszú idő. Válság ide, válság oda, kitartunk, bár ez egy drága műfaj. Nem elsősorban a forgatási napok miatt, hanem mert nagyon sok archív filmet használunk. A Filmtudományi Intézetből viszonylag korrekt áron vásárolhatunk XX. századi felvételeket, de az MTV archívuma már rettenetesen drága.

– **Komoly felkészültséget igényelnek a műsorok, archívumokban kell kutatni, gyakran a riportalanyok feltalálása sem egyszerű feladat. Időigényes a műfaj.**

– Ez kétségtelen. De sokat segít, hogy kiváló újságírók dolgoznak a műsorban, sokan végzetek magyar vagy történelem szakot. Gyakran kutatókat kérünk fel, adjanak tanácsot, interjút egy-egy témában. A kritikus Molnár Gál Péter például sokat segít nekünk, de a történészek is készségesek, mint például Ormos Mária.

– **A riporterek hozzák a témákat, vagy előzetes koncepció alapján választanak témát?**

– Ez is, az is. A riporterek is hoznak témákat, sőt, a nézők is ajánlanak érdekességeket, vagy akár a riportalanyok is. Nem foglalkozunk például évfordulókhoz kapcsolódó témákkal, olyankor dömping van. De azért van olyan eset is, hogy elkerülhetetlen az aktualitás: most például a gazdasági válság kapcsán megkerülhetetlen, hogy filmet készítsünk a korábbi nagy gazdasági válságokról. Érdekel bennünket, hogy mi lesz a következménye, milyen esélyeink vannak a megoldásra. Előretörnek a szélsőségek, vagy megvéd minket az Európai Unió és a globalizáció? De készülünk egy sorozatra is. A jövő félévben Rendszerváltó portrék a XXI. század szerkesztésében címmel olyan embereket mutatunk be (papokat, lelkészeket), akik nem politikusként vettek részt az eseményekben.

– **Kezdetektől részt vesz a munkában?**

– Igen, hét éve dolgozom a műsorban. Az alapító főszerkesztő Kotrocó Róbert, ő felügyeli a műsort. És mindig jelentkeznek új riporterek, akiknek a személyisége frissíti a műsort, új témák jönnek. Legújában a természettudományok felé nyitunk. Ebben a kötetben is szerepel egy riport az X-Y kromoszómáról, ami a szuperféfit eredményezi. Készült műsor az emberi agyról, az emberi pszichikáról is, hogy mi a különbség a női és a férfi agy között, vagy például arról, hogyan lehetünk boldogok. Olyan témák ezek, melyek nagyon érdeklik a ma emberét.

– **Újabb tervek?**

– Titórról, a Magyarországon egykor csak láncozott kutyaként emlegetett jugoszláviai államfőről, az irredentizmusról, Széllásiról valamint Páger Antalról készül nagyobb filmünk – Págerrel még Argentínában is forgattunk. De lesz olyan adás is, amelyben a nők és a kütyüknek becézett elektronikai eszközökről lesz szó.

– **Miért gondolták szükségesnek könyv formában is megjelentetni a riportokat és hogyan válogattak? 21 történetük már egyszer megjelent Hogyan élünk túl vámpírokat és diktátorokat? alcímmel és nagy siker volt.**

– Az Athenaeum Kiadó keresett meg bennünket. Először tematikus válogatásra gondoltunk, tehát hogy csak színészekről szólna a kötet, de a kiadó javaslatára inkább vegyesen válogattuk a témákat. Olyan riportokat, történeteket kerestünk, amelyekről sokkal többet tudunk, mint amennyit a szűkös műsoridőben elmondhattunk.

– **Igen, feltűnő, hogy minden riport egy személyes felvezetővel kezdődik, amiből sejthető, hogy nemegyszer csak nagy nehézségek árán találták meg, vagy sikerült megszólítani a riportalanyt.**

– Déry Sárirol készítettünk például egy filmet, akinek gróf volt a férje és ezért kitelepítették. Meg kellett keresni Almássy Miklós gróf rokonait. Ebből a névből rengeteg van, végig kellett telefonálnom a telefonkönyvet, míg végül találtam egy hölgyet, aki elmondta, hogy majdnem ő lett a gróf felesége. És hogy él a gróf húga, csak nem Almássy néven és ház mesterné. Persze nem az volt, hanem egy étterem vezetőjének a felesége. Ezeket a dolgokat egy műsorban nem lehet elmondani, nem lehet a személyes érzelmeinkről beszélni, de itt a könyvben megtehettük. A könyv ilyen szempontból kiegészíti a tévéműsort. Törekedtünk arra is, hogy minden riportert szerepeljen benne.

– **A műsor hosszú életének mi a titka? A saját kategóriájában jó a nézettsége, vagy valami más?**

– A saját sávban nagyon jó a nézettségünk. A tévé egy önkiszolgáló bolt, ahol a távirányítóval választunk árut, a néző dönt, mit vesz meg. Vannak a délutáni „kibeszélő” műsorok, sok embernek komoly probléma, ami azokban elhangzik. Azokkal a műsorokkal tárgyal a társadalom toleranciaszintje (pl. etnikai, szexuális kisebbségekkel szemben). Mi kiegészítjük azt, ami délután történik. Persze a közönségünk más rétegből kerül ki.

– **Irodalomtörténészként indult a pályája. Hogy lett tévés?**

– Egyik nyáron egy kedves barátom, Góczán Flórián operatőr elhívott egy forgatásra. Elmentem, mert tanárember nyáron ráér. Így kerültem be 1993-ban a Reggel című műsorba. Elkezdték filmeket forgatni, majd a Betlen János elhívott a Híradóba. Sok-sok gyomorgörcs árán beletanultam, mi kell csinálni és beleszerettem a filmezésbe. A szakmámat sem hagytam abba, azóta is írok az Irodalomtudományi Közleményekbe, a Könyvszemlébe, a Századokba, a Vallástudományi Szemlébe. Örülök, hogy mindkét munkára van lehetőségem; kiegészítik egymást, egymásból táplálkoznak.

Szénási Zsófia

XXI. század. Útikalauz vesztegár idejére

Újabb 21 történet a XXI. századból Athenaeum Kiadó 2990 Ft

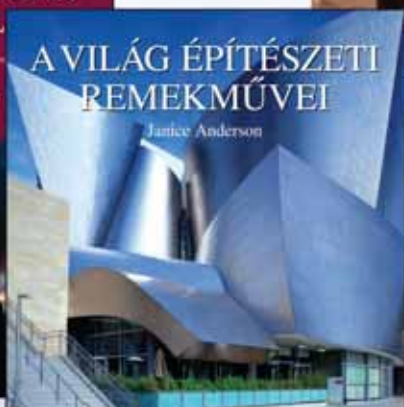
A KOSSUTH KIADÓ KÖNYVAJÁNLATA

MISZTIKUS ÉS SZENT HELYEK ATLASZA

A híres kultikus helyek mellett az album bemutatja a különös szakrális alkotások mögött megbújó szimbolikát. A részben elpusztult építmények, mint Stonehenge és a delphoi jósva felfedezését a legújabb rekonstrukciók segítik. A kötetet látványos fotók és illusztrációk teszik még izgasmasabbá.

176 oldal - 6800 Ft

A VILÁG ÉPÍTÉSZETI REMEKMŰVEI

A kötet egyfajta képekkel illusztrált építészeti útmutató, amelybe a szerző által legszebbnek vagy legérdekesebbnek tartott épületek kerültek bele. Sok, részben már ismert építészeti emlék mellett kevésbé közismerteket is bemutat a világ minden tájáról, az ókortól egészen napjainkig.

256 oldal - 6800 Ft

ÉRTÉKÖRZŐ KÖNYVTÁR

A sorozat a nagyközönség számára is elérhető áron, elegáns kivitelben adja közre a magyar és az európai művelődés- és tudománytörténet könyvtárcaságit.

P. SARTORI BERNÁRD
MAGYAR NYELVEN FILOSOFIA
AZ AZ A BÓLTSESÉG SZERETÉSÉNEK
TUDOMÁNYÁBÓL NÉMELLY
JELESEBB KÉRDÉSEK / Egerben, 1772

278 oldal - 5990 Ft

CSINÁLD MAGAD HÁZ KÖRÜLI ÉPÍTŐMUNKÁK KÉZIKÖNYVE

Bármilyen célra is használjuk a kertünket, ez a kézikönyv eligazít minket, hogyan varázsoljuk ezt a területet otthonosabbá, szebbé magunk és családjunk számára. Több mint 150 részletes leírás vezet be minket a kerti építészeti és az építési munkálatok világába.

502 oldal - 5990 Ft

1043 Budapest, Bocskai utca 26. • 1327 Budapest, Pf. 55 • Vevőszolgálat: Toldy Ferenc Könyvesbolt
1011 Budapest, Fő utca 40. • Tel/fax: 06-1/225-8400, 225-8401, 201-9582 • kossuthvevoszol@t-online.hu • www.kossuth.hu

FÓKUSZBAN A VILÁG

Új szín a hazai fotóügynökségek palettáján magyar fotóművészek alkotásaival! Képek a kultúra minden területéről, értékes múzeumi, közgyűjteményi anyagok, több ezer különleges és ritka archív kép és térkép.

Nagy gonddal válogatott fotók egyedülálló választékát kínáljuk a tudomány, a kultúra és a média igényes szereplőinek. Igazi kincsbánya könyv- és lapkiadóknak, tudományos intézményeknek, kulturális és hírportáloknak, tv- és filmstúdióknak, reklámügynökségeknek.

info@cultiris.com

1043 Budapest

Bocskai utca 26. Telefon: 06-1/888-9111

Fax: 06-1/888-9112

Látogassa meg Ön is Magyarország legnagyobb kulturális képadatbázisát!

www.cultiris.com

Felöltöztetett versek

Gryllusék homéroszi jogokat érvényesítenek

Arra szövetkezett idestova negyven éve három fiatalember, Mikó István, Gryllus Dániel és Gryllus Vilmos, hogy verseket zenésít meg és énekel. Az ötlet, amelyből a Kaláka született, a színésznek készülő Mikó Istvántól származott. A Gryllus fiúvérek a műszaki egyetemre jártak, építészdiplomát szereztek, de a zenélés lett a hivatásuk. A mai felállásban Becze Gáborral és Radványi Balázssal négyesben alkotják a Kalákát. Az irodalomról, leginkább természetesen a líráról a két Gryllusszal beszélgettem. Idősebbikük, Dani kezdte:

szívesen olvasok beszélgetéseket, kevésbé regényeket, inkább novellát. Mindig Vili volt a nagy regényolvasó kettőnk közül, valósággal falta gyerekkorában is a könyveket, képes volt hússzor elolvasni ugyanazt a művet.

– Miközben kedvenc tantárgyam volt a matek, a fizika és a kémia – veszi át a szót Vilmos –, nagyon szerettem az irodalmat, jórészt fantasztikus gimnáziumi magyartanáromnak, Kontra Ilus néninek köszönhetően. Rengeteg memoritert adott föl, amelyeket még ma is el tudok mondani, s olyan testközelbe hozta a költészetet, hogy a tanítványai közül csak az nem szerette meg az irodalmat, aki szánt szándékkal ellenállt. Lehet, hogy közvetve neki is köze van ahhoz, hogy egy ötlet nyomán lehorgonyoztunk az irodalom és a zene összefonódásából keletkezett műfaj mellett, ezt játszunk, terjesztjük, s nagyon szí-

Gryllus Vilmos

■ – Az általános iskola vége felé lettem nagy versolvasó, s a felső tagozaton már Tóth Árpádot jelöltem meg kedvencemnek. A jellegzetes csilingelés a verseiben engem nagyon megfogott. Különben is valahogy az volt az érzésem akkoriban, hogy a szomorúság nemesebb érzés, mint a vidámság, ez butaság persze, de én kamasz fejjel így éreztem. Lehet, hogy a szomorúságnak ez a fajta primer megfogalmazása hatott rám. Gimnáziumtól Ady, József Attila, Kosztolányi is kedvencem lett, Arany János pedig mindvégig az volt. Ma is egyszerre több könyvbe kezdek bele, szeretem a szakrális szövegeket,

vesen tesszük. Ehhez sok verset kell megismerni. Mostanában én szeretem Áprilyt vagy Pilinszkyt olvasgatni, bár egyiküktől sem zenésítettem meg még költeményt, de lehet, hogy holnap hazamegyek, kinyitom a könyvet, és azt mondom, hogy ez az. József Attila Születésnapomra című versét tizenöt éves koromban tanultam meg kívülről, utána sokszor újraolvastam, meghallgattam több mint százszor más-más előadó tolmácsolásában, mégsem gondoltam soha, hogy ehhez dallamot kellene szerezni. Aztán nyolc évvel ezelőtt egyszer csak belém villant: ezt úgy kellene elénekelni, hogy...

– Nehéz megkülönböztetni gyerek és felnőtt verset – reagál közbevetéseimre, miszerint szinte küldetést teljesítenek, amikor a kicsinyek fülébe is belopják a költők dalait. – Tamkó Sirtató Károly Tengerecki Pálja eredetileg honvágyvers, Weöres Sándor felnőtteknek írt, igaz, játékosan. Ha figyelmesen elolvassuk, mondjuk az Éc péc kapuléc kezdetűt, rájövünk, hogy témája messze áll az óvodásoktól: „Csimpilimpi, hova mész? Pockot viszek a vásárra, egy peták az ára. Besuttyantam a sátorba, állt feltúrva Bábos Dorka, benn a pocok táncot ropott, bábos Dorka sivalkodott...” De mivel virágnyelven fogalmaz, s a kezdő sorok kiszámolóra emlékeztetnek, elmegy gyerekversnek. Kányádi Sándor véleményét osztom: az asztalos, ha a felnőttnek farag széket, szépen kidolgozza, ha gyereknek készíti, még díszesebbre formálja.

– A mi műfajunkat sokan újszerűnek látták negyven éve, pedig évezredes múltja van – folytatja. – Egyszer Kányádi Sándor mondta rólunk, talán kicsit ironikusan, hogy visszahelezzük a költészetet homéroszi jogaiba. A verseket eredetileg zenélték, éneklésre szánták Balassi vagy más régiek, eleve odabiggyesztették: ilyen és ilyen dallamra. S tudjuk, hogy 20. századiak is, például József Attila, Weöres Sándor, ha nem is jelölte, így alkotta meg néhány költeményét. A versformák tulajdonképpen dalformák.

– Latinovits Zoltán, akivel élete utolsó két évében többször léptünk fel együtt, hitt benne, hogy a vers is színház, ott a költő a szerep – viszi tovább a gondolatmenetet Dániel. – Ezt persze önmagára értette, de sok igazság van a megállapításában. Úgy érzem, hogy a versek előadásmódjában 1971 fordulatot hozott a Kaláka életében, akkor ismertem meg a feleségemet, Kőváry Katalint. Ő színházi rendezőként úgy bogozgatta velünk a ver-

sek értelmét, hogy mi jól kibonthassuk a lényegüket és zenei eszközökkel felöltöztethessük őket a közönség számára.

– A vers státusa a könyvnyomtatás elterjedésével változott meg – tér vissza az olvasás témájához. – Egy idő óta a verseket kötetekbe foglalják, sőt az ember leszokott a hangos olvasásról is. Ez megváltoztatta a költészetet. Ha ma valaki verset ír, nem biztos, hogy mocorog benne valamiféle dallam.

– Az én fiatakoromban – emlékezik vissza – a könyvesboltok kínálatának öt-hat százaléka verseskötet volt, most azt hiszem, egy százalék alatt van. Sok költő művei be se kerülnek a kereskedelembe, legfeljebb felolvasóesteken, sajtóban vagy saját kiadásban terjednek. Az énekelt vers viszont kezdi visszakapni a súlyát. Miután az éneket is lehet rögzíteni az utóbbi száz évben, és a digitális technikával a sokszorosítás végtelen lehetőséget kapott, lehet, hogy megint az akusztikus közeg lesz a költészet közvetítője. Amikor elkezdtük a Hangzó Helikon sorozatot, amelyben én zenei kiadóként szerepelek, nagy boldogság volt számomra, hogy egy verseskötetben megbúvó CD, aminek azonos a tartalma a kötetével, nagyon népszerű tud lenni. A sorozat első darabja a Kaláka – Kányádi már hétezer eladott példánynál tart, ami akár verseskötetből, akár CD-ből szép teljesítmény. Cseh Tamás Adyja, Sebő József Attilája ötezer példány körül jár, a mi Kosztolányi-albumunk is túllépte a négyezret.

– Időről időre változtak az irodalom hordozói – foglalja össze feltevését. – Lehet, hogy a könyvnek pár évszázad jut osztályrészül. Én nagyon sajnálnám, mert nekem a kézbe fogható könyv, vers, irodalom nélkülözhetetlennek tűnik.

Mátraházi Zsuzsa

LÉLEKBEN
OTTHON

KÖNYVESBOLT

a www.lelekbenotthon.hu weboldalon!

RUDAS JÁNOS

Javne örökösei

Fejlesztő tréningcsoportok –
elvek, módszerek, gyakorlatcsomagok

Lelekben Otthon Kiadó

Rudas János: JAVNE ÖRÖKÖSEI

Fejlesztő tréningcsoportok – elvek, módszerek, gyakorlatcsomagok

385 oldal

ISBN:

978-963-9771-19-2

Ára: 4900 Ft

A nagy sikerű Delfi örökösei után itt a folytatás! Közel két évtized csoportozói tapasztalata és 86 új gyakorlat, játék található a *Javne örökösei*-ben. Szövegei felhasználhatók önismereti, személyiség- és készségfejlesztő csoportokban, a szervezetfejlesztésben, sőt a csoport-pszichoterápiában is. Emellett nagyobb figyelemmel fordul a humán erőforrás-fejlesztő tréningek és főszereplői: a trénerek felé.

IDŐSGONDOZÁS – GERIÁTRIAI SZOLGÁLTATÓK KÉZIKÖNYVE

Ápolót, idősothont keres?

Kézikönyvünkben megtalálja az ország összes idősothónának adatait, valamint az idősgondozáshoz kapcsolódó hasznos cikkeket és a jogszabályok értelmezését is.

Ára: 1200 Ft

312 oldal, ISBN: 978-963-9771-01-7

Figyelj! On-line
Könyvtárunk, On-line
SANDOZ

Szent István Társulat

KOVÁCS GÁBOR: MÁGIA ÉS HIT

Az okkult tudományok és gyakorlatok, ezoterikus tanok és jelenségek bemutatása valamint cáfolata, egy katolikus pap ismeretei és érvrendszere alapján.
188 oldal, puhafedeles. **Ára: 1500 Ft**

TISZTÁK, HŐSÖK, SZENTEK

A magyar nemzet leghíresebb imái
Tíz évszázad legnagyobb magyarjainak – Bocskai István, Rákóczi Ferenc, Pázmány Péter, Széchenyi István stb. – imái. 198 oldal, keménytáblás.
Ára: 1200 Ft

HÁRSFALVI KATALIN: BEVEZETÉS A POLITIKAI ÉS TÁRSADALOMETIKÁBA

A kötet a politikai etika és a társadalometika összefoglalását adja, e témakörök klasszikus műveinek és gondolkodóinak bemutatásával.
126 oldal, puhafedeles. **Ára: 1600 Ft**

FELELŐSSÉGÜNK A TEREMTETT VILÁGÉRT

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia körlevele a teremtett világ védelméért.
112 oldal, puhafedeles. **Ára: 620 Ft**

SZUROMI SZABOLCS ANZELM: CONCORDATARY LAW

A felnövekvő nemzedék számára ad ismertetést az állam és az egyház kapcsolatának különböző területeiről – történelmi példákkal, elemzésekkel, esettanulmányokkal – angol nyelven.
312 oldal, puhafedeles. **Ára: 4000 Ft**

SCOTT ÉS KIMBERLY HAHN: MINDEN ÉRV RÓMÁBA VEZET

Hogyan lettünk katolikusok?
A kötet szerzői protestáns keresztényként naponta találkoztak azokkal a hittételekkel, melyek évszázadok óta a protestáns-katolikus szembenállás jellemzői. Szentírási és logikai érvek segítségével kerestek választ olyan vitatott kérdésekre, mint a Mária-tisztelet vagy a pápai tévedhetetlenség. Az igazságkeresés során a házaspár útja a Katolikus Egyházba vezetett.
232 oldal, puhafedeles. **Ára: 1800 Ft**

RADNAY JÓZSEF: MUNKAJOG

292 oldal, puhafedeles.
Ára: 3200 Ft

JÖBÁGYI GÁBOR: SZEMÉLYI ÉS CSALÁDI JOG

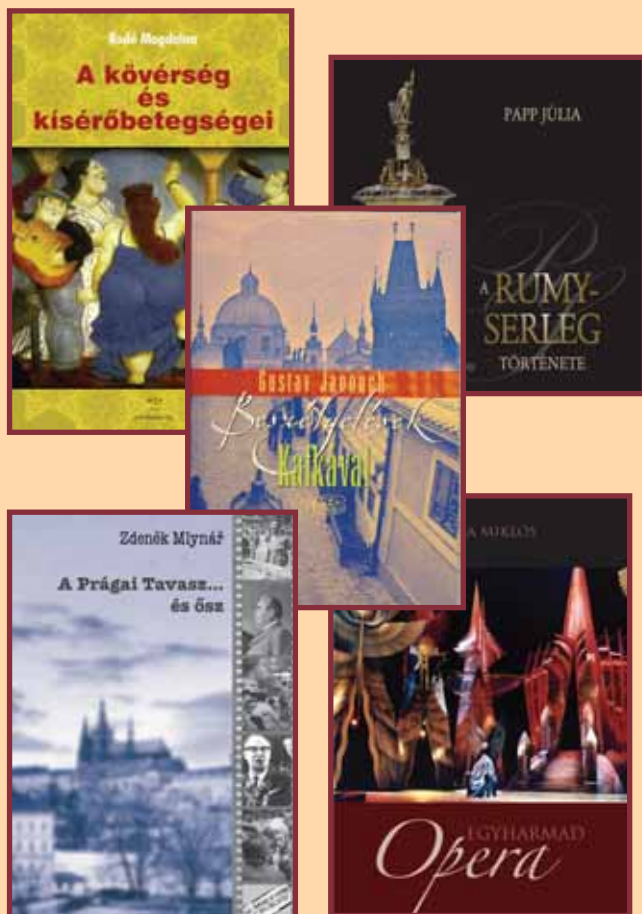
348 oldal, keménytáblás. **Ára: 4200 Ft**

SZENT ISTVÁN TÁRSULAT

1053 Budapest, Kossuth Lajos utca 1. Telefon: 318-6144; 317-4890
POSTAI RENDELÉS: Szent István Társulat, 1364 Budapest, Pf. 277.
Telefon: 318-6957/13; Fax: 317-0974.
E-mail: vevoszolgalat@stephanus.hu
STEPHANUS INTERNETES KÖNYVÁRUHÁZ: <http://www.stephanus.hu>

A Jó könyv – szolgálat

A Kairosz Kiadó ajánlata

Dr. Rodé Magdolna:

A KÖVÉRSÉG ÉS KÍSÉRŐ BETEGSÉGEI

200 oldal, 2900 Ft
A szerző így ír legújabb „ellenségünkről”, a kövérségről: „Hazánkban is népbetegséggé vált, a világranglistán az ötödik helyen állunk: 19-21% elhízott, 40-42% túlsúlyos. Szórványos felmérések szerint a tanulók 15%-a is túlsúlyos, elhízott.” E globális járvány kísérőit, a kövérség folytán ránk akaszkodó betegségek kialakulását, megelőzését is tárgyalja ez a praktikus, kézikönyvként is használható kötet.

Papp Júlia:

A RUMY-SERLEG TÖRTÉNETE

200 oldal + 36 oldal színes képmelléklet, 3900 Ft

A kötet „főszereplője” egy csodálatos, közel fél méter magas, pazar díszítésű aranyserleg, amelynek eredete a bizonytalanságba és a múlt homályába vész. Történetét sajtóbotrány, per sem kerüli el. XVI – XVIII. századi, majd későbbi felbukkanását hűen követi a szerző különböző dokumentumokra támaszkodva, mivel meggyőződése szerint a Rummy-serleg története fontos szerepet játszik a magyar művelődéstörténetben.

Borsa Miklós:

EGYHARMAD OPERA

240 oldal + 24 o. színes melléklet, 3800 Ft
Borsa Miklós színházi mérnökként, műszaki igazgatóként negyvenkét évet töltött az Operaházban, a ház Ybl Miklós és Erkel Ferenc óta tartó történetének, mű-

ködei idejének nagyjából egyharmadát. Innen a cím. Ezalatt annyi érdekes dolog történt körülötte, hogy érdemesnek tartotta leírni: hátha mást is érdekel a történelem e kis szeletének (zene, opera és táncművészet) néhány morzsája egy furcsa nézőpontból.

Zdeněk Mlynář:

A PRÁGAI TAVASZ... ÉS ŐSZ

340 oldal, 3500 Ft
A szerző jogot, politológiát és filozófiát tanult, mielőtt belépett volna a politika világába. Ott is előbb elemző és tanácsadó munkát végzett, majd bekerült a Csehszlovák Kommunista Párt legmagasabb vezető testületébe. Alakítója és szemtanúja volt mindannak, amit a történetírás Prágai Tavasz néven tart számon. Amikor kizárták a pártból és a politikából, legfőbb feladatának az események dokumentálását és értelmezését, értékelését tekintette.

Gustav Janouch:

BESZÉLGETÉSEK KAFKÁVAL

280 oldal, 2800 Ft
„Én ... képtelen vagyok elolvasni Franz Kafka, az író regényeit, naplóját. Még hozzá nem azért, mintha idegen lenne tőlem, hanem éppen mert túlságosan közel áll hozzám. Számomra ő nem irodalmi jelenség. Ő jelenti ismereteimnek, érzelmeimnek azt a szilárd alapját, melyen mind a mai napig, a kor kísérteties sodrában is megvethetem a lábam.” - írja előszavában a prágai születésű szerző, aki ifjú éveiben Kafka hétköznapijának tanúja volt.

Nyomokban mogyorót tartalmaz

Beszélgetés Molnár Vil móssal

■ – Mit jelent Önnek a Márai Sándor-díj? A nyilatkozataiból úgy tűnt számomra, meglepte, hogy Önt jelölték. Ez azt jelenti, hogy nem kaptak elegendő visszajelzést a magyarországi olvasóközönségtől?

– Az eddigi díjak közül, amelyeket eddig kaptam, mindenképpen a Márai Sándor-díj a legrangosabb. Elég számba venni, hogy eddig kik kapták meg. Azért lepott meg, hogy az idén nekem is odaítélték, mert van már pár éve, hogy az utolsó könyvem megjelent. Meg azért is, mert nem szoktam, nem is szeretek bennfentes irodalmi körökben forgolódni, természetemtől távol áll bármiféle önérdékű lobbizás. A különböző magyarországi felolvasásaimra vagy az ottani irodalmi sajtóban megjelent írásaimra mindig sok pozitív visszajelzést kaptam, kapok. Nemrég hallottam, hogy Szombathelyen valaki igen-igen szereti az írásaimat, pedig nem ismerek ott senkit, nem is jártam ott soha.

– „Olyan személyiségek vannak az erdélyi magyar kultúrában, akiket nem lenne szabad megkerülni, s ezért fáj, hogy Magyarországon nem tartják őket eléggé számon. Jó lenne, ha ez a jövőben megváltozna.” Miben látja az elszigeteltség okát határon innen? Ön szerint milyen lépéseket kellene tenni, hogy ez a helyzet megváltozhasson?

– Folyton beszélnek az egységes magyar irodalomról, egységes magyar kultúráról, de a valóságban – tisztelet a kivételnek – az anyaországban kevesen tudnak, kevesen tartják számon a határon túli magyar irodalom és kultúra kiemelkedő személyiségeit. Vagy pedig nem érdemeiknek megfelelően értékelik őket. Talán a magyarországi médiában, a nemzeti tévécsatornán is többet kellene foglalkozni az erdélyi, felvidéki, újvidéki, stb. magyar kultúrával. Hiszen ha valahol, e területen végképp nem szabad tekintettel lenni a határookra. A Duna-tévé csatorna példaértékű kivétel.

– Hogy érzi, Önök is el vannak szigetelve az anyaországi irodalomtól?

– Ezt nem mondanám. Az itteni írók, költők gyakran közölnek magyarországi lapokban, ahogy az erdélyi irodalmi folyóiratokban is sokszor olvashatók anyaországi szerzők írásai. Lehet ide-oda utazni, vannak író-olvasó találkozók határtól függetlenül. De például tény – nemrég panaszkolt el egy erdélyi magyar könyvkiadó vezetője –, hogy a magyarországi könyvterjesztők alig és igen korlátozott példányszámban vesznek át Erdélyben megjelent könyveket. Azokat sem az őket megillető helyre rakják ki – pedig fontos és jó könyvekről van szó.

– Az Ön irodalmi pályája mikortól kezdődött?

– A nyolcvanas évek elején–közepén kezdtem közölni verseket, sőt, aforizmákat itteni irodalmi lapokban. Valósággal féltem hosszabb szövegeket írni, ez valósággal görcs volt bennem. Aztán egy napon valamelyik Bodor-novella hatására egycsapásra elmúlt belőlem ez a gátlás. Azóta prózát írok. Bodor Ádám írásait még diákkoromtól szeretem, akkoriban (hetvenes-nyolcvanas évek) azért vásároltam a Kolozsváron megjelenő Utunkat (ma Helikon), hogy olvashassam az abban rendszeresen megjelenő karcolatait. Győzködtem ismerőseimet, milyen jelentős író Bodor Ádám, de valamiért nemigen akarták elhinni nekem. Örülök, hogy ez idővel „bejött” nekem, én kontra akkori közvélemény: 1 – 0

– Köztudott, hogy fiatalabb korában dolgozott a Porcelángyárban, azaz közvetlen élményei voltak a munkáséletéről. Mennyiben hasznosította ezeket a hétköznapi különböző írásaiban?

– Miután nem jutottam be a kolozsvári egyetem filozófia szakra, rendesen hobbit csináltam abból, hogy furcsábbnál furcsább helyeken dolgozzak fizikai munkásként. Voltam bányász, ácssegéd, segédlakatos, rakodómunkás, kerámiaműhelyben agyagelőkészítő és kerámiadíszítő, maszek iparosnál udvarbíró stb. Igyekeztem nem sokáig maradni egy helyen, a változatosság ugyebár gyönyörködtet. Tulajdonképpen nem vettem komolyan az akkori életemet, így remekül telt. A munkásruha alatt mindig lapult egy könyv, és én csodálatos képességekre tettem szert, hogyan lehet eltűnni szem elől pár oldalnyi olvasás idejére. Hogy ez hogyan van benne írásaimban? Talán úgy,

ahogy bizonyos mogyorós csokoládék feliratán olvasható: nyomokban mogyoró darabkákat is tartalmazhat.

– Az utóbbi időben a Székelyföld szerkesztője. Mi a lap irodalmi üzenete, szerkesztői koncepciója?

– Bár kiemelt helyen közöl irodalmat, a Székelyföld nemcsak irodalmi folyóirat. Helyet kapnak benne történelmi tanulmányok, színházkritika, néprajz, képzőművészet, mélyinterjúk, irodalomkritika, recenziók. A Fekete Vince kollégám által szerkesztett irodalom rovatban az egyetlen kritérium a megjelenést illetően az, hogy jó, nívós legyen az írás. Vannak szerzőink mind határon innen és túl is.

– Hogyan ítéli meg a határon túli magyar irodalmi folyóiratok jelenlegi pénzügyi támogatottságát? Mire és milyen mértékben lehet számítani azokra a pályázatokra, amelyeket Magyarországon vagy Romániában hirdetnek meg?

– A Hargita megyei tanács finanszírozása csak részben elég a Székelyföld megjelenéséhez. Rendszeresen pályázunk a különböző alapítványoknál. Erre szükség is van, mert könyvkiadással is foglalkozunk, meg a Moldvai Magyarorságot is mi jelentjük meg.

– Mint a Székelyföld szerkesztője, a folyóiratot a Pannon medence első öt lapja közé sorolta. Melyik a másik négy?

– Időnként meghaladjuk a 2000 példányszámot is. Úgy tudom, ezt kevés kulturális folyóirat éri el. Voltak számok, amelyekből utánnyomást kellett csinálni. Hogy példányszámát tekintve az első öt kulturális folyóirat között ott van a Székelyföld is, ezt hozzávetőleges jelleggel mondtam.

– Mikor jelent meg Magyarországon utoljára kötete, és mikorra várható a következő?

– Magyarországon még 2000-ben adta ki a Széphalom Könyvműhely *Az olvasó fizetéséről* című, válogatott novelláimat tartalmazó kötetemet. Pillanatnyilag három könyvem is van elkezdve, egy regény, egy novelláskötet meg egy meséskönyv. Ideje lenne már be is fejeznem őket. Hogy melyik kiadóhoz fordulok velük, még nem tudom. Eddig úgy alakult, hogy soha nem én mentem a kiadóhoz, hanem a kiadó keresett meg engem.

– Mit jelent Önnek az anyaföld?

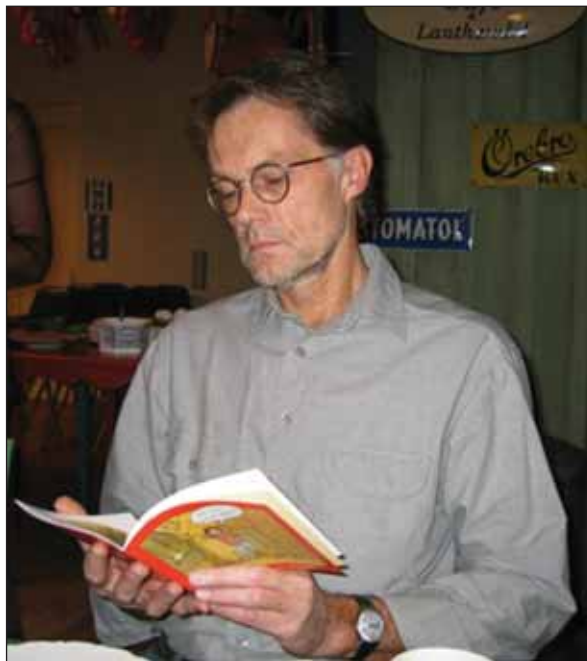
– Nem szeretem a nagy szavakat. Nem mentem el innen, gondolom, ez is jelzi, hogy jelent valamit nekem ez a hely. Hiányoznának az itteni hegyek, az itteni emberek. Nemrég egy interjúban valaki rákérdezett, hogy mért nem mentem el? Csodálkoztam, hogy nekem kell magyarázkodnom. Magyarázza az a bizonyítványát, aki elment. Mintha valami csodabogárság volna itt maradni. Pedig még maradt másfél-két millió magyar Erdélyben.

Illényi Mária

Pettson és Findus alkotója újra Budapestre jön

Interjú Sven Nordqvisttal

2008 szeptemberétől tart már a Findus-év, amelynek még nem lesz vége idén áprilisban. De bizonyára a sokféle részből álló programsorozat kiemelkedő eseményének, megkoronázásának számít, hogy a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon részt vesz a svéd író-grafikus, Sven Nordqvist is. A Mester április 25-én és 26-án találkozik rajongóival, a gyerekekkel és szüleikkel, továbbá az újságírók kérdéseire is válaszol. A Könyvhét „stockholmi munkatársa” azonban már most szolgál olvasóinknak információkkal, érdekességekkel.

■ Kovács Kornél: – Ön évek óta közismert személy Svédországban, de Magyarországon az emberek nem sokat tudnak a Pettson, Findus és a többi könyv mögött meghúzódó emberről. Mesélne kicsit nekik a háttéréről? Például arról, hogy hol nőtt föl?

Sven Nordqvist: – Helsinborgban születtem, de viszonylag hamar Halmstadba költöztünk, és aztán többé-kevésbé ott éltem harmincéves koromig. A szüleim válópere miatt költöztünk oda a mamámmal, akinél a válás után a fivérémmel együtt laktunk. Most Stockholmban, egy elég nagy lakásban élek a feleségemmel és a már kirepülésre készülő kisebbik fiammal. Két fiam van, az idősebbik fiam is a közelben lakik. A feleségem fordító, és ő kezeli a pénzügyeinket, a könyvelést, meg az ehhez hasonlókat. Én könyveket csinállok, no meg másokét illusztrálok. Mostanság nem dolgozom olyan sokat, próbálok kicsit lazábban élni.

K. K.: – A gyerekei mivel foglalkoznak, csak nem az Ön nyomába léptek?

S. N.: – A kisebbik fiam természettudósnaak készül, biológiát tanul az egyetemen, az idősebb fiam rajzoló, manga-képregényeket rajzol.

K. K.: – Mi a vélemény a manga-műfajról?

S. N.: – Nem sokat olvastam ezekből a könyvekből, többnyire csak a képeket néztem, és azok közt van jó és kevésbé jó is. Ez egy sajátos világ, de engem nemigen érdekelnek az ilyen hosszú, szinte regény formát öltő képregények. Ezekhez nincs sok affinitásom. Szívesen tanulmányozom a manga-műfaj ügyes rajzóit, de az az igazság, hogy sok gyenge dolgot is lát az ember, amit nem tudok kedvelni.

K. K.: – Ha már más rajzolókról beszélünk, vannak olyanok, akik hatással voltak Önre?

S. N.: – Persze, főként egy Ralph Steadman nevű angol művész említhetek, akinek a technikáját sokat tanulmányoztam. Ügyes tusrajzai vannak, de a színezéstechnikában és egyebekben is jó. A képeim keresztül próbáltam tanulni. Tizenévesen olvastam egy

MAD nevű, svéd fordításban megjelent újságot is, ahol sok nagyon ügyes rajzoló akadt, akiknek szívesen tanulmányoztam, valamint másoltam a képeit.

K. K.: – Soha nem tanult rajzolni iskolában magasabb szinten?

S. N.: – Nem. Érettségi után jelentkeztem különféle művészeti iskolákba, de nem jutottam be egyikbe se. Így hát építész lettem, mert oda fölvettek. Négy évig jártam a lundini építészeti főiskolára. Néhány évig dolgoztam is építészként, illetve tanársegédként a főiskolán, de azután visszatértem a rajzoláshoz, hiszen egész idő alatt meg voltam

győződve arról, hogy rajzoló akarok lenni. Tizenhat évesen kezdtem tudatosan készülni erre a pályára, és a főiskolai évek alatt se hagytam föl a rajzolással. Kiskoromtól erre készültem, a főiskolai tanulmányok csak arra kellettek, hogy egy rendes képzésem legyen és boldoguljak, akkor is, ha a terveim nem válnának valóra.

K. K.: – Minden kisgyerek rajzol. Van valami emléke a saját gyerekkoráról ezzel kapcsolatban?

S. N.: – Emlékszem, hogy sok dicséretet kaptam az iskolában, mert én rajzoltam a legjobban az osztályban. A mamám is sokat dicsért. Fontos, hogy az ember kiskorában sok biztatást kapjon. Már öt évesen is szerettem rajzolni, de az első megőrzött rajzaim tízéves koromból vannak. Azokon nem látok semmi olyat, ami megkülönböztetne engem a többi gyerektől, talán kicsit alaposabbak és ambíciózusabbak a rajzaim. Tizenhat évesen kezdtem különbözni kicsit a többiektől, amikor tudatosan gyakoroltam rajzaimban az emberi test és más figurák fölépítését.

K. K.: – Volt valami „elbeszélő jelleg” már az akkori képein is?

S. N.: – Nem, egyedi képek voltak, többnyire lovas figurák, vadnyugat, meg ilyesmi. Az ötvenes években ez volt a menő, ilyeneket másoltam műanyag figurákról és képekről.

K. K.: – Nemsokára zsűrizője és díjátadója lesz egy magyarországi rajzpályázatnak. Sokan nem is sejtik, hogy az Ön karrierje is egy hasonló pályázattal indult.

S. N.: – Így igaz. Egy reklámcégnél illusztráltam tankönyveket, meg ehhez hasonlókat, de lassacskán elegendő lett ebből a munkából, és szerettem volna mással próbálkozni. Olvastam, hogy az Opal nevű kiadó meghirdetett egy pályázatot, és erre megcsináltam az első, „Agaton Öman och alfabetet” (Öman Agaton és az ABC) című könyvem. Mivel egy író se ismertem, magamnak kellett a szöveget is megcsinálnom. Ez volt az első alkalom, hogy írással foglalkoztam, azt is mondhatjuk, hogy ez a pályázat csinált belőlem író. Szokatlan volt, hogy az egész könyvet elkészítettem a pályázat beadása előtt, hiszen a kiírás szerint elég lett volna beküldeni kb. 4 képet. Én teljes művel pályáztam, ahol még a képek

re is rátettem a szöveget, hogy láthassák, hogyan kéne a végső műnek festenie. A stílusom eltért a többségétől, nyilván arra is reagáltak a díjkiosztásnál, hogy amit én csináltam, új volt. A kiadó pályázat után új könyveket kért tőlem, és ez egybeesett az én vágyaimmal is, úgyhogy azóta csak folytatnom kellett.

K. K.: – **Hány országban jelentek meg eddig a művei?**

S. N.: – Megpróbáltunk utánaszámolni, és arra jutottunk, hogy hozzávetőleg harminc országban, negyven nyelven. Ez jó sok! A svéd gyermekirodalomnak nagy az exportja, sokan ügyesek ebben a műfajban nálunk. Valószínűleg Astrid Lindgrennek köszönhető ez, hiszen ha valaki igazán nevet szerzett külföldön, akkor az ő.

K. K.: – **Vannak példányai a Magyarországon megjelent könyvekből?**

S. N.: – Van egy pár magyar példányunk, hiszen mindig küldenek egyet, ha megjelenik egy új könyv. Kétszer voltam már Budapesten is, annak ürügyén, hogy a Pettson és Findusból rajzfilm készült.

K. K.: – **Mi a véleménye a filmről?**

S. N.: – Annyira jó, amennyire egy rajzfilm jó lehet. Az ilyen filmekben mindig nagyon leegyszerűsítik a vonalakat és szimplább a színezés is, de az ember hozzászokik. A forgatókönyv viszont tartalmilag jó volt. Megtartotta a könyv szellemiségét.

K. K.: – **Hány Pettson és Findus könyv készült el eddig? Hogyan fejlődött e sorozat az 1984-ben, elsőként megjelent A kandúr szülinapi tortája óta?**

S. N.: – Kilenc, abból egy munka fejezetekből álló könyv, a többi képeskönyv. Korán bekövetkezett a változás: az elején Findust mint egy macskát láttam csak, jóllehet, egy beszélő macska, de mégiscsak egy macska. Mivel gyerekeim születtek, és egész nap velük volt tele minden gondolat, no meg a fizikai környezetem is, Findusból lassanként gyerek lett. Pettson viszont semmit nem változott, ugyanaz a pasi, aki volt, és ráadásul alaposan hasonlít rám. Ez egyszerűen így adódott, mivel arról írtam, ami nekem a legkönnyebb volt, és így a saját gondolataim, reakcióim és lényem lett a kiindulópont.

K. K.: – **Mindig városi lakos volt, Halmstad után Stockholm jött, miközben Pettson egy igazi falusi pasas.**

S. N.: – A svéd táj és vidék szeretete a lelkem mélyéből jön. Ez számos svédre jellemző, sokaknak van egy kis vityillójuk valahol a természetben. Nálam is ott ez a vágy, akár azt is el tudnám képzelni, hogy a természettől körülvéve éljek. Gyerekkoromban nem volt víkendházunk, de több nyarat falun töltöttem, és ugyan ezek csak hetek voltak, mégis maradandó emléket hagytak bennem. Aztán találkoztam néhány igazi különöc öregemberrel is, akik vidéken laktak, és a garázsuk telisteli van fura szerszámokkal, vasdarabokkal, és lim-lomos ládákkal. Az ilyesmi fölcsigáz, mivel én is gyűjtök minden kacatot. Ami egyébként az érintetlen természetet illeti, sok külföldi pont ezért szereti Svédországot. Vannak aztán idős emberek, akik meg azért kedvelik pont az én könyveimet, mert ráismernek a régifajta konyhára, meg sok egyébre a saját gyerekkorukból az én könyveimben.

K. K.: – **A Mú mama könyvek is népszerűek Magyarországon. Azokban a Wieslander szerzőpáros szövegét illusztrálja. Miben tér el az alkotói folyamat, azaz maga a rajzolás, amikor más kéziratát illusztrálja és amikor minden maga csinálja?**

S. N.: – Ami a rajzolást illeti, nem nagy a különbség, mivel magam is mindig először megírom a szövegét a könyveimnek, és csak azután rajzolok. De azért mégse ugyanaz a két dolog. Több

szabadságot élek meg, amikor a saját könyveimen dolgozom, mert akkor csak magamért felelek. Valahogy jobb érzés, ha nem kell másra tekintettel lennem. Ha mások szövegéhez dolgozom, mindig úgy érzem, hogy a legjobb oldalamat kell fölmutatnom, és szörnyen ügyesnek kell lennem. Nem engedhetek meg magamnak egy kis bolondozást, valami megakadályoz benne. Nem tudom, miért lett így, hiszen ők azért akarnak velem dolgozni, mert szeretik a rajzaimat, tulajdonképpen simán adhatnám magamat.

K. K.: – **Azon a szinten, ahová eljutott, igazán biztonságban érezhetné magát, mint színvonalas és elismert rajzoló.**

S. N.: – Meglehet, de az a helyzet, hogy mégis egyre romlik a helyzet az évek során. Talán ezért is fékeztem be most egy kicsit. Egy csomó kétséggel, bizonytalansággal és ehhez hasonlókkal lett tele a fejem.

K. K.: – **A Kalapvadászat és a Hová tűnt a nővérem? két önálló könyve. Azok is nagy népszerűségnek örvendenek. Tudna beszélni kicsit ezekről is?**

S. N.: – Az az igazság, hogy az előbbi is egy pályázatra született. Ez még azelőtt történt, hogy megértettem volna, jó, ha az ember ugyanannak a kiadónak dolgozik. Beküldtem egy könyvet egy jeligés pályázatra, de persze ráismertek a stílusomra, így nem kaphattam első díjat, hanem csak a zsűri különdíját. Nyilván új tehetségeket kerestek, hiszen az ilyen pályázatok arra valók. Ami pedig a Hová tűnt a testvérem?-et illeti, az ötlet már régen megvolt, csak arra vártam, hogy legyen egyszer bőségesen időm a megvalósításához. Összesen másfél évet töltöttem e könyv készítésével. Élvezem, ha jó alapos munkát végezhetek, szeretek a rajzaimon bütykölve ücsörögni. Igen sajátos könyv lett, díjat is kaptam érte.

K.K.: – **Sok más díjat is kapott, többek között August-díjat. Melyikre a legbüszkébb?**

S. N.: – Talán arra a kis díjra, amit közvetlenül az August-díj után kaptam a Svéd Akadémiától. Ez egy új díj, rajtam kívül még csak egyvalaki kapta meg. Azért vagyok büszke rá, mert pont a Svéd Akadémiától, ettől a nagy hagyományú irodalmi társaságtól kaptam. Maga az a tény is egy nagy jutalom, hogy az emberek kedvelik a könyveimet, de azért jól jön, ha hivatalos elismerést is kap az ember arról, hogy színvonalat produkál.

K. K.: – **Milyen terveket dédelget a jövőt illetően?**

S.N.: – Várom, hogy ihletet kapjak egy új könyvhöz. Ez még eddig nem következett be. Épp most egy más által gyerekeknek írt filozófiai könyvet illusztrálok, főleg azért,

hogy ne üljek naphosszat tétlenül. Túlzottan kritikus lettem a saját ötleteimre, mostanság mintha semmi nem lenne elég jó, nehezen fogok hozzá egy új munkához.

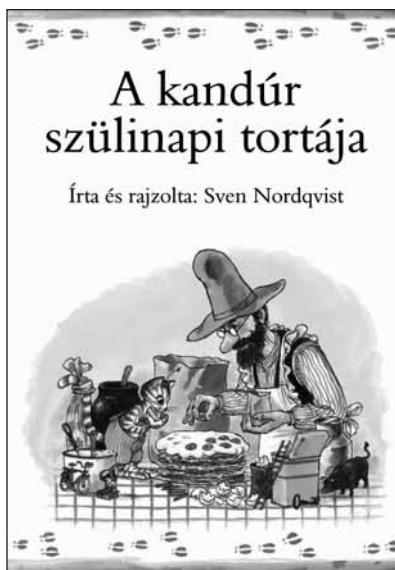
K. K.: – **Miért pont most jönnek ilyen érzések? Lehet, hogy a siker hátoldalán bújik meg a fokozott önkritika?**

S. N.: – Nem tudom, hogy egyáltalán negatívnak tartsam-e ezt, hiszen pont ez kényszerít rá arra, hogy ne rutinból dolgozzam, hanem a legjobbat adjam. De néha azért túlzásba is viszem, és akkor lebénul az agyam. Más művészeknél is láttam, hogy elkövetkezik egy pont, amikor úgy élik meg, hogy minden új munkának még jobbnak és még jobbnak kell lennie, miközben nemigen tudják, hogy ezt hogyan valósítsák meg. Nehéz dolog megítélni a minőséget, min múlik az, hogy valami jó? Nehéz döntések, akkor is, ha az ember már túl van a hatvanon, és egész életében ezt csinálta.

Kovács Kornél

(Az interjút Botond Ágnes fordította magyarra.

Az ő munkáját is köszönjük.)

Mabinogion, walesi regék

Mit meséltek a walesi bárdok?

■ Kelta homály, modern druidák, zöld boszorkányság, Michael Flatley, show business, kommersz filmipar lovagolja meg – nem tudni hányadszor – a kelta reneszánszt. Ebben a választékban forrásszöveggé értékelhető a nemrégiben magyarul is megjelent Mabinogion. A címet, amely azt jelenti, történetek, angol fordítója, a 19. században élt Lady Charlotte Guest adta a walesi regegyűjteménynek. Kolostorok könyvtáraiban kutatott és talált egy fehér meg egy vörös kötésű kódexet, bennük azokat a kelta regéket, amelyek sokáig szájhagyomány útján terjedtek. Először középkori szerzetesek jegyezték le őket. Az angolból magyarra fordító Farkas Bíborka szerint ez a tizenegy történet elenyésző része a bárdok repertoárjának, akik hozták-vitték az aktuális híreket meg a történeteket ősről, hősről, Bran királyról, Artúr királyról. Egy bárdnak ugyanis, aki kiválasztottként, mágikus képességekkel is bírt, minimum harmincnégy történetet kellett tudni előadni, színesen, zenei kísérettel. A fordító megkísérelte visszaadni a kor (kortalanság?) és a bárdikus szövegek hangulatát, zeneiségét. Sikerült neki.

Aligha lehet kikerülni a tudatállapot-változást, ha belekezdünk a Mabinogion olvasásába. Először is, a könyv nagyon szép, kívül-belül különlegesen igényes, középkori kódex stílusú színes képekkel, iniciálékkal, és a betűtípus sem adja könnyen magát. De ha bele tudunk egy jó darabon „evezni” a mesefolyamba, akkor megérezzük a tudatállapot-változás természetét is, azt, hogy az evilág összeér a túlvilággal, a képzelet a valósággal, az álom az ébrenléttel, így nincs értelme számon kérni az idő-tér koordinátákat sem. Kardforgatás nélkül alig van történet, sőt mondhatni, hogy öldöklés mentén halad előre a hős sorsa, amelyet általában sok-sok rendkívüli próbatétel árán sikerül beteljesítenie. Érdekes, hogy az elbeszélő ítékezés nélkül közli a tényeket, és sokszor egy rövid történetbe egész lovagregényt sűrít. A hátborzongató, szokatlanul morbid sztorikban különösen szép és erőteljes költői képek emelik fel az olvasót, és serkentik tovább bolyongásra az idők kezdetéig nyúló rengetegben.

Hogy miért ősi, miért forrásértékű a Mabinogion, és miért nem merül fel a gyanúja annak, hogy hamisítvány? Hiszen a gimnáziumból emlékszünk még a skót James McPherson-ra, aki a saját verseit sütötte el a híres Ossziáni Énekek ürügyén. Ám mindamelllett, általa kapott gellert a kelta kultúra, mert az Osszián-énekeket egész Európa megismerte, és a 18–19. század lelkes közönsége a görög Homérosz méltó északi rokonát látta bennük. Talán az volt az első kelta-renaisszánsz, Ossziánt a mi Arany Jánosunk is idézi Ősszel című melankólikus versében: „Maradj Homér, fénydús egeddal, Maradj te most!... Jer Osszián, Kődös, homályos énekeddel.”, persze hatott sajátjaikra, Shakespear-re, Yeats-re is a kelta kultusz. Szóval miért gondolhatjuk, hogy a Mabinogion eredeti? Például azért, mert Lady Guest óta többször lefordították angolra, legutóbb 2007-ben, s a walesiek nemzeti büszkesége, körülbelül olyan, mint nekünk a Képes Krónika vagy az Arany János-féle Toldi. Mindenki ismeri, tudja, alap. Ezen a címen: Mabinogion.

A Mabinogionban keveredik a pogány keltaság, a középkori keresztény kultusz, meg a 19. századi romantika. Mindezekelőtt van benne egy sor archetipikus csemege: a bölcs férfi alakja például, aki a hőst tanítja; aztán az ifjú hős, meg az elcserélt, váltott gyermek esete; az önfeláldozó királynő,

az anya, akinek meghal a gyereke, vagy elrabolják. Nem éppen a középkori keresztény erkölcsi norma vezérli Írország keletkezésének tényközlését sem: öt asszony öt fia felcseperedvén az anyákkal hál, és így népesítik be Írországot. A pogány kultuszokra utaló kelta specialitások között kiemelt érdemel például a tűzbe dobott ember, meg a levágott fej, ami beszél. Tipikusan kelta motívum az egyik állatból a másikba változás, meg az is, hogy az ember beszáll egy csónakba és áthajózik a túlvilágra. A vizek, a hidak, az erdők, a barlangok, az égő fa, nos, ezek egyébként világok közti átjárók. A képzeletünket megragadó képek közül megemlítem még két kedvencemet: a tenger felett árbocokból, vitorlarudakból nőtt erdő; a hegy a testvérbátyám, a tavak az orom két oldalán, a szemei.

Amit az olvasó ajándékba kap a Mabinogiontól, az, hogy rádöbbsenti, a változások és megpróbáltatások ellenére az élet szépséges, óriási folyam, és nem ér véget a saját határainknál, amibe hajlamosak vagyunk minduntalan beleütközni.

(Szepesi Dóra)

Mabinogion, walesi regék

Fordító: Farkas Bíborka

Eredeti iniciálék, illusztrációk és borítótér: Csonka Erzsébet

Kiadja a Castellanum ZRt.

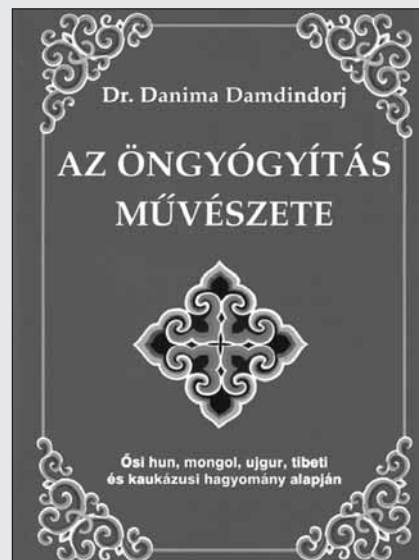
256 oldal, 3500 Ft

Dr. Danima Damdindorj

AZ ÖNGYÓGYÍTÁS MŰVÉSZETE

Az Öngyógyítás művészete egy magyarországon praktizáló mongol orvosnő kutatómunkájának az összegzése.

Ősi hun, mongol, uigur, tibeti és kaukázusi hagyományok alapján illetve betegségek szerinti bontásban kereshetjük benne a megfelelő gyógymódokat. A könyv kézirat jellegű kiadványként nagy példányszámban fogyott a betegek körében.

Ára: 2200 Ft Belső Ösvény Kiadó

Telefon: 06-20-427-4220. E-mail: ddanima@yahoo.com

Honlap: www.danima.try.hu

A könyv kapható Lira, Libri és Alexandra könyvesboltokban.

A www.bookline.hu-n lehet rendelni postán is.

Választott elődök

■ A térképpel, iránytűvel felszerelt kiránduló felmászhat a Pilisre, a Nagykevélyre, akkor sem lát annyit a kanyargó Dunából és a körülötte domborodó és elterülő tájból, mint a fölötte köröző sárkányrepülő. Ilyesféle a múlt nagyjait szemlélő irodalomtörténész meg az esszéíróként megnyilatkozó költő viszonya is. Egyfelől a fölkészült filosz irányjelző apparátusa – a líra nyelvét filozófiára fordító technikai szótár és a részletekben eligazító, rendteremtő kategóriák –, másfelől a költő személyes tapasztalata és művészi önismerete. Egyik a másikat nem pótolja, de jótékonyan kiegészíti a költészettel való ismerkedésünkben. A költő-esszéíró otthon van ott, ahol a filológus tájékozódik és átjárókat, összefüggéseket kutat.

Ágh István úgy beszél három kedvencéről – Balassiról, Csokonairól és Adyról –, mint atyjafiáról, akiknek gondjait baját testvéri közelségből ismeri, s mint aki költőként maga is átélte meghasonlásaikat és töprengéseiket, ritka idilljeiket.

Van-e közös a három klasszikusban? A kiválasztás nemcsak értékrendi természetű (egy Vörösmarty–Babits–József Attila vagy egy Berzsenyi–Petőfi–Szabó Lőrinc hármassal sem igen maradna el ettől a triásztól, s mondhatnák továbbit is). A választás a szerző egyéniségéhez és a nemzeti sorsmodellhez illeszkedik. Közös bennük az elkeseredett küzdelem a pusztaság létezéséért, úgyszintén az eredendő zsenialitással szervülő európai műveltség. Balassi, Csokonai és Ady tanulékonyasága nem csökkentette, hanem táplálta és fokozta e költők öntörvényűségét.

Nem véletlen, hogy a régiek közül bennük talált Ágh István rokonlélekre. Hármukról írva önmagáról is vall – olykor mintha töredelmet gyakorolna, vezekelve, amikor gyarlóságokról szól. Nemcsak tényyszerűnek, hanem őszintének is érzem: több ez, mint a tárgyilagosság. Tudományosan is megbízható közben: elismerésre méltón fölkészült irodalmárnak bizonyul, ha nem is csatol esszéihez több kutyanyelvre való lábjegyzetet. A Csokonai-fejezetben korképet is ad kétszázvalahány évvel ezelőtti irodalmunk forrongásáról, a holdfényes lelkű Csokonai-elődről, Ányosról és másokról. A hivatásos irodalomtörténész okulhat sokatmondó, tömör fogalmazásából, kifejező stílusából. Szerb Antal, Németh László avatta így művészetté az irodalomtörténet-írást.

Ady-fejezetét olvasva, váratlanul beugrik: de hiszen Ágh István első verseskönyve, a Szabad-e énekelni? Ady híres verssorát visszhangozza: „Szabad-e sírni a Kárpátok alatt?” Föltételezem, hogy a rájátszás tudatos, de ha első bepillantásakor önkéntelen volt, akkor Ady „súgott” neki. Az én időm is ritkán pereg Ady-versek nélkül, s úgy látom a költőt, mint Ágh: tanulni kell őt egy életen át (Csokonait, Balassit is persze). Kimeríthetetlen kincsestár, új és új meglepetésekkel. A szerző ismert verseket is a kedvenceink közé emel azzal, hogy

Ágh István FÉNYLŐ PARNASSZUS

NAP KIADÓ

személyesebbé teszi olvasatát, mint amikor csak ringatózunk a versgondolat hullámain. Engem most megajándékozott például a Krisztuskereszt az erdőnnel. Kontrasztot nagyvonalúbban elhelyezni nem lehet, mint ahogy ez a sor hangzik az érmindszenti kocsiszánon egymáshoz támasztott vállal síkló két emberről: „Apa, fiú: egy Igen s egy Nem”. Az iskolában elkoptatott vers, A téli Magyarország is fölragyog Ágh kommentárja nyomán – neki, mint kisdíáknak, ezzel kezdődött a Költészet. Felejthetetlen, ahogy Bartók Kékszakállú hercegéhez vonja Az alvó csók-palotát s a vele rokon verseket. Talál újat a poétikai alpműben, Csokonai Tartózkodó kérelmében, Balassi udvarló és istenes verseiben is. És hány rávezetés, rádöbentés még – a „búsmagyar” Négyöt magyar összehajol, a magyar nótával kacérkodó Sirasson meg. „Ki tudja, hányszorosa a versből áradó szuggesztiónak az alkotó energia, s mekkora életerő s miféle lelkiállapot szükséges a létrehozandó műhöz?”

– teszi föl a kérdést a Föl-földobott

kőről. A „költői kérdés” magában hordja választát.

A három életmű hatalmas arányokkal bontakozik ki előttünk – fenséges összhatással, az életrajzok megkapó adalékaival s a versek eddig csak felületesen érzékelt részletszépségeivel. Közhelyek semmisülnek meg, s nyerek vissza érvényüket azzal, hogy Ágh a másik költő verseiben mossa meg arcát (József Attilával mondva). A költő-irodalmár nemcsak gyönyörködik nagyjaink műveiben, nem csupán titkaikon töpreng, hanem érezteti, hogy munka közben saját, sok irányban kiterjeszhető ihletét is táplálja tragédiáik és verseik pelikánvérrel. A megszenvedettség nyűgözi le minduntalan Ágh Istvánt. Szédületes a végeken vitézkedő, adósságokban vergődő, sorsa jobbra fordításáért bűnre is képes, férfiúi érzelmeiben reneszánsz költőfejedelmeként ékeskedő, erőszakosságait megalázkodásra fordító Balassi hatalmas érzelmi skálája és majdhogynem előzmények nélkül álló formaművészete. Megjelenik a férfiideálnak keszeg és csúnyácska, ám szellemében Európa élén járó fiú, Vitéz Mihály, akinek szárnyat adott a doktori tudás, miközben doktrinerek próbálták a sárba rántani. Nála is mennyi pedig a „gyarlóság”: volt mersze, hogy tehetségét névnapki köszöntők aprópénzére váltva kísérelje meg elsőként honunkban azt, hogy költészetére alapozza egzisztenciáját.

Ághot egy Ady-vers készítette arra kisdíák korában, hogy ő is szavakat adjon olyan érzéseinek, amelyeket csak a vers fejezhet ki. Esszéi arra vezetnek rá, hogy Balassi, Csokonai, Ady nemcsak nekünk, hanem rólunk is szól – verseik hozánk tartoznak, mint az első csók íze az életünkhöz.

Alföldy Jenő

Ágh István: *Fénylő Parnasszus*
Esszék Balassiról, Csokonairól, Adyról
Nap Kiadó, 2008. 322 old.

Külföldi irodalom

... pokolra kell annak menni

■ A húszas évek Barcelonája különös elegye mennynek és pokolnak. Gaudí épülő székesegyháza és sötét sikátorok, fényes paloták és elhagyott udvarházak a kárhozott lelkek városának díszletei, ahol bármi megtörténhet, hiszen valószerűtlen ködbe burkolózva a képzelet és a valóság határán lebeg. Barcelona, a szépséges szörnyeteg láncolja magához a tehetséges, ám meglehetősen zaklatott életet élő fiatal újságíró, David Martint, akinek sikert, hírnevet, barátságot, szerelmet ígér, ám mindennek ára is van – cserébe a lelkét kéri.

Carlos Ruiz Zafón második magyar nyelven megjelent regénye ott ér véget, ahol *A szél árnyéka* elkezdődött, az első könyv helyszínei és szereplői mellett a hangulat is átszivárog az Angyali játszma, ami egyáltalán nem baj, hiszen nagyon sokan – a könyves tematika mellett – éppen a misztikus hangulat és a rejtelmes cselekményszövés miatt kedvelték meg a kortárs spanyol lektúr- és szépirodalom határán egyensúlyozó szerző korábbi könyvét.

A tematika tehát továbbra is az irodalom, melyet Zafón még egy szállal bővít: a regény hőse a saját bőrén tapasztalja, hogy aki író akar lenni, annak

a pokol erőivel kell cimborálnia. Az író a hírnévért (azért, hogy nevét nyomtatásban lássa) a lelkét is képes eladni, ám Martinnak nemcsak a lelkével, és egészségével, hanem a nevével is fizetnie kell hiúságáért. Így kétszeresen is megvalósul a szerző halála: bármennyire is vágyik a halhatatlanságra, elveszti valódi nevét és identitását, hiszen egyszerűen a havi rendszerességgel megjelentetett ponyvaregényeit álneven adják ki, másrészt ténylegesen is életveszélyben van, agyában daganat növekszik, ami minden hiú evilági vágyának végére kíméletlenül pontot tehet. Már csak a csodában reménykedhet, ami azonban nem a szépséges Cristina szerelmében, hanem egy ördögi mosolyú könyvkiadó, Andreas Corelli személyében realizálódik. A rejtélyes francia kiadó hatalmas vagyont és örök hírnevet ígér, cserébe nem kér mást csak egy könyv megírását, amely alapjaiban forgatja fel az ember világról alkotott gondolkodását, hitét.

Zafóntól megszokott módon az *Angyali játszma*ban is a könyvek és a halhatatlanság kérdése kerül a misztikus elbeszélés középpontjában. Az Elfeledett Könyvek Temetőjének bábéli könyvtárában elveszett lelkek bolyonganak megváltást keresve. Martint az idősebb Sempere viszi el ide, ahol a fiatal író rátalál a végzetére, a könyvre, amely egész életét megváltoztatja.

Az ellentétek – menny és pokol, fény és sötétség, élet és halál, fehér és fekete – kettőségében küzd David Martín az életéért és a szerelméért egy ördögi anyállal, akiről nehéz megállapítani, hogy valóban létezik-e vagy csak az író bomlott elméjének szüleménye. Az E/1 személyű elbeszélés ugyan a hitelesség látszatát kelti, az olvasó azonban Grandes felügyelőhöz hasonlóan mindvégig gyanakszik: lehet, hogy Martín regényeihez hasonlóan saját élettörténetét is csak vizionálja, hogy félrevezesse a rendőrséget és minket, olvasókat?

Nem csak azért érdekes

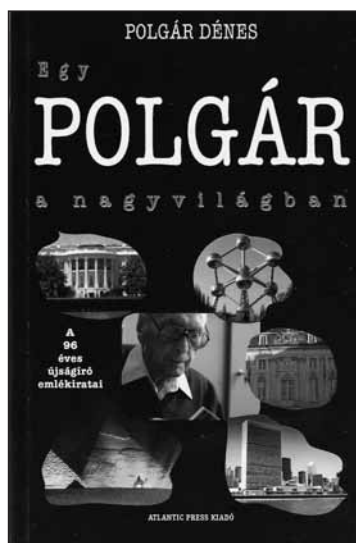
könyv az Angyali játszma, mert minden tökéletesen a helyén van a regény szerkezetében, hanem azért is, mert amellet, hogy az emberi lét alapvetőnek vélt hittételeit ördögi módon megkérdőjelezi, bosszantóan sok nyitott kérdést is hagy maga után, ami persze zavarja az olvasót, ugyanakkor arra is ösztönözheti, hogy újra meg újra kézbe vegye a könyvet – hátha egyszer sikerül kibogozni a misztikum kódéba vesző összekuszálódott szálakat.

P. Z.

Carlos Ruiz Zafón:
Angyali játszma
(Fordította Latorre Ágnes)
Ulpius-báz Könyvkiadó
666 oldal, 3999 Ft

Memoár Vasfüggönyön innen és túl

■ Alig több mint két hónap-

pal élte túl Egy Polgár a nagyvilágban című könyvének tavaly őszi bemutatóját, s három hónap múlva töltötte volna be 97. életévét a legidősebb – Rózsa Ferenc- valamint Pulitzer-éremdíjas, MÚOSZ Aranytollas magyar újságíró, Polgár Dénes. A Magyar Távirati Iroda kairói, washingtoni, bonni és brüsszeli tudósítójaként eltöltött évek háttéréről ír e kései könyvében, amiről annak idején magyar újságolvasó, tévéző a „vasfüggönyön innen” nemigen értesülhetett. Amikor

nem a nagyvilágban járt, a Magyar Televízió A Hét című műsorának főszerkesztőjeként a nagyvilágot mutatta meg a nézőknek. Munkásságát a Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztje kitüntetéssel is elismerték.

Így ír könyve előszavában: „Hogy miért írtam meg ezt a könyvet? Nos, sokan biztattak az elmúlt években, hogy ne tartsam magamban az élményeim és tapasztalataimat egy izgalmas és nagyon ellentmondásos korszak eseményeiről, amelyekről mindenki hallott vagy olvasott, s amelyeknek én szem- és fültanúja voltam. ... vannak történetek, amelyeket senki nem tud majd helyettem elbeszélni. Így aztán külső és belső kényszerek vezettek el oda, hogy 96 évesen újból neki kezdjek a munkának és közreadjam a megemlékezéseknek ezt a füzérét.”

Az '56 utáni „szomorú ország szomorú fővárosát” a kairói Gezira-szigeti átmeneti lakhelyre cserélő újságíró ötven évvel a történetek után osztja meg akkori meglepő élményeit az olvasóval: miért köszönt az újságár „Heil Hitler!”-rel a magyar követség szöke beszálltjainak, vagy miért került Magyarországnak az általunk épített nílusi erőmű javítása 7000 helyett 70 000 fontba? A legizgalmasabb állomáshely azonban Washington volt. Az 1960-as, máig emlékezetes ENSZ-közgyűlés, ahol Hruscsov a cipőjével verte

az asztalt, Castrónak pedig „nem találtak” szállodaszobát. Tudósíthatott a kubai rakétavásárlásról, Kennedy elnöki beiktatásáról és a dallasi tragédiáról. Az (akkor még) Nyugat-Németország piciny fővárosában, Bonnban szinte nem volt vezető politikus, aki ne fogadta volna szívesen őt. Erre az időszakra esett egy, a magyar állam által kihagyott óriási lehetőség... Ki a NATO ura? – tudhatjuk meg tőle brüsszeli tudósítóként, még az EU-előd Közös Piac idején, és emlékezik egy nagy alma-

üzlet meghiúsulására is.

„A forradalom után kialakult helyzetben jóformán elzárták Magyarország lakosságát a nyugati világban történt eseményektől” – emlékezik Polgár Dénes arra a hat évre, amikor az MTV A Hét műsorának főszerkesztője volt. Ennek ellenére kiharcolta, hogy a műsor munkatársai a nyugati világ eseményeiről a helyszínről számolhassanak be. Vezető politikusok és világhírű művészek fogadták a kis szocialista ország újságíróját és stábját.

Nem hiányoznak a könyvből a magánéleti epizódok és a kollégáknak szóló, rendkívül hasznos tanácsok sem, mindazonáltal nemcsak újságíróknak és a külpolitika iránt érdeklődő olvasóknak nyújt érdekes olvasmányt, hanem azoknak a mai fiataloknak is, akiknek már történelem a „hidegháború” és a sajtócenzúra.

Az MTI Örökös Tudósítója még megérhetett egy világ-szenzációt, amit washingtoni tudósítóként elképzelni sem merészelt: Barack Obamát választották az Egyesült Államok elnökévé.

Hegedűs Eszter

Polgár Dénes:
Egy Polgár a nagyvilágban
Atlantic Press Kiadó
215 oldal, 2780 Ft

Szociológia

„Magunknak köszönhetjük”

■ Közhelyeinket ezúttal fogalmazzuk meg szikár szűkszavúsággal. Magyarország közel 20 évvel ezelőtt generális változáson ment át. Ez – mint sokak számára tudható – mélyrehatóan átírta hazánk politikai és gazdasági viszonyait, de még mennyire! Az is széles körben ismert, hogy a Nagy Fordulat nem csupán minket érintett; a szovjet blokk egykori államai, történelmi léptékekkel mérve, szinte ugyanazon pillanatban váltottak rendszert. Az sem titok, hogy köztársaságunk gazdaságilag bizonyos helyzeti előny-

nyel startolt az új (már nem lenini) úton a régió többi államához mérve, így – évekig – afféle mintaországnak számított kerek e világon – a környezetéhez képest, annál is inkább, mert amaz indulási fórt azzal is megfejelte, hogy a piacgazdaság kiépítéséhez elkerülhetetlen drasztikus lépéseket hamarabb tette meg, mint a térség többi alakulata. Ám pozicionális előnyünket „sikerült” úgymond „elköttyavetyélni”, s ennek okai számosságok. Igaz ugyan, hogy az egymást követő kormányok gazdaságpolitikája szinte permanensen több sebből vérzett/vérzik, ám valamiféle döntéshozói hibahalmaz eredményeként szemlélni a végbement folyamatot fatális hiba lenne. Ám az is faktum, hogy a turáni átok forrásvidékén keresni az okokat emez időnként mélyrepülésbe csapó bukdácsolást szemlélve – szintén a baklövés minősített esete volna. Hogy aztán miként tekeredett ökonómiaink vadszörlője a belső (honi) és külső világ makrancosan dinamikus karójára: ez bizony olyan szerzteágazó kérdés, hogy igazán felkészült, komoly „profiknak” is eltérőek (lehetnek) a szempontjaik, megközelítéseik, konklúzióik. Az a jó persze, ha mindezek mintegy kiegészítik egymást, ha a dolgok megértésére oly szomjas olvasó nem egy belterjes szakmai vita kelletős közepén találja magát, eligazodni vágyván e viharos mocsárban.

Nos, erről szól, ebben segít e

könyv. A szerzők kimondatlanul is vallják a régi, cáfolhatatlan igazságot: semmi sem ismerhető és érthető meg önnön – és környezetét – története nélkül. Válságok, stabilizációs törekvések, reformkísérletek sajátos elegye a gazdaságtörténetünk – és, tegyük hozzá – nem csak az elmúlt néhány évtizedben.

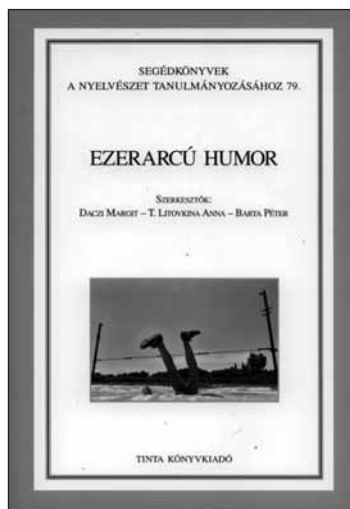
Itt nem hat szereplő keres szerzőt, hanem hat kiváló szakember (Muraközy László, Antal László, Györffy Dóra, Török Ádám, Bokros Lajos, Csaba László) tanulmányai álltak össze egy kiváló köteté.

Sz. J.

Fecseg a felszín és hallgat a mély
Tudatok és tudatalattik
a gazdaságpolitikában
Akadémiai Kiadó, 298 oldal,
2940 Ft

Humor

Tudós módon a humorról

■ Nehéz humor nélkül élni. A humor egyaránt jól jön kellemes és kellemetlen helyzetekben. Ha magunk nem is műveljük aktívan, a hétköznapok során másokéval mindenképp találkozunk. Ha nem értjük meg, akkor a közlések egy fontos oldaláról nem veszünk tudomást.

A humor vizsgálata univerzális. Tanulmányozzák a nyelvészet, a néprajz, a pszichológia, az irodalom és a művészetek kutatói. Jelen kötet a I.

Magyar Interdiszciplináris Humorkonferencia előadásait tartalmazza, melyet a Pécsi Tudományegyetem Illyés Gyula Főiskolai Karán tartottak 2007. szeptember 13–14. között.

Az előadások foglalkoznak többek között az 1956-os magyar akasztófahumorról és az orosz fekete humorral, az állatviccek kulcsszavaival, a posztjugoszláv viccekkel, a szójátékkal, s több tanulmány tárgyalja, több nyelv anyagán a közmondásokat elferdítő antiproverbiumokat.

A humor-fogékonyság tekintetében bizonyos eltérések figyelhetők meg a világ különféle kultúrái között. Nem véletlenül születtek olyan sztereotipikus megfogalmazások, mint „angol humor”, amivel egyfajta száraz, fanyar humort szokás jelölni; vagy a „francia szellemesség”, ami a már-már szellemi akrobatamutatványt igénylő emelkedett társalgás egyik kelléke volt a francia arisztokrácia körében. A kötet egyik izgalmas tanulmánya azt tárgyalja, hogy miért nem nevetnek a vicceinken a japánok?

A humor bizonyos formái bejárják a világot. Jó példa erre a magyar politikai viccek megjelenése Romániában. A tudós elemzésekben használatos a „humor szemantikai szkript-elmélete” és a „garden path (kerti ösvény) modell”.

Ami a kötetben sokat emlegetett antiproverbiumokat illeti, ezek eszköze lehet egyetlen szó cseréje (A baj nem jár egyedül/hegedül, Nyugtával/Buktával dicséred a napot), egyetlen hang cseréje (Ha lúd/rúd legyen kövér, Bajban /Vajban ismerni meg a barátot), egy hang kiesése (A gyakorlat teszi/eszi a mestert, Holló/Olló a hollónak nem vágja ki a szemét, Szegény ember vízzel/izzel főz) stb.

K. S. A.

Ezerarcú humor
Szerkesztette Daczi Margit–
T. Litovkina Anna–Barta Péter
Tinta Könyvkiadó, 318 oldal,
2940 Ft

Mérlegkészítés válságidőben

■ A világ nem tanult az ENRON botrányból. Hiába hozták meg Amerikában a SOX (Sarbanne- Oxley) törvényt, hiába szigorították a nemzetközi számviteli és könyvvizsgálati standardokat, a bankárok nem okultak. Az ingatlanhitelezésből kinőtt, és napjainkban általános gazdasági válsággá fejlődő hitel- és pénzpiaci válság elkerülhető, vagy mérsékeltőbb lett volna, ha érvényesült volna az előírt óvatosság elve, a szükséges tartalékok megképzése, és az előrelátható veszteségek folyamatos leírása. Saját véleményem szerint egyszer azt is megtudjuk, milyen szerepe van az információs technológiai forradalom által felgyorsult világméretű bankközi információáramlásnak, és a valószínűsíthetően technikailag lemaradt nemzeti pénzügyi ellenőrző szervezeteknek a hitelválság kialakulásában.

Sokan úgy vélik, hogy a mostanában készülő 2008. évi mérlegbeszámolóknak nincs sok köze a napjainkban elmélyülő pénzügyi és gazdasági válsághoz. A könyvszakma számára a mindig erős évvégi könyvforgalom tompította a negatív hatásokat, átmenetileg feledtette az alapvető szerkezeti problémákat, a kiadók készleteinek tartós növekedését, likviditásuk romlását. Megnyugvással töltött el mindenkit az államcsőd elkerülése, a könyvesek, de az ország lakói sem érezték meg a karácsonyi nagy bevásárlásban a kezdődő vihar előszelét. Mintha távcsövön néztük volna a tönkremenő nyugati bankokról, autógyártókról szóló híradásokat. A könyvértékesítésben, a lakosság vásárlásaiban tavaly még nem történt drasztikus visszaesés. Mondhatják, hogy az előző évről készülő pénzügyi jelentés – mint beszámolás egy viszonylag normális évről – nem kapcsolódik a jelen problémáihoz. Ez egy általánosan elfogadott nézet, a mérlegkészítéssel lezárunk egy időszakot, és kezdjük ismét a bevételszerzést, eredményelérést a nulláról. Mintha a beszámolóknak nem lenne üzenetük a jövőre nézve. Mintha a december 31-i mérlegértékek nem lennének nyitóadatai a folytatásnak.

Bizonyítandó azt, hogy ez a nézet mennyire nem állja meg a helyét, a számviteli törvény két alapelvét idézem, először a vállalkozás folytatásának elvét, és majd az óvatosság elvét.

A beszámoló elkészítésekor és a könyvelés során abból kell kiindulni, hogy a gazdálkodó a belátható jövőben is fenn tudja tartani működését, folytatni tudja tevékenységét, nem várható a működés beszüntetése, vagy bármilyen okból történő jelentős csökkenése. (2000. évi C. törvény a számvitelről 15§ (1))

Vajon mit gondoljunk 2009 elején a belátható jövőről, meddig látunk előre? Kijelenthető-e, hogy a tevékenység jelentős csökkenése nem várható ezen időtartam alatt? A válaszadás a feltett kérdésekre nem a mérleget összeállító könyvelő dolga, hanem a tulajdonosok, az ügyvezetők felelőssége. A törvényben rögzített alapelv egyrészt arra utal, hogy ha a rendes gazdálkodási folyamat megszakad, akkor nem a rendes éves beszámolót kell elkészíteni, hanem át kell térni más törvények által előírt procedúrákra (átalakulás, végelszámolás, felszámolás). Másrészt határozottan előírja a folyamatos jövőbeli működés megígérését. Ezt a könyvvizsgálók részére a vezetők a teljességi nyilatkozatban írásba is foglalják az alábbiak szerint:

Nem tervezzük termékek gyártásának leállítását, és nincsenek más olyan terveink vagy szándékaink sem, amelyek fölösleges vagy elfekvő készletet eredményeznének, és nincsen olyan készlet, amely a nettó realizálható értéket meghaladó értékkel szerepel a pénzügyi kimutatásokban. (580. témaszámú Magyar Nemzeti Könyvvizsgálói Standard a Vezetés Nyilatkozatairól melléklete.)

„Gazdasági szakemberként javasolom minden kiadóvezetőnek a készlet és a vevői tartozások alapos elemzését. Többszöri felszólítás ellenére be nem folyt követeléseket hitelezési veszteségként le kell írni, az évek óta eladhatatlan könyveket selejtezni szükséges.”

A vezetés nyilatkozata nem mentesíti a könyvvizsgálót az önálló értékítélet alól. Önálló standard foglalkozik a vállalkozás folytatásával. E szerint a jövőre vonatkozó becslést legalább egy év időtartamra kell elvégezni. A pénzügyi jelentést nyilvánosságra kell hozni. Valóban egy-két kattintással a hitelezők, a vevők és szállítók, az összes érdeklődő megnézheti a cégnyilvántartásban – egyelőre nem ingyen – az őt érdeklő társaság cég- és mérlegadatait. Abban áll az idézett alapelv jelentősége, hogy a két mérleg közötti időben lekért információ felhasználható legyen. A könyvvizsgálóknak kifejezetten kötelességük figyelemfelhívással, vagy korlátozott minősítéssel auditálni, ha e téren lényeges veszélyt észlelnek.

Térjünk át az óvatosság elvére:

Nem lehet eredményt kimutatni akkor, ha az árbevétel, bevétel pénzügyi realizálása bizonytalan. A tárgyévi eredmény meghatározása során az értékvesztés elszámolásával, a céltartalék képzésével kell figyelembe venni az előrelátható kockázatot és feltételezhető veszteséget, akkor is, ha az az üzleti év mérlegének fordulónapja és a mérlegkészítés időpontja között vált ismertté. Az értékcsökkenéseket, az értékvesztéseket és a céltartalékokat el kell számolni, függetlenül attól, hogy az üzleti év eredménye nyereség vagy veszteség. (Számviteli törvény 15§ (8))

Hát ez egyértelmű „kell”, akár nyereségen, akár veszteségen állunk.

A 2009. év nem kezdődik jól. A hírek a munkahelyek bezárásáról, a lakosság növekvő pénztelenségéről, a korábban nem várt devizaárfolyamok miatti eladósodásáról szólnak, mindez a könyvek iránti fizetőképes kereslet eséséhez vezethet. A könyvkiadók észlelik terjesztő partnereik romló fizetési hajlandóságát, valószínűsíthetik a felgyülemlett könyvkészletek miatt bekövetkező leárazási hullámokat. A leárazások a legnagyobb bolthálózáttal rendelkező terjesztőknél már az elmúlt évben elkezdődtek. A készletek növekedése, a forgás lassulása a kiadók többségénél évek óta tart. Azonban csak elvétve találni mérlegeikben értékvesztésre, céltartalék alkalmazására utaló jelet. A szakma belső strukturális problémáihoz most még hitelszűke és pénzhiány is kapcsolódik. Az állam is bajban van, a kultúra megsegítése nem időszerű. A könyvszakmát kívülről, a fizetőképes vásárlóerő csökkenése oldaláról közelítő negatív hatások összekapcsolódhatnak a belső okokra visszavezethető túlkínálattal. A mélyülő válságfolyamat gyorsaságát és mélységét nem vállalom a könyvszakmában meghatározni, mert jóslás lenne, de biztos, hogy befelé tartunk. Eljött tehát a leírások és tartalékképzések ideje. Igen, már a 2008. évi beszámolóiban gondoskodjunk erről!

Gazdasági szakemberként javasolom minden kiadóvezetőnek a készlet és a vevői tartozások alapos elemzését. Többszöri felszólítás ellenére be nem folyt követeléseket hitelezési veszteségként le kell írni, az évek óta eladhatatlan könyveket selejtezni szükséges. A bizonytalan, de behajtható követelésekre, és az önköltség alatti áron (ezen az extra árréssel csökkentett kiadói árat értem) még eladható könyvekre képezzünk értékvesztést. Gondoljunk arra, hogy a most meglévő és megjelenő könyveink egy része a következő években selejtezés sorsára fog kerülni, ennek a jövőbeni veszteségnek fedezésére képezzünk céltartalékokat. Legjobb módszer a könyvkészlet korösszetételét megvizsgálni, és megfelelően megválasztott kulcsokkal bizonyos hányadokat meghatározni.

Mindezen tartalékképzések és leírások természetesen veszteséget jelentenek a nélkülük számított 2008. évi eredményhez képest, ugyanakkor megfelelnek az óvatossági elvnek. Most arról van szó, hogy a bizonytalan jövő miatt az eddigieknél nagyobb leírásokra van szükség. Ezzel biztosíthatjuk a 2008. évi mérlegbeszámoló valós tartalmát, megfelelését a vállalkozás folytatása és óvatosság elveinek.

Azt gondolom, nehéz évek következnek a könyvszakma terjesztőire és kiadóira. A társaságok működésének biztosítása és egyben az értékképző kiadói műhelyek átmentése szigorú gazdálkodást igényel. A fentiek szellemében már a 2008. évi beszámoló összeállításakor gondoljunk erre.

Dr. Bódis Béla

A fordítás

■ Bár magam több, kisebb terjedelmű fordítást készítettem el munkáim során, a Szak Kiadó Nyelvinfo sorozat 3. kötetének elolvasása után úgy gondolom, ez a kétszeres könyv – Kis Balázs és Mohácsi-Gorove Anna munkája – kiváló támpontot nyújthat mindazok számára, akik önálló vagy cso-

portos fordítási munkákkal dolgoznak, vagy a közeljövőben ezzel kívánnak foglalkozni.

Mint a kiadó könyveinek egy része, ez a könyv sem nélkülözi az olvasó legalapvetőbb számítástechnikai hozzáértését: minimális számítógép-használati, szövegszerkesztői, táblázatkezelői ismerettel már haszonnal forgathatja ezt a kiadványt. Ezek mellett a szerzők, az általuk kiemelt, két „fordítóprogram”, a Trados és a MemoQ használatának ismertetésével is igyekeznek azoknak a fordítóknak segítséget adni, akik még nem ismerik a megfelelő módszereket vagy korábbi fordításaik elkészítése sok időbe, pénzbe került.

Az írók öt nagyobb fejezetben mondják el a szövegátültetés különböző technológiáit, módszereit, aszerint, hogy a fordítási feladatokat önállóan vagy többen végzik, illetve mindezeket a munkákat hagyományos vagy úgynevezett fordítómemóriák alkalmazásával teszik. Minden fejezet időrendben vázolja fel a feladatok sorrendjét az előkészítésnek, a fordításnak és az utómunkáknak megfelelően, így kalauzolvá végig az olvasót. Az egyes részeket három „szereplő”-vel (projektvezető, fordító, lektor) további részekre tagolják, melyek a szereplőknek szóló feladatokat, legfontosabb tudnivalókat tartalmazzák. Ez alól kivétel az ötödik, weblapok fordításáról szóló szakasz, mely am blokk mindenkire szól.

A kötet végén 4 függelék segít többek között megismerni néhány segédprogram nevét, a magyar MemoQ kisebb beállítását, valamint néhány idekapcsolódó kifejezést és szót.

Egy szó mint száz: pontos, ötletes, minőségi fordítást számítógép még mindig nem csinál, de itt van egy útmutató annak elkészítéséhez.

Csokonai Dániel

Kis Balázs – Mohácsi-Gorove Anna:
A fordító számítógépe
Szak Kiadó, 380 oldal, 2008, 6000 Ft

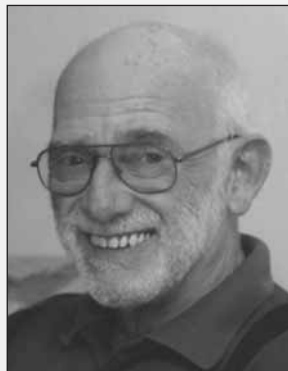
Már harmadszor mondom: ebben az országban minden minket minősít. Minden, ami jó, minden, ami rossz. Minket, mert a mieink kormányoznak. Azok, akiket szavazatainkkal mi segítettünk a kormánykerékhez. Ami itt történik, rólunk állít ki bizonyítványt. Ha jól teszik a dolgukat, fölemelhetjük a fejünket, hiszen képviselők demokrácia van: minket képviselnek. Ha hibáznak, mi szégyenkezhetünk, helyettük is.

Magyarországon jóval több, mint ezermilliárd forintot rabol el a többi állampolgártól a korrupció (vezető közgazdászok becslése, köztük tudományos kutató is, volt pénzügyminiszter is, baloldali is, jobboldali is akad, plusz az International Transparency 2008-as jelentése), ez majdnem annyi, amekkora megszorítással most szépen kísérelhetnánk a válságból. Hogy kérhet megértést, türelmet, áldozatvállalást a kisembertől, a szegényektől, a saját szavozótáborától az a vezetés, amelyik eltűri, hogy az országot, a nemzetet lelkiismeretlen gazemberek ilyen vészterhes időben meglopják!

És minket minősít az ezermilliárdos nagyságrendhez képest minden pitiáner ügy is, amibe belebotlunk. Milliós, tíz, húszmilliós kicsi lenyúlásokból, és szemérmetlenül nagy korrupciókból jön össze az az ezermilliárd, amibe előbb-utóbb belerokkan az ország. És mind sárosak vagyunk, akik a vállunkat vonogatjuk, akik nem akarunk belekeveredni, akiknek „van elég bajunk”, és „kisemberek vagyunk mi ehhez!”, meg ilyen válságos, munkanélküli időkben, amikor a közalkalmazottat is simán kirúghatják –, hát nem! Okos ember nem hall, nem lát, nem beszél. Okos ember legföljebb levelet ír egy ismert közírónak, kompromittálja magát ő.

Jó, ez is több mint a semmi.

Egy budapesti, önkormányzati Intézmény belső ellenőrértől kaptam a minap „okos” olvasómtól haragos levelet. A belső ellenőrt senki sem szereti. Tessék arra az ellenszenves, alattomos

Kertész Ákos Mindenképpen minősít

fickóra gondolni, aki Horatio Cain hadnagy szép sógornőjére Yelenára szemet vetett a Miami helyszínelőkben, és mert Horatio félti tőle Yelenát, a belső ellenőr személyes bosszúból, ha kell, ha nem, beleköt a csapat munkájába.

De arra nincs példa még az amerikai filmekben sem, hogy a belső ellenőrnek ne volna jogosítványa. Ez ugyanis Amerikában, ahol a rendszer azért valamennyire működik, nem elnézhető baki, amit egy vállvonogatással el lehet feledtetni, ez nem szabálysértés, kihágás, hanem bűntény, ami szigorú börtönbüntetést von maga után, mert az ilyen illegális ellenőr biztos, hogy valami elkövetésében vagy eltussolásában bűntárs, s ezzel magát a rendszert ássa alá!

Az intézmény, amelyiknek az én haragos, de az igazáért kiállni gyáva olvasóm a munkatársa, nem bűnüldözéssel foglalkozik, itt a belső ellenőr, akit maga a

vezérgazdától nevezett ki, az intézmény gazdasági, műszaki működését ellenőrzi, azokat a karbantartásokat, felújításokat és beruházásokat próbálja a megbízója kezébe átcsúsztatni, ahol a külső vállalkozóval összejátszva jelentős zsozsót lehet lenyúlni. Ahol kigolyózzák az eddigi, korrektül dolgozó céget, és megbízzák a haveri, brancsbeli vállalkozót, aki olyan költségvetést fogadtat el, amiből bőven visszafizethet a vezér és pereputtya zsebébe.

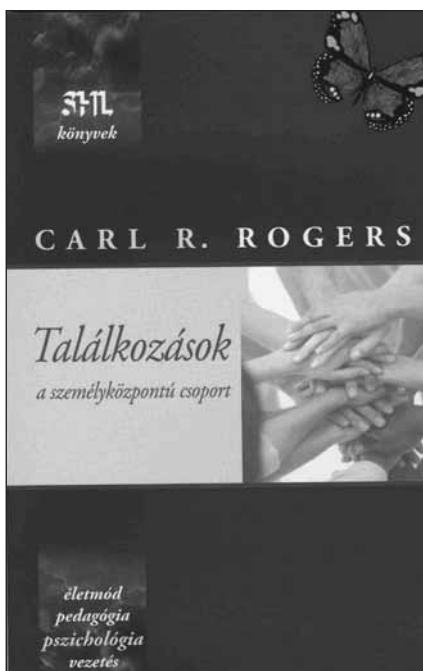
És mit tesz isten, se a végzettsége, se a szakvizsgái, se a bizonyítványai nincsenek meg ahhoz, hogy a törvényes rendelkezések értelmében a belső ellenőr munkakörét elláthassa. Messzire kilóg a lóláb! De tudjuk, akinek a hatalom hivatalát ad, észt is ad hozzája.

Úgy szerettem volna valami fölemelő dologról beszélni, irodalomról vagy más, ily fontos emberi lomról, sajnos a közéleti disznóságok megint elrántottak tőle. De egyet mondhatok: haragos, ám gyáva levélíró helyett nem teszek följelentést. Jelentse az esetet ő, jelentsék a munkatársai.

Az a dolguk!

■ Carl R. Rogers a 20. század egyik legnagyobb pszichológusa. Munkássága több mint húsz évvel a halála után változatlanul ösztönző hatással van a tanácsadók, pszichoterapeuták, pedagógusok, orvosok, vezetők munkájára. Az általa útjára indított személyközpontú megközelítés segíti a szülőket a nevelésben, a házaspárokat a párkapcsolat bensőségessé alakításában, a szervezeteket az élhetőbb, örömtelibb munkakörnyezet kialakításában.

Rogersnek eddig két könyve jelent meg magyarul az Edge2000 Kft. kiadásában. A *Valakivé válni* a személyközpontú megközelítés elméletének és alkalmazási lehetőségeinek széles skáláját mutatja be. *A tanulás szabadsága* a tanulóközpontú iskoláról szól, a *Találkozások* című, bepil-

lantást nyújt a személyiségfejlődést szolgáló csoportok életébe: meggyőzően illusztrálja, hogy a tapasztalati tanuláson alapuló „tréningek” eredményességét nem a „játékok”, biztosítják, hanem az őszinte kommunikáció szabadsága.

FIGYELEM! Carl Rogers AKCIÓ!!!

Carl Rogers csomag, 3 kötet egyben: **Valakivé válni**, **A tanulás szabadsága** és a **Találkozások** című kötet.

Ha most rendeli meg egyben ezen három kötetet, 10.400 Ft helyett már 7.000 Ft-ért az Ön lehet! Az akció a limitált ideig érvényes.

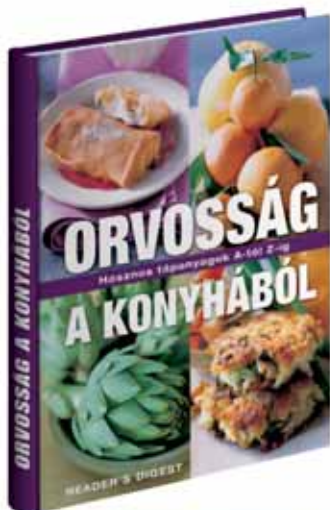
Edge 2000 kiadó
1013 Budapest, Attila út 23.

ORVOSSÁG A KONYHÁBÓL

Napjainkban mind több táplálkozás-szakértő foglalkozik az ételek gyógyító hatásával. Ebből a kiadványból megtudhatja, hogy mindennapi táplálékaink – nemcsak a gyümölcsök és a zöldségek, hanem a hal- és húselekték vagy akár a desszertek – milyen jó szolgálatot tehetnek egészségünk megőrzése érdekében. Az is kiderül, hogyan lehet az élelmiszerek előnyeit a legjobban kihasználni.

- Rengeteg ötlet, hogyan építhet be 50 kiváló hatású élelmiszert a táplálkozásába
- az élelmiszerek 50 gyakori betegségre gyakorolt jótékony hatása
- 100 izletes étel receptje, amelyek növelik a szervezet ellenálló képességét.

• méret: 21 x 28 cm • oldalszám: 352
• ár: 6990 Ft + 1080 Ft postaköltség (közvetített szolgáltatás)

1001 KÉRDÉS ÉS VÁLASZ A TUDOMÁNY VILÁGÁBÓL

Gondolkodott már azon, mi teszi az embert egyedülállóvá az állatvilágban? Milyen lesz az élet a jövő otthonaiban? Tudja, mennyi ideig tart az út a Marsig? Miért van a fának kérge? Igaz, hogy az ősrobbanás hangját még ma is hallhatjuk a rádióban...? Fedezze fel a világot! Lássa új szemszögből az életünket meghatározó környezeti jelenségeket!

Az 1001 KÉRDÉS ÉS VÁLASZ A TUDOMÁNY VILÁGÁBÓL című könyv lebilineselő és tanulságos kalandtúrára hívja olvasóját. Ha kíváncsi rá, mi az, amit az ember jelenleg ismer vagy gondol az őt körülvevő világról, ez a könyv Önnek készült. Egy igazi kézikönyv, amely diákoknak és felnőtteknek egyaránt hasznos és érdekes ismeretekkel szolgál.

• méret: 26 x 26 cm • oldalszám: 416
• ár: 7990 Ft + 1080 Ft csomagolási és postaköltség (közvetített szolgáltatás)

JÁTÉKBAZÁR

Az időjárás a lakásba kényszeríti gyermekeit, de Ön nem szeretné, ha a tévé vagy a számítógép előtt ülve töltenék el szabadidejüket? Akkor ezt a könyvet Önnek találták ki! A Játékbazár segítségével gyermekeink számtalan mulatságos és egyedi alkotást készíthetnek el saját kezűleg. Több mint 100 alkotás közül válogatva kipróbálhatják, sőt fejleszthetik kez ügyességüket. Készíthetnek ajándékokat és ünnepi díszkarácsonyra, álarcot a farsangi bálra, vicces társasjátékokat, de akár indián totemoszlopot és pajzsot, ausztrál bumerángot, ékszereket és bábokat. Garantált szórakozás kicsiknek és nagyobbaknak egyaránt!

• méret: 22 x 30 cm
• oldalszám: 271 • ár: 7990 Ft + 1080 Ft csomagolási és postaköltség (közvetített szolgáltatás)

ELHALLGATOTT TANÁCSOK

Könyvünkben megismerheti 1503 meglepő és bámulatosan egyszerű módját annak, hogyan legyen okosabb, éljen könnyebben és takarítson meg rengeteg pénzt! Csökkentse számláit! Négy egyszerű trükk, miként vessen véget a szerelők magas óradíjjal járó átveréseinek. Törődjön a pénzével! Találja meg a legjobb befektetési lehetőségeket, és dőljön hátra a karosszékében akár egy milliomos!

Nagy utazás – valós áron? Megtudhatja, miként takaríthat meg jelentős összegeket utazásai során az internet segítségével... Találja meg a valóban előnyös ajánlatokat! Ismerje meg az árleszállítások hátterét, hogy tényleg kevesebbet fizessen!

• méret: 25 x 18 cm • oldalszám: 384
• ár: 8990 Ft + 1080 Ft csomagolási és postaköltség (közvetített szolgáltatás)

Az **Alexandra Könyvruházak** sikerlistája
2009. január 23. – február 19.

Szépirodalom

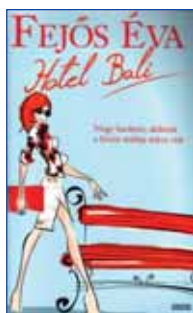
1. Leslie L. Lawrence: *A lőféjű démon 1–2.*
Gesta Könyvkiadó
2. Paulo Coelho: *Élet – Válogatott idézetek*
Alexandra Kiadó
3. Ken Follett: *Az idők végezetéig*
Gabo Könyvkiadó
4. Robin Cook: *Halálsapda*
Alexandra Kiadó
5. Fejős Éva: *Hotel Bali*
Ulpius-Ház Könyvkiadó
6. Lévai Katalin: *Varázskert*
Alexandra Kiadó
7. Paulo Coelho: *Az alkímista*
Athenaeum 2000 Kiadó
8. Stephen King: *Duma Key*
Európa Könyvkiadó
9. Fejős Éva: *Bangkok, tranzit*
Ulpius-Ház Könyvkiadó
10. Agatha Christie: *Gyilkolmi könnyű*
Európa Könyvkiadó

Ismeretterjesztő

1. Mihancsik Zsófia: *Friderikusz – eddig*
Alexandra Kiadó
2. Müller Péter: *Varázskő*
Alexandra Kiadó
3. Rhonda Byrne: *The Secret / A titok*
Édesvíz Kiadó
4. Müller Péter: *Szeretetkönyv*
Alexandra Kiadó
5. Csemus Imre: *Ki nevel a végén?*
Jaffa Kiadó
6. Stahl Judit: *Gyors házias ételek*
Kulinária Kiadó
7. Kepes András: *Matt a férfiaknak*
Alexandra Kiadó
8. Roberto Saviano: *Gomorra*
Partvonal Könyvkiadó
9. Sherry Agrov: *Miért a rossz lányokat veszik el a férfiak?*
Alexandra Kiadó
10. Csemus Imre: *A nő*
Jaffa Kiadó

Gyermek, ifjúsági

1. Stephane Meyer: *Twilight – Alkonyat*
Könyvmolyképző Kiadó
2. Bartos Erika: *Anna, Peti és Gergő – Süss fel, Nap!*
Alexandra Kiadó
3. Bartos Erika: *Anna, Peti és Gergő – Megmondalak!*
Alexandra Kiadó
4. Geronimo Stilton: *Ezer mozzarella, nyertem a Pocoklótton!*
Alexandra Kiadó
5. Bartos Erika: *Anna és Peti – Irány az óvoda!*
Alexandra Kiadó
6. Joanne K. Rowling: *Bogar bárd meséi*
Animus Kiadó
7. Bartos Erika: *Anna, Peti és Gergő – Családi fészkek*
Alexandra Kiadó
8. Bartos Erika: *Anna és Peti – Kistestvér érkezik*
Alexandra Kiadó
9. Bartos Erika: *Anna, Peti és Gergő – Nagycsalád lettünk!*
Alexandra Kiadó
10. Tea Stilton: *A Titkos Város*
Alexandra Kiadó

Fejős Éva:
Hotel Bali
Alexandra
Könyvruházak
sikerlistája,
szépirodalom, 5.

■ Fejős Éva köteteti egyértelműen olvasói igényeket elégítenek ki, második kötete is a sikerlisták elején található. A szerzővel készített interjú e számunk 110. oldalán olvasható.

Stephanie Meyer: Twilight – Alkonyat
Líra sikerlista,
gyermek, ifjúsági 1.
■ A Twilight még mindig élen jár, én pedig előző számunkban nagyot tévedtem: természetesen a belőle készült filmet már nálunk is bemutatták.

Bookline sikerlista
2009. január 16. – február 15.

Szépirodalom

1. Mihancsik Zsófia – Friderikusz Sándor:
Friderikusz – eddig
Alexandra Kiadó
2. Christie, Agatha:
Függöny: Potroh utolsó esete
Európa Könyvkiadó
3. Meyer, Stephenie: *A burok*
Agave
4. Fejős Éva: *Hotel Bali*
Ulpius-Ház Kiadó
5. Follett, Ken: *Az idők végezetéig*
Gabo Kiadó
6. Roberts, Nora: *Egyszer volt...*
Harlequin Magyarország Kft.
7. Roberts, Nora: *Lebull az álarca*
Gabo Kiadó
8. Garwood, Julie: *Árnyékeze*
Gabo Kiadó
9. Steel, Danielle: *Az igazi*
Maecenas Kiadó
10. Aratóné-Szirányi: *Tovább, tovább...*
Könyvmolyképző Kiadó

Ismeretterjesztő

1. Byrne, Rhonda: *The Secret – A titok*
Édesvíz Kiadó
2. Csemus Imre, Dr.: *Ki nevel a végén?*
Jaffa Kiadó
3. *Felsőoktatási felvételi tájékoztató 2009 – érettségizetteknek*
Educatio Kht.
4. *A párkapcsolatok iskolája*
Jaffa Kiadó
5. Jámbor Mariann: *90 napos diéta*
Pro-Book
6. Losier, Michael J.: *Így működtesd a vonzás törvényét!*
Édesvíz Kiadó
7. Popper Péter: *Ne menj a romok közé! – A megszakadt kapcsolatok tragikumai*
Saxum Kiadó
8. Mankiw, N. Gregory: *Makroökonómia*
Osiris Kiadó
9. Csemus Imre Dr.: *A nő*
Jaffa Kiadó
10. Dr. Deák Sándor: *Gyógyítás fény- és színterápiával*
Magánkiadás

Gyermek, ifjúsági

1. Meyer, Stephenie: *Twilight – Alkonyat*
Könyvmolyképző Kiadó Kft.
2. Thomas, a gőzmozdony – *Válogatott mesék 9.*
Egmont Kiadó
3. Thomas, a gőzmozdony – *Válogatott mesék 10.*
Egmont Kiadó
4. Rowling, J. K.: *Bogar bárd meséi*
Animus Kiadó
5. *High School Musical – Szótól szívig*
Egmont Kiadó
6. *High School Musical – Mindörökké barátok*
Egmont Kiadó
7. Bartos Erika: *Anna és Peti – Irány az óvoda*
Alexandra Kiadó
8. *Volt*
Egmont Kiadó
9. Lázár Ervin: *A négyzögletű kerek erdő*
Osiris Kiadó
10. Bartos Erika: *Anna, Peti és Gergő – Családi fészkek*
Alexandra Kiadó

A Könyvtárellátó Kft. sikerlistája
2009. január 1. – január 31.

Szépirodalom

1. Roberts, Nora:
Győztes játszma – szerep nélkül
Harlequin Kiadó
2. Lőrincz L. László: *A lőféjű démon I–II.*
Gesta Kiadó
3. Roberts, Nora: *Vetélytársak*
Harlequin Kiadó
4. Brown, Sandra: *Duplacsavar*
Maecenas Kiadó
5. Brezina, Thomas:
Pesszt! A mi titkunk. Totál bepasztunk
Deák és Társa Kiadó
6. Phillips, Susan Elizabeth: *Álom, édes álom*
Victoria Kiadó
7. Clark, Mary Higgins: *Halálos tánc*
Ulpius-Ház Könyvkiadó
8. Courths-Mahler, Hedwig:
Az ellopott örökség
EX-BB Kft.
9. Macomber, Debbie: *Karácsonyi üdvözlét*
Harlequin Kiadó
10. Fejős Éva: *Hotel Bali*
Ulpius-Ház Könyvkiadó

Ismeretterjesztő

1. Vidra Szabó Ferenc:
Könyvtári partnerkapcsolatok, kommunikációs kérdések
OSZK Könyvtári Intézet
2. Pogányiné Rózsa Gabriella:
A könyvkultúra kutatásának kútforrása
Hatágú Síp Alapítvány
3. Delius, Christoph: *A filozófia története*
Vince Kiadó
4. *Magyar művelődéstörténeti lexikon*
Balassi Kiadó
5. Németh Ervin: *Hétköznapi, ünnepnapok*
Piktúra-Manufaktúra Bt.
6. *Kötelező irodalmi alkotók lexikona*
DFT-Hungária Kft.
7. Mayer István: *Fel a netre, öregem!*
Panem Kiadó
8. Pocsai Dóra: *Teffog*
Medicina Könyvkiadó
9. *Magyar népi kultúra*
Ábel Kiadó
10. Popper Péter: *Ne menj a romok közé!*
Saxum Kiadó

Gyermek, ifjúsági

1. Rowling, J. K.: *Bogar bárd meséi*
Animus Kiadó
2. Bartos Erika:
Anna, Peti és Gergő – megmondalak!
Alexandra Kiadó
3. Brezina, Thomas:
Az utolsó sárkányok kincse
Deák és Társa Kiadó
4. Demeter Lázár Katalin: *Játszótárs*
Geobook Hungary
5. Bartos Erika:
Anna, Peti és Gergő – süss fel nap
Alexandra Kiadó
6. Mórincz Zsigmond: *Légy jó mindhalálig*
Akkord Kiadó
7. Stilton, Geronimo: *Macskanagy rettegés*
Alexandra Kiadó
8. Stilton, Geronimo:
Ezer mozzarella, nyertem a pocoklótton!
Alexandra Kiadó
9. Sohonyai Edit: *Mocsok csillag*
Móra Kiadó
10. Stilton, Geronimo:
Vakáció a Las Egeras botelben
Alexandra Kiadó

DARWIN-ÉV 2009

Az evolúcióelmélet klasszikus művének bevezetővel és jegyzetekkel ellátott új fordítása ismét kapható.
Charles Darwin: **A FAJOK EREDETE**
Typotex Kiadó, 4800 Ft

Steve Jones rendkívül érdekes stílusban és Darwin szellemében megírt könyve mai ismereteink szintjére hozza A fajok eredetét.
„A fajok eredete a tényirodalom

csúcát képviseli. Darwin remekművét állványzatnak tekintem, az evolúció posztmodern felfogásáról van itt szó, ennek minden előnyével és hátrányával.”
Steve Jones: **DARWIN SZELLEME**
A Fajok eredete – mai változat
Typotex Kiadó, 4200 Ft

„Dennett rámutat arra, miként lehet a csodálatosnak tűnő jelenségek csodák feltevélezése nélkül

megmagyarázni, hogyan lehet elképzelni a tervszerűség, a célszerűség, az intencionalitás megjelenését más, alacsonyabb rendű folyamatok spontán kölcsönhatásaként [...] a következtetéssel is egyetérték, hogy írástudó embernek ma már nem illik az evolúció tényét kétségbe vonni.” Csányi Vilmos, BUKSZ

Daniel Dennett:
DARWIN VESZÉLYES IDEJÁJA
Typotex Kiadó, 4600 Ft

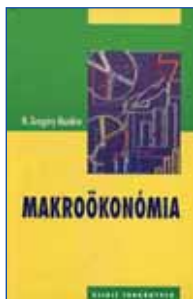

A Typotex Kiadó minden kiadványa, így ez is 20% kedvezménnyel vásárolható meg a kiadóban (Bp. 1024 Retek u. 33–35. 316-3759) és az Olvasók boltjában (Bp. 1052 Pesti Barnabás u. 4. 266-0018 www.olvasokboltja.hu)

Popper Péter:
Ne menj
a romok közé
Libri sikerlista, 4.
■ Popper Péter személyes életbölcességét ötvözi a pszichológusi szakmai tudásával, és olvasói erre láthatólag nagyon fogékonyak, így sikerlistás helyre juttatták a kötetet.

N. Gregory Mankiw: Makroökonómia
Bookline sikerlista, ismeretterjesztő, 8.
■ Közgazdasági szakirodalom ritka vendég a sikerlistákon, most talán a gazdasági közhangulat fokozza a gazdaság megismerését segítő kiadványok keletjét.

Libri sikerlista
2009. január 1. – január 31.

Szépirodalom

1. Meyer, Stephanie: *Twilight – Alkonyat* Könyvmolyképző Kiadó
2. R. Byrme: *A titok – The Secret* Édesvíz Kiadó
3. Fejős Éva: *Hotel Bali* Ulpius-Ház Kiadó
4. Popper Péter: *Ne menj a romok közé!* Saxum Kiadó
5. Christie, Agatha: *Függöny* Európa Könyvkiadó
6. Meyer, Stephanie: *A burok* Agave Kiadó
7. Csernus Imre: *Ki nevel a végén?* Jaffa Kiadó
8. Rowling, J. K.: *Bogar bárd meséi* Animus Kiadó
9. Fejős É.: *Bangkok, tranzit* Ulpius-Ház Kiadó
10. Csernus I.: *A nő* Jaffa Kiadó
11. K. Follett: *Az idők végezetéig* Gabo Kiadó
12. Carlos Ruiz Zafón: *Angyalí játssza* Ulpius-Ház Kiadó
13. Stahl J.: *Gyors házias ételek* Kulinária Kiadó
14. Ziegesar, Cecily Von: *Bad girl 7.* Ulpius-Ház Kiadó
15. Horváth I.: *Szakácskönyv* Pannon-Literatura Kiadó
16. Holly Hill: *Luxus nyalánkság* Kelly
17. Verebes István: *Ornel* Ulpius-Ház Kiadó
18. Brizendine, Louanne: *A női agy* Nyitott Könyvműhely
19. Polcz Alaine: *Életszakácskönyv szingliknek* Kalligram Kiadó
20. Weir, Alison: *Lady Elizabeth* Ulpius-Ház Kiadó
21. Dick, Philip K.: *Szabad Albemuth Rádió* Agave Kiadó
22. Popper Péter: *A párkapcsolatok iskolája* Jaffa Kiadó
23. G. Hansen: *Nyílt lapokkal* Kelly Kiadó
24. Richard Russo: *Sóbajok bídja* Kelly Kiadó
25. Roberts, Nora: *Lebull az álarca* Gabo Kiadó
26. Stahl J.: *Gyors muffinok* Kulinária Kiadó
27. Hugh Laurie: *A balek* Kelly Kiadó
28. Deákné Bancesó Katalin: *Anyu, taníts engem!* Deák és Társa Kiadó
29. Szendi Gábor: *A nő felemelkedése és tündöklése* Jaffa Kiadó
30. Garwood, Julie: *Árnyékzene* Gabo Kiadó

Technikai okok miatt a Libri Kft. tematikus bontás nélküli harmincas sikerlistát bocsátott rendelkezésünkre.

Megvéd a globalizáció?

■ – „A riporterek hozzák a témákat, vagy előzetes koncepció alapján választanak témát?

– Ez is, az is. A riporterek is hoznak témákat, sőt, a nézők is ajánlanak érdekességeket, vagy akár a riportalanyok is. Nem foglalkozunk például évfordulókhoz kapcsolódó témákkal, olyankor dömping van. De azért van olyan eset is, hogy elkerülhetetlen az aktualitás: most például a gazdasági válság kapcsán megkerülhetetlen, hogy filmet készítsünk a korábbi nagy gazdasági válságokról. Érdekel bennünket, hogy mi lesz következménye, milyen esélyeink vannak a megoldásra. Előretörnek a szélsőségek, vagy megvéd minket az Európai Unió és a globalizáció? De készülünk egy sorozatra is. A jövő félévben Rendszerváltó portrék a XXI. század szerkesztésében címmel olyan embereket mutatunk be (papokat, lelkeseket), akik nem politikusként vettek részt az eseményekben.

– **Kezdetektől részt vesz a munkában?**

– Igen, hét éve dolgozom a műsorban. Az alapító főszerkesztő Kotroczó Róbert, ő felügyeli a műsort. És mindig jelentkeznek új riporterek, akiknek a személyisége frissíti a műsort, új témák jönnek. Legújában a természettudományok felé nyitunk.”

(Részlet Szénási Zsófiának

Lázs Sándorral készített, e számunkban olvasható recenziójából)

XXI. század –

Útikalauz vesztegzár idejére
Lára sikerlista, ismeretterjesztő, 5.

Lára sikerlista
2008. január 1. – január 31.

Szépirodalom

1. Sherry Jones: *Aisba, a Próféta szerelme* Athenaeum Kiadó
2. Leslie L. Lawrence: *A lőféjű démon 1–2.* Gesta Könyvkiadó
3. Paulo Coelho: *Az alkímista* Athenaeum Kiadó
4. Fejős Éva: *Bangkok, tranzit* Ulpius-Ház Könyvkiadó
5. Szilvási Lajos: *A vinceller* Alinea Kiadó
6. Verebes István: *Ornel* Ulpius-Ház Könyvkiadó
7. Ken Follett: *Az idők végezetéig* Gabo Kiadó
8. Vitray Tamás: *Kiképzés* Magvető Kiadó
9. Paulo Coelho: *A fény barcosának kézikönyve* Athenaeum Kiadó
10. Robin Cook: *Halálcsapda* Alexandra Kiadó

Ismeretterjesztő

1. Mihancsik Zsófia: *Friderikus-éddig* Alexandra Kiadó
2. Müller Péter: *Varázskő* Alexandra Kiadó
3. Rhonda Byrne: *The Secret – A Titok* Édesvíz Kiadó
4. Lewine-Jawer: *Éves boroszkóp 2009.* Cor Leonis Films Kft.
5. *XXI. Század – Útikalauz vesztegzár idejére* Athenaeum Kiadó
6. Popper Péter: *Ne menj a romok közé!* Saxum Kiadó
7. *Az ökereszténységtől a román korig* Corvina Kiadó
8. Csernus Imre dr.: *Ki nevel a végén?* Jaffa Kiadó Kft
9. Lena Einhorn: *Mi történt a damaszkuszi úton?* Corvina Kiadó
10. Kazsal-Kozmann: *Koló árnyékában* Andreasproduktio Kft.

Gyermek, ifjúsági

1. Stephenie Meyer: *Twilight – Alkonyat* Könyvmolyképző Kiadó
2. Varga Katalin: *Gógós Gúnár Gedeon* Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó
3. Bartos Erika: *Anna, Peti és Gergő – Családi fészek* Alexandra Kiadó
4. *Állatszámiláló* Manó Könyvek
5. *Színezd ki... és számolj Te is* Göncöl Kiadó
6. Molnár Ferenc: *A Pál utcai fiúk* Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó
7. Elisabetta Gnone: *Fairy oak – A sötétség bűvölete* Könyvmolyképző Kiadó
8. Fekete István: *Vuk* Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó
9. Eric Kästner: *A két Lotti* Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó
10. Marék Veronika: *Boribon és Annipanni* Pozsonyi Págyony Kiadó

A KÉSZSÉGFEJLESZTÉS SIKERKÖNYVEI

Tizenöt éve örvend töretlen népszerűségnek a Göncöl Kiadó két munkafüzete. A gyógypedagógusok által összeállított kiadványok az iskolakezdéshez elengedhetetlen képességek kialakítását segítik.

GÖNCÖL KIADÓ 1519 Budapest, Pf. 351; Telefon: (06-1) 361-4370

■ Nem szeretnék belefutni a minden évben hangoztatott közhelybe, miszerint az idén nem volt elég erős a felhozatal. Mondjuk, hogy egyenetlen volt a színvonal, bár így sem javítunk a stiláris helyzeten. Holott most azért nagy dobásokra volt kilátás, jubileumi, 40. esztendő a Magyar Filmszemle, páratlan a bőség, S bár szakmai beszélgetéseken elhangzott, hogy kicsit túl sok film készül, nem

A Mama tereget

egészséges, hogy mindenki a Szemlére gyúr, s nem a forgalmazás általános, bár javításra szoruló üzemmenetére, azért mégis, csillapíthatatlan vágy és bevallatlan cél marad, hogy ott láttathassák a kisjátékfilmet, a természetfilmet, a dokumentumfilmet, a tévéfilmet éppúgy, mint a „rendes” nagyjátékfilmet. Ebből logikusan következik, hogy éppen az előbbiekért kéne törnünk magunkat, mert hiába vállalják föl tévék a (jobbára általuk is pénzeltek) bemutatását, éjjel kettőkor nem ideális például az Ormánság kétségbeejtő léthelyzetéről 78 percnyit megtudni. (Ez tulajdonképpen nem is jó példa, hiszen Kisfaludy András filmjét biztosan többször látjuk még a Dunán.) Tehát a nehezen elcsíphető delikatesszerekre illenék fókuszálni: ezek közül az egyik díjnyertes a Csempevel, Somogyvári Gergő és Feszt Judit szuper 8-asra készült filmlevél-szerkezetű filmje. A színek, a homályos, nehezen megfogalmazott benyomások szintén elmosódó színekkel való érzékeltetésére megfelelő ez az egyszerű technika. Látszólag semmi közünk egy fiatal brazil férfi lisszaboni áttelepülésének kihagyásos krónikájához: mégis, a mindenkori hazatérni nem tudás fájdalma átüt a „latinos” könnyedségen is. Filmrendező nem is, de azulejo-festő – hogy mi az, láthatjuk a pesti Deák téri metróállomáson is, különlegesen festett csempe – lehet Nober Sanders-ból, s darabonként hazaküldheti egy másik földrészre a csempedarabokat az otthon maradtoknak.

Film és irodalom

A kisjátékfilmek egyik díjnyertese, a világhírű animációs-filmes, M. Tóth Géza etűdjével közelítünk a feladatunkhoz: az írás/irodalom és a film közti speciális kapcsolatok, átjárók szemlézéséhez, mely tavaly is narkotizáló szemleforgasztásom egyik vezérfonala volt. Tíz percig tereget a Mama, bár csak a magyar tannyelvű általános iskolát végzettek tudhatják, hogy ez az asszony nem más, mint a József Attila-i anyafigura, bár annyira talán nem letargikus. Török-Illyés Orsolya kiapadhatatlan derűs energiával körbeteregeti a világot a fehér pólókkal, lepedőkkel, melyek „keringtek, szálltak a magosban” – egy háztetőn úgy, hogy közben elforog a föld, rajta a város, és körbeér a kifeszített kötél-végtelen. Nagyon szép. Egy zseniális vizuális ötlet: és embernyi az univerzum. Tulajdonképpen ilyen egyszerűen szép például Can Togay

kisjátékfilmje is. Kisfiú áll az elcsattogó vonat „fülkéfenyében”, ismét József Attilával szólva, s öregember marad ott. A fák hegye meg ugyanúgy zöld. Eliramlott az élet.

Tömörített anekdoták

Két olyan kisjátékfilmet is sikerült látni, mely pontosan annyi tömörítéssel mesélt el egy-egy anekdotát, amilyen terjedelem erre szükségeltett. Igazán vicces az *Ász póker* című, lúzerekről szóló sorozat-darab, melynek könnyedén lefordítható álnevű rendezője George Paulson. Tévék póker-buzi családfő, elhanyagolt család, csúf vég. A másik jól összefogott, ám a rádiós hírek-zenék és a falusi miliő által jellegzetesen behatárolt kamaradarab a *Vacsora*. A tanya gazdája elcsúszik az ólban, beveri a fejét. A környezetének valamennyi tagja valamiért akadályoztatva van abban, hogy meglelje. A borzalmas vég itt is elkerülhetetlen. A rendező és a forgatókönyv írója Perlmann Károly asszisztense egyébként a földiás Mátyássy Áron, aki a saját filmjében hasonló környezetben, a vidéki Magyarországról ad szűkszavúan hírt. Remek a színészvezetés, jó látni a kiváló Koós Olgát a leépülőben lévő nagymama szerepében. De kétpercnyi geg a *Superdigital* is, Madarász István filmje, ami élet és filmje.

Igazi újdonság

Igazi szemléleti-technikai újdonságot jelentett a szintén díjjal övezett és erőteljes írói támasztékú tévéfilm, Török Ferenc Koccanása. Eme ál-animációs film alapját Spiró György hasonló címmel, most is játszott színműve szolgáltatja. Csak éppen megfordul a helyzet: nem játsszák-mozogják-beszélik, hanem a 19. században még divó állókép formájához „hangalámondják” a szinte valamennyi szerepben a darabban is játszó színészek a kimerevített kulcsjelenetek szövegeit. Ahol nem, ott igazi filmes arcok szerepelnek, Derzsi Jánosra és Thúróczy Szabolcsra gondolok. A dramaturgiai és az operatóri munka (Schultze Éva, Garas Dániel) is ugyanolyan kiváló, mint a színészek hihetetlen alázata. Állni a tűző napon, a benzingőzben az MTK pálya mögötti utcában, töltésen, miközben csak hajuk és ruhafodruk lenge-

dezhet, s közben általánosítva, a típusalkotás minden sűrítettségét hordozva elmondani valami testközeli ismerőset a „mai magyar valóságról”, anélkül, hogy beleragadnánk totálisan a mocskába. Szép idézettel kúszik elének az üres stadion képe, csak a hangorkán tölti be. Valami nincs sehol.

Gyerekek és felnőttek

A nagy várakozások a nagy nevekre érdekesen felemás eredményeket hoztak, de egy új, nagy tematikai tömböt is. Gyerekek és felnőttek gondosan, lélektanilag elemzett világait. Gárdos Péter rendezői díjas *Tréfa* című filmjében nagyon korrekt, tanítható, képileg tiszta, színeiben szinte monokrom világot teremtett a Zsámbéki Tanítóképző falai között s az apátsági romoknál. Itt Kosztolányi Dezső novellája adja az alapötletet. Szigor és emberség csap össze a kiskamaszok fölötti irányítás örvén, s okoz indokolhatatlan erőszakot. Pont ez, a végkifejlet marad dramaturgiai – illetve csak egyetlen képpel – indokolt, s így némileg súlytalan. A gyerekszereplők vezetése lenyűgöző, s a jobbára szintén amatőr felnőttek is.

Érhetetlennek tűnik, hogy Sopsits Árpád, immár trilógiaként is idézett harmadik alkotását,

A hetedik kört nem méltányolta a sajnálatosan neves külföldi szakembereket nélkülöző nagyjátékfilm zsűri. Pedig ilyen komolyan, felelősen kevesen akarnak szellemi muníciót vinni filmbe, mint Sopsits. Itt is egy mostani 13–14 éves, vidéki gyerekcsapat küzd, nem kevesebbel, mint a Jó és a Rossz, a teremtettség és a halálasztás tudatával. Az erő: az ölés. A boldogság: az élet utáni lét. Gyomorszorító, hogyan jut el két kiskamasz az öngyilkosságig, s nehezen viselhető, ahogy látjuk is, hogyan teszik meg. Talán az a furcsa helyzet áll elő, hogy a film anyagszerűsége nehezen viseli a szimbolikát és a metaforát. Így a Gonosz megszemélyesítője, vöröshajú, sánta, titokzatos új barátjuk és lelkük megháborítója, konkrétan fullad bele a mocsárba, esetleg veszejtette el a saját anyját is – mindezt nehéz transzcendenciáig feltolni. Az is túlsúlyossá teszi, hogy már-már az abszurd határáig veszi körül a halál a gyermekeket: kinek az anyja halt meg fiatalon, kinek az apja tűnt el, kinek meg a nagyanyja haldoklik rettenetes kínok között. A testvérpárnál finomrajzú, miből is vágyik ki a két érzékeny gyerek: nem eleve borzalmas szülők, túltechnikizált magányosság az otthon. Csak éppen nem elég figyelmes és nem elég meleg. Olyan, mint az akvárium, melyben egyedül küszködik a hangya. Trill Zsolt kissé gyermeteg papja, aki nem elég szofisztikált Isten igazságának megmagyarázásra, a remekül válogatott gyermekszereplőkkel együtt elképesztően jó.

„Gondolati elem”

Csak azért említettem itt a négy éve nagydíjat nyert akkori elsőfilm Vranik Roland *Adás* című filmjét, mert ebben is nagyon erős a gondolati elem, s valahogy ez is említetlenül maradt. Konstanca lepukkant tengerparti városa eleve gyönyörűséges szűzföld a filmes helyszínek sorában. Eltűntek a képek: ez az alaphelyzet. Nincs számítógép, nincs tévé, elektromosság se nagyon. Lassan lebomlik az élet, nem nagyon durván, csak nehéz aludni, szeretni, kötődni, és bármi megtörténhet, hiába van fitness-gép, hiába van fehér kockavilla. Több film operatőre Po-

hárnok Gergely, itt is tudja, hová nézzen a kamerája. Jó látni nem állandóan használt színész-arcokat is: Terhes Sándorét, Hajduk Károlyét, Weber Katáét.

Óvodai barátságok

Pálfi György *Taxidermiája* után nagy volt a várakozás. A messze legolcsóbb filmet ő készítette, gyakorlatilag két kivétellel amatőrökkel, s jobbára az általuk mondott történetek mesteri összeszövésével. A patch-work technika Rober Altmann-féle filmes, illetve Raymond Carver írói eljárásából ered, és igen eredményesen elterjedt, hiszen ami látszólag nem tartozik egybe, az is összefügg. Itt az össze-vissza gabalyodások, szét- és összetartó párcapcsolatok adják ki a mintázatot, megfejlve azzal a kiváló ötlettel, hogy mindez a „nem leszek a barátod” óvodáskori mondattal írható le pontosan. Az óvodai barátságok zseniális szociometriáját rajzolja meg a kísérőfilm, s a nagyfilm aztán ezt mutatja meg, erősen erodált felnőtt formájában. Itt erős a női vonal: végre három elég szétcincált nő állhat bosszút így-úgy a hazugságot hazugsággal palástoló pasikon. Egy-két szál kicsit férces, de a helyszínek, a figurák életbeliségének nem lehet ellenállni.

Elsőfilmek

Végezetül két elsőfilmről, a *Papírrepülőkről*, Szabó Simon és az *Apaföldről*, Nagy Viktor Oszkáréről. Azonos életkorú két ember: tökéletesen más valóságközelítés. Szabó Simoné a fenti mo-

zaik-technika révén rak ki egy a Pálfiénál kevésbé poentírozott világcserep puzzle-t.

Itt is hat-hét főcsoport van, gyakorlatilag egy budapesti nap alatt haladunk a kicsit döccenős állapotaikban. Ha van fő szál, az, különös módon, a barátság. Ha van szeretetkötés, ha torzan is, az a barátok-barátnők között kifeszül. Nyers, csúnyaszájú, durva film: mégis az ismerős helyszínek másként való fotózása, a zenék, a civil fiatal arcok tehetséges kezdőállást mutatnak. Az Apaföld olyan, mint a magyar filmrealizmus hőskorának legszebb darabjai: ugyanúgy kemény, egyszerű, a munkához, földhöz való ragaszkodás generációs drámáját próbálja elmesélni. Kicsit mintha időgépben ülnénk. De lehet, ezt is vissza kell tanulni. Valahogy itt is, mint Mátyássy Áronnál, túl sok bíztatik a képre, az asszociációra, arra, hogy majd a nagy nézések, a kemény barázdált férfiarcok

beszélnek magukért. A családi drámát – itt is az árva fiú! – nem lehet ugyan kibeszélni, de az emberek akkor is járatták a szájukat, ha nincsen árnyalt mondanivalójuk. Igaz, Ravasz Tamás, az apjával hadakozó főszereplő remekbeszabott karakter, neki tényleg elég nézni, hódolat a castingnak. (Derzsi János itt is jelenlét, meghívása egyfajta kényelemszeretet. Erről nem ő tehet, sőt.) Azt is mondhatjuk ugyanakkor, nem kell a sallang, a többlettudás, elég, ha látjuk a szikár földet, a szőlőtelepítés cölöpverését, hogy tudjuk, mi az elapadt és mi az életigenlő erő. És a film erre koncentrálna, nem színez kisrealista miliőt.

Az igazi, nagy húzós sikerekről, a vérprofi, jól megcsinált, ugyanakkor igényes filmekről nem beszélek: a nézők már megtalálták őket az elmúlt év utolsó heteiben. Feltűnésük a szemlén csak regisztráció volt, ők már kint arattak, joggal: a Valami Amerika 2. és a Kaméleon.

Gyerekek, életes epizódok, magyar vidék, jó vígjátékok, fiatal emberek. Ennyi a summa.

Budai Katalin

Az elektronikus könyvkiadás forradalma

Beszélgetés Votisky Zsuzsával

A Typotex Kiadó mindenekelőtt szakkönyveinek és tankönyveinek köszönheti hírnevét a hazai könyvpiacra. Az elmúlt évben azonban a hagyományos könyvkiadás mellett új profillal, az elektronikus könyvkiadással jelentkeztek: az első DRM védett, e-könyveket jelentetik meg a „világhálón” A kezdeményezésről a kiadó ügyvezető igazgatójával, Votisky Zsuzsával beszélgettünk.

■ – A Typotex Elektronikus Kiadó Kft. Magyarországon elsőként vállalkozott DRM védett, PDF dokumentumok értékesítésére. Hogyan jött létre az interkönyv projekt?

– Nagyjából kilenc évvel ezelőtt merült fel először az e-könyv létrehozásának gondolata, mely a szerzői-kiadói, illetve az olvasói szempontok érdekellentétét igyekszik föloldani, ugyanakkor – a nyomdai, raktározási és szállítási költségek kiküszöbölésével lehetővé teszi egy-egy könyv megjelenését a tényleges, fizikai könyv kiadásának akár 20%-áért. Néhány meghiúsult kísérlet után 2008-ban végül a mi kiadónk kezdett e-könyv -kiadásba és -forgalmazásba. A rendszerben PDF formátumban szerepelnek az interkönyvek.

– **Hogyan működik az e-könyv vásárlás – olvasói/felhasználói oldalról?**

– A felhasználó – ha rákattint honlapunkra – tájékozódhat kiadványainkról; szerzők, sorozatok és témák szerint tallózhat elektronikus könyveink között. Ingyenesen hozzáfér a tartalomjegyzékhez és a tárgymutatóhoz, míg a szövegen belüli tájékozódás elősegítése érdekében beépítettünk egy morfológiai elemzőt, melynek használatával a szövegben keresgélhet. A választást megkönnyítik a könyv mellett megjelenő, kapcsolódó recenziók és könyvrészletek. A további szöveg elolvasásához azonban már File-Open plugin letöltés szükséges, ami a vásárlást követően lehetséges. A fizetés egy speciális dombornyomott kártyával történik. (az OTP rendszerén keresztül, illetve az ún. Debit Code feltöltőkártyával – ez utóbbi a Typotex Kiadóban, valamint az Olvasók Boltjában szerezhető be.) A könyv vásárlása IP címhez kötött, ez garantálja a jogszerűtlen felhasználás kiküszöbölését. Az olvasó beléptető kódjával – saját számítógépén – tetszőleges számban megnyithatja a választott művet, azonban csak egyszeri alkalommal nyomtathatja. A letöltött fájlban vízjelek találhatók, melyek az olvasó, illetve a szerző azonosítására szolgálnak. Az elektronikus könyv egyik legfőbb újítása, hogy az olvasó fejezetenként is megvásárolhatja a kiválasztott könyvet, amennyiben nincs szüksége az egész kötetre. Az ötletet jó néhány évvel ezelőtt egy fiatalember adta, akit a Szabó Ervin Könyvtárban „rajtaptam”, amint az egyik saját kiadványunk néhány fejezetét másolja. Megkérdeztem tőle, miért nem vásárolja meg inkább a könyvet, hiszen „eredetiben” csak 10 Ft-ba kerül egy oldal, míg fénymásolatban 20. A fiatalember csodálkozva visszakérdezett: „ugyan miért vásárolná meg az egész könyvet, amikor ő csak néhány fejezetet akar elolvasni. Számomra ez tanulság volt arra is, hogy ma, ebben a hard világban a fiatalabb generációknak kevésbé van szükségük könyvre – mint tárgyra – nincs könyv-

vespolcuk, de ez nem jelenti azt, hogy ne olvassanak. Mindenesetre az ötlet működik, és a nálunk PDF-ben megvásárolható fejezetek kevesebbe kerülnek, mint a fénymásolatok. (egy oldal teljes könyv megvásárlása esetén 3, 5 fejezetenkénti vásárlásnál 4 Ft-ba kerül) Kiadóként úgy gondolom, hogy a szakkönyvek és tankönyvek másolása a szerzők és kiadók munkájának semmibevételét jelenti, ezért szeretnénk a felkínált, új lehetőséggel kiküszöbölni ezt a gyakorlatot.

– **Milyen további lehetőségeket kínál az elektronikus könyv az olvasók számára?**

– Folyamatosan bővítjük – jelenleg 3-4000 főt számláló levelezési listánkat, melyen keresztül olvasóink hírlevél formájában értesül-

hetnek legújabb kiadványainkról, aktuális akcióinkról, valamint könyvbemutatóinkról és egyéb rendezvényeinkről.

– **Milyen kiadványok jelentek meg ez idáig interkönyv formájában?**

– Első körben a saját könyveinket vettük fel, pontosabban a saját állományunk egy részét. Ez azt jelenti, hogy a kiadó mintegy 500 címmel rendelkezik, ebből 100 megjelent PDF formában is. Az e-könyvek egy része még könyv formájában is kapható, a vásárlás pedig – szintén honlapunkon keresztül – elektronikus formában lebonyolítható. A korábban kiadott könyveink egy része jelenleg már nem található meg a boltokban, ezekhez csak PDF-ben juthat hozzá az olvasó. A későbbiekben gondolkodunk olyan művekben is, melyek csak interkönyv formájában jelennek meg. Itt elsősorban egyes, szűkebb rétegeket megszólító szakkönyvekre, felsőoktatási tankönyvekre, idegen nyelvű, szakkönyvekre gondolok. Ugyanakkor az elektronikus megjelenés lehetőséget nyújtana akár az elsőkötetes, kevésbé ismert szerzők számára is, hiszen ily módon – jóval csekélyebb összegért, mint egyébként – közzétehetik műveiket. A költségek mellett természetesen időben is lerövidül a kiadás. A szerzők folyamatosan figyelemmel kísérhetik az eladási számot.

– **Úgy tudom, a szerzők számára további „előnyöket” is jelent az interkönyvkiadás.**

– Igen, az internet adta körülmények lehetővé teszik, hogy a szerző rugalmasan kezelje a szöveget, ami azt jelenti, hogy – igény szerint – megjelenés után is módosíthatja, kibővítheti, hozzátoldhat akár új fejezeteket, bibliográfiát vagy hivatkozásokat. Ehhez csupán e-mailen le kell adnia az igényét, és kiadónk máris egy belépési kódot nyújt számára, amivel hozzáférhet a szöveghez. Tex-ben dolgozó szerzőink számára egyébként kész stílusfájlokat is ajánlunk honlapunkon.

– **Végezetül hadd kérdezzem meg, nem félő Ön szerint, hogy az elektronikus könyvkiadás néhány év alatt gyökeresen megváltoztatja olvasási szokásainkat és az egész könyvkultúrát?**

– Nem tartom reális veszélynek, annak ellenére, hogy az elektronikus világ hihetetlen lehetőségeket tartogat számunkra. Nem gondolom, hogy az elektronikus könyvkiadás elterjedése teljes mértékben kiszorítaná a hagyományos könyvkiadást, még a mi kiadónknál sem. Inkább egy alternatív megjelenési formának tartom, amit ki-ki tetszése és szükséglete szerint választhat. Személy szerint például szívesebben hallom, ha azt mondja valaki, „szeretek olvasni”, mintha azt, „szeretem a könyveket.”

Maczkay Zsasklin

/ könyv / antikvárium / idegen nyelvű / zene / film / műszaki / játék, ajándék / drogéria

Könyvek

20% kedvezménnyel

15-75%

Változó akciók

Sikerlista

Ha tájékozott szeretne lenni

Ajándék

Segítünk Önnek a választásban

Antikvárium

33 antikvárium teljes kínálata

Interjú

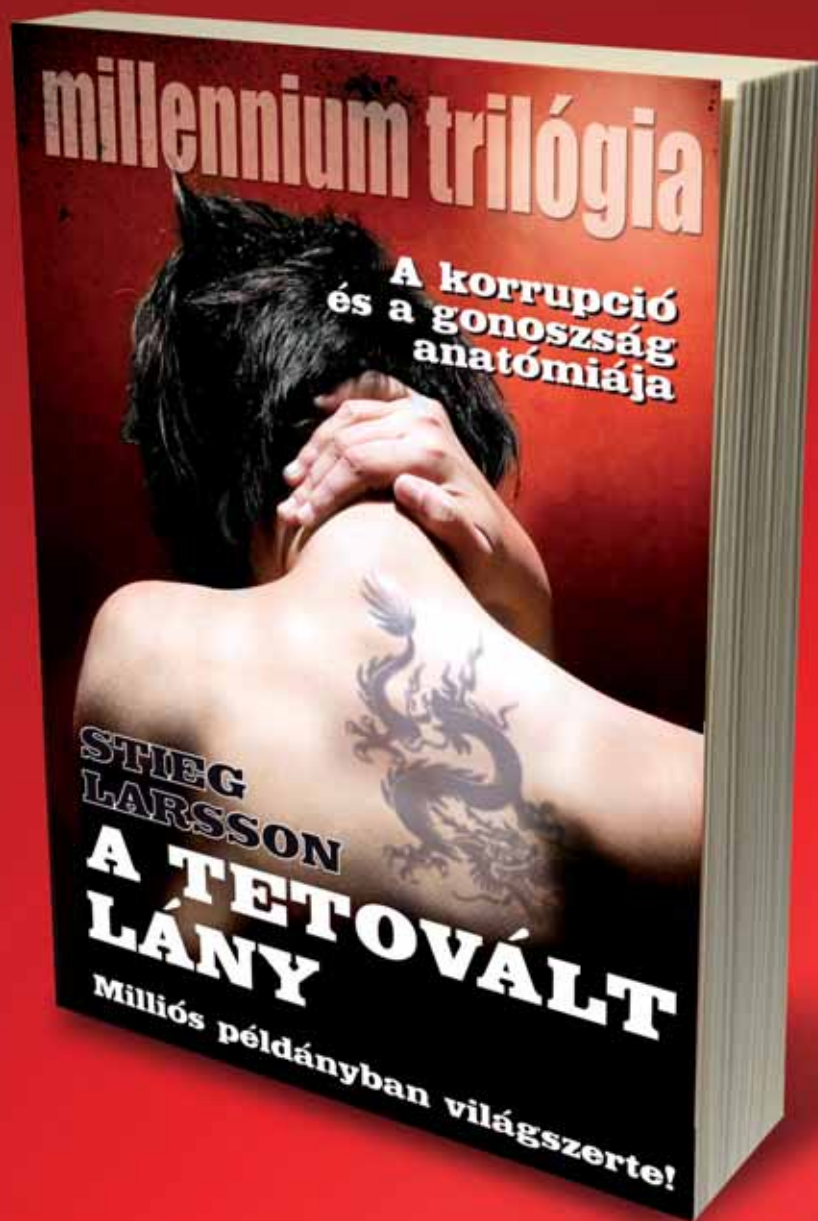
Interjúk, kritikák heti rendszerességgel

Kényelem

10.000 Ft-os rendelés felett ingyenes házhoz szállítás

Boltjaink

3 Bookline bolt, 2 Bookline Box Budapesten

Csak hiszed, hogy vannak titkaid!

Stieg Larsson Millennium trilógiája minden idők legnagyobb svéd krimisikere. Ahogyan a francia Le Nouvel Observateur írta: Több mint egy regény. Függetlené tesz!

A nemzetközi bestsellerek 2008-as listáján, amelyet a világ vezető könyves magazinjai állítottak össze, olyan neveket előzött meg, mint Ken Folett, Stephenie Meyer, J. K. Rowling vagy Paulo Coelho.

Egy nagyiparos család feje felfogad egy vesztes sajtóper után állás nélkül maradt újságíró, hogy kísérelje meg kideríteni: ki ölhetette meg gyermekeként szeretett unokahúgát negyven esztendeje. Ugyanakkor egy jó hírű magánnyomozó-iroda munkatársnője rááll az újságíróra, s szinte mindent kiderít róla, ahogyan mások sem bíznak abban, hogy titkuk rejte marad a kivételes tehetségű, tetovált lány előtt...

3490 Ft
576 oldal